

Ústř. knihovna fil. fak., Brno

~~12589~~

~~VYRAZENO~~

DICE

TELEVIZE

Miloš Rehák

Skladba programu u nás a jinde

I.

ŘADA 1

STUDIJNÍ ODBOR ČS. TELEVIZE
Ediční oddělení

Miloš Řehák

Skladba programu u nás a jinde

(květen 1970 - listopad 1971)

I.

Praha 1972

VYRAZENO

12589/19

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA
FILOSOFICKÉ FAKULTY
UNIVERSITY J. E. PURKYNĚ
BRNO

9452-72

10,

1. ÚVOD

Před necelým rokem vyšla v Edici Čs. televize (č. 43 řada 1.) studie nazvaná "Dramatický program u nás a jinde". Byla vypracována v době od února 1969 do března 1970 a jejím cílem byl rozbor dramatické části televizního programu, vysílaného v roce 1968 naší televizí a srovnání s programem v NDR, v NSR (všechny tři) a ve Velké Británii (první a druhý program BBC). Studie byla původně zamýšlena jako uzavřená práce; později se však ukázalo žádoucím pole zkoumání rozšířit, zasadit získané poznatky do širšího kontextu časového i věcného.

Posílit hodnotu poznatků rozšířením časové základny se jeví důležité zvláště proto, že rok 1968 (zvolený v době plánování první studie jako nejnovější ukončený rok) se postupem času stále zřetelněji jeví jako období pro náš televizní program sotva typické. V rámci celkového zkoumání je proto připravována ještě třetí studie, která by postihla změny, k nimž v programu Čs. televize u jednotlivých programových druhů a zejména dramatických pořadů, na něž se pozornost celkové práce zaměřuje především, došlo během let 1969 až 1970, resp. 1971.^{x)}

x) Bylo by jistě zajímavé zpracovat takto i údaje o cizích programech, vymyká se to však pro obrovský rozsah práce praktickým možnostem. Kromě toho lze u zahraničních televizí předpokládat proměny spíše pozvolné (ponecháme-li stranou vývoj barevné televize, jenž je v současné době předmětem zvláštního rozboru). Naproti tomu se u nás v profilu televizního programu odráží celý politický vývoj země.

Mezitím, tj. než uplyne doba dostatečně dlouhá k podchyzení změn v čase, bylo přikročeno k rozšíření věcnému. Výsledkem je právě předkládaná studie "Skladba programu u nás a jinde". Ve své první a nejobsáhlejší části (kapitoly 1 až 7) se zabývá stejným obdobím a v podstatě stejnými televizemi jako práce první, zahrnuje však i ostatní programové druhy. Doplnuje tak předcházející studii v celek, informující o jednotlivých druzích programu vůbec a dramatických zvláště. Druhá část (kapitoly 8 a 9) pak doplňuje informace ze sféry skladby programu o další hlediska důležitá pro televizní praxi. Protože zde již hraje důležitou roli souhra dvou programů, byla zde opuštěna základna roku 1968, kdy u nás, v NDR ani v Polsku druhé programy ještě neexistovaly, a srovnáváno na bázi doby pozdější (konec roku 1970, resp. začátek 1971).

Problematickostí použití roku 1968 pro srovnání se tedy vztahuje jen na první část studie; blíže je o této otázce pojednáno ihned na dalších stránkách.

Č Á S T   P R V N Í

SKLADBA PRVNÍHO PROGRAMU ČS. TELEVIZE V ROCE 1968

VE SROVNÁNÍ SE ŠESTI ZAHRAŇIČNÍMI PROGRAMY

2. PŘEDMĚT A ZPŮSOB ZKOUMÁNÍ

2.1. Které období zkoumáno (viz tabulky A a 1)

Shodně se studií "dramatický program u nás a jinde" srovnání se opírá o rok 1968. Zatímco však u dramatických pořadů byly u všech srovnávaných televizí zpracovány údaje za plný rok, byl by stejný postup zde pro daleko větší počet pořadů neúnosný. Postupováno proto tak, že u ČST, DFF, BBC-1 a BBC-2 zpracován úplný rok, u TVP, ARD a ZDF čtvrtina roku (nikoli však jedno celé čtvrtletí, aby nedošlo ke zkreslení sezónními vlivy). Podrobnosti jsou uvedeny v tabulce 1.

Pro druhou studii by sice již byly k dispozici údaje za rok 1969, přesto však zvolena pro úzkou návaznost základna shodná se zkoumáním prvním. Kromě toho ani rok 1969 jako celek nebyl u nás ještě údobím plné programové konsolidace, použití roku 1970 by pak práci příliš zdrželo.

Ostatně, jak ukazuje tabulka A, dostali bychom v hlavních rysech při svém srovnávání s jinými televizemi obraz téměř stejný, kdybychom zvolili dobu o rok či dva pozdější. Z tabulky je vidět že :

- celkový rozsah vysílací doby mírně poklesl, čímž ještě vzrostlo ve studii konstatované zaostávání za zahraničními prvními programy
- tento pokles připadl převážně na vysílání po 22 hod., což lze s ohledem na u nás převládající režim dne hodnotit spíše kladně
- struktura našeho programu, vyjádřená podílem jednotlivých programových druhů, vykazuje za léta 1968 - 1970

TABULKA A:

Vývoj rozsahu a skladby programu ČST 1968 - 1970

	1968	1969	1970
Vysílací doba (prům. týdne hodin)			
Celkem	42,8	40,5	41,4
podle doby vysílání :			
13 - 17 hod.	6,3	4,4	7,1
17 - 19	8,2	—	7,9
19 - 22	19,7	20,0	19,5
od 22 hod.	8,6	6,5	6,9
všední den průměrně	5,7	5,4	5,5
sobota	7,2	6,7	6,7
neděle	6,9	6,7	6,8
podle programových druhů :			
drama	8,2	7,6	7,8
slovesné umění	0,1	0,1	0,2
zpravodajství	7,8	7,4	7,4
sportovní přenosy	7,6	8,0	7,7
publicistika a dokumentaristika	9,7	8,7	9,1
výchova a vzdělání	3,7	2,4	3,2
hudební drama	0,6	0,9	0,4
hudební umění	1,2	1,4	1,1
pestrá zábava	3,3	3,3	3,7
ostatní	0,3	0,5	0,6
Skladba programu (v %, podle vys. doby) :			
drama	19	19	19
slovesné umění	0,3	0,3	0,5
zpravodajství	19	18	18
sportovní přenosy	18	20	19
publicistika a dokumentaristika	22	22	22
výchova a vzdělání	9	5	8
hudební drama	1	2	1
hudební umění	3	3	3
pestrá zábava	8	8	9
ostatní	1	1	1
	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>
Počet pořadů (průměrně týdně)	65	65	73
průměrná délka 1 pořadu (minut)	39	38	34

téměř naprostou konstantnost (což je pro širší platnost poznatků z provedeného srovnávání zvláště důležité)

- přes zmenšení vysílací plochy poněkud stoupl počet odvysílaných pořadů. Zvláště v roce 1970 se projevuje značné zkrácení průměrné délky jednoho pořadu a tím přiblížení se srovnávaným zahraničním televizím.

Z podrobnějších ukazatelů, v tabulce neobsažených, je z vývoje po roce 1968 z hlediska dlouhodobější platnosti našich poznatků zajímavé dále :

- mírné snížení rozsahu dramatického programu (1970 asi o čtvrt hodiny v týdnu méně než 1968) připadá téměř výhradně na pořady začínající po 22 hod. Nedostatečná nabídka dramatických pořadů u nás oproti zahraničí nepominula, spíše se ještě trochu zvýraznila
- v oblasti publicistiky a dokumentaristiky se průměrná délka pořadu značně zkrátila (z 32 na 27 minut v r. 1970), takže nyní patříme mezi společnosti s kratšími pořady tohoto druhu. Nadále však platí, a spíše v míře ještě trochu větší než roku 1968, že se odlišujeme zařazením velké části publicistiky a dokumentaristiky do večerní vysílací doby (19 až 22 hod.)
- rozsah sportovních přenosů zůstal stejný, skoro hodina týdně se však přesunula z doby po 19 hod. na odpoledne a podvečery. Tím jsme se přiblížili praxi převládající jinde
- zhruba o půl hodiny týdně byl v roce 1970 menší rozsah vzdělávacích pořadů. Přitom se jejich rozsah v hlavní večerní době zdvojnásobil, naproti tomu v časech po 22 hod. ubylo asi 50 minut. Vzdělávací pořady tedy nebyly odkazovány na okrajové vysílací časy tak výrazně, jako v r. 1968
- značně se zkrátila průměrná délka pořadů hudební dramatických a mírně i hudebních. Tím ještě jasněji než na

podkladě roku 1968 vyniklo, že v této sféře volíme pro televizi specifičtější formy než je pouhý přenos díla bez větších úprav

- změnila se i průměrná délka pořadů na poli pestré zábavy, kterých bylo možno při stejné vysílací ploše uvést v r. 1969 o jeden a 1970 o dva v týdnu více. To je jistě vítaný vývoj, zaostávání naší nabídky na tomto poli vůči zahraničí se však tím jen trochu zmírnilo
- nejnepříznivěji je platnost srovnání poznamenána rokem 1968 na poli zpravodajství. Zatímco v r. 1968 a shodně i 1969 jsme měli týdně 20 různých relací o průměrné délce 23 minut, bylo jich v r. 1970 již 24 a průměrně o pět minut kratších. Proto bude lépe, když zájemci o tuto oblast, budou ve studii obsažené údaje o cizích televizích konfrontovat s jím známou skutečností podle našeho současného stavu
- vlivem nezměněné skladby programu podle hlavních druhů zůstala na stejné úrovni (tj. nejnižší ze všech srovnávaných televizí) i základní masová atraktivnost. Stoupla jen u programu vysílaného po 22 hod., avšak za cenu určitého poklesu v době mezi 19 a 22 hod., což je sotva žádoucí.

Od roku 1968 došlo v našem televizním programu k dalekosáhlým změnám. Projevily se však spíše z hlediska obsahu, ducha pořadů než aby výrazně pozměnily samotnou strukturu, ovlivnily hlediska druhu, s nimiž studie jako je tato může pracovat. Dále popsané výsledky srovnání proto nejsou obrazem, který již zesterál.

2.2. Které televize srovnávány

Předmětem srovnání jsou programy :

ČSSR : ČST (první a tehdy jediný program)
Polsko : TVP (dtto)
NDR : DFF (dtto)
NSR : ARD (první program) a ZDF (druhý program)
Anglie : BBC (první a druhý program)

Jsou to tytéž vysílací organizace jako v první studii až na to, že vynechán třetí západoněmecký program (který se ukázal po všech stránkách těžko srovnatelnou odchylkou) a nahrazen televizí polskou. Touto změnou bylo dosaženo i lepšího vyvážení - naše televize je srovnávána se dvěma zeměmi socialistickými a dvěma západoevropskými (zde jednou dva programy samostatných a spíše konkurenčních organizací, jednou téže společnosti).

2.3. Které pořady zkoumání zahrnuje

Základnu srovnání tvoří všechny pořady u ČST vysílané (na stanici Praha), u zahraničních televizí anoncované, až na :

- dopolední vysílání (tj. pořady začínající před 13 hod.)^{x)}
- regionální program (zahrnut však u ARD, kde je významný)

^{x)} Zahrnuty však jsou dlouhé pořady, začínající krátce před 13,00. Jinak by totiž vypadl i čtyřhodinový "Grandstand" BBC, vysílaný každou sobotu.

- pořady pro děti (výslovně tak označené, či zřejmě pouze dětem určené; u ČST byla věkovou hranicí 12 let)

- reklamy a hlasatelé

Bude-li tedy v dalším řeč o "celkovém programu", "celkové vysílací době", či podobně, znamená to soubor neobsahující uvedené složky. Toto omezení si vynutila čistě praktická hlediska; vždyť i takto jde o bezmála 21 tisíc zpracovaných pořadů. Postup je též ve shodě s metodikou předchozí studie věnované dramatickým pořadům.^{x)}

Nezahrnutí regionálního programu (kromě ARD), reklam a hlasatelských vstupů, má pro úplnost srovnání pranepatrný význam. Více již vadí vynechání celého programu vysílaného dopoledne, úspora práce tím vzniklá však byla značná a je též jisté, že vysílání v tuto dobu stojí mimo zájem naprosté Většiny diváků. Právě pro svou specifickou by naše praxe dopoledního vysílání spíše vyžadovala zvláštní srovnávací studii s vlastními kritérii.

Pokud jde o pořady pro děti, třeba zdůraznit, že zdaleka nejde o vyloučení celé té rozsáhlé oblasti jak ji reprezentuje naše VDM. Započteny jsou všechny pořady pro odrostlé děti a pro mládež, všechny pořady určené současně dospělým i dětem, kterých je všude hodně, zejména v oblasti dramatické. Již sama nejasnost hranice u takovýchto pořadů vylučuje

x) S výjimkou regionálního programu ARD, který je vysílán šestkrát týdně mezi 18 a 20 hod. Jeho vynecháním v první studii došlo k dosti značnému zkreslení v poměru dramatických pořadů (hlavně krátkých seriálů) vůči ZDF i jiným televizím. Ve druhé studii je proto zahrnuta i tato část programu, konkrétně programem bavorským, jenž bývá často společný pro Bavorsko a Hessensko.

čovala postup, při kterém by srovnání zahrnuło veškeré pořady pro děti a to "jako zvláštní "druh programu". Sotva by byl šťastný i postup zahrnující hry pro děti, pohádky atp., do dramatického programu atd.

Zbývá ovšem odpovědět na otázku, k jak velkému zkreslení při srovnávání jednotlivých televizí vynecháním dětských pořadů dochází. Průměrný týdenní rozsah dětského programu nezahrnutého do našeho srovnání byl asi tento :

	odpoledne		po večer		celkem	
	počet min.		počet min.		počet min.	
ČST	2	60	5	160	7	220
TVP	1	65	8	125	8	190
DFP	3	130	9	130	12	260
ARD	7	220	-	-	7	220
ZDF	5	160	4	85	9	245
BBC-1	20	335	8	74	28	409
BBC-2	-	-	-	-	-	-

Započtením by se tedy ještě zvýraznil primát BBC-1 v rozsahu celkového a zejména odpoledního vysílání, současně pak odchylnost BBC-2. U ostatních televizí nezahrnutí dětských pořadů má na srovnání stova vliv, neboť všechny shodně vysílaly 3 až 4 hodiny takovýchto pořadů týdně.

2.4. Použité podklady a způsob zpracování (tab.1,2,3)

Údaje o ČST dodalo naše statistické oddělení v požadovaných sestavách. U zahraničních televizí byly zdrojem opět programové týdeníky Radio i televizija (Polsko), FF dabej (NDR), Hör zu, resp. Bild und Funk (NSR) a Radio Times (BBC). Podrobnosti ukazuje tab. 1.

TABULKA 1:

Doba pojetá do zkoumání (části roku 1968 - číselování týdnů podle čísel programových časopisů)

ČST	úplný rok 1968 - celkem 366 dnů
PTV	pondělky z týdnů 1,3,6,10,15,19,23,27,32,36,40,45,49 úterky : 2,7,11,16,18,20,24,28,33,37,42,46,50 středy : 3,8,13,17,21,25,29,32,34,38,43,47,52 čtvrťky : 1,4,9,14,18,22,26,30,35,39,44,46,48 pátky : 1,6,10,15,19,23,27,32,36,39,40,45,49 soboty : 2,7,11,16,20,24,28,33,37,42,46,48,50 neděle : 1,3,8,13,17,21,25,29,34,38,43,47,52 celkem 7 x 13 = 91 dnů
DFF	týdny 1 - 52, celkem 364 dny
ARD, ZDF	pondělky : 3,7,11,18,22,26,30,34,38,42,46,51 4/1969 úterky : 4,8,13,19,23,27,31,35,39,43,48,52 4/1969 středy : 1,5,9,14,20,24,28,32,36,40,44,49 1/1969 čtvrťky : 2,6,10,17,21,25,29,33,37,41,45,50 2/1969 pátky : 3,7,11,18,22,26,30,34,38,42,46,51 4/1969 soboty : 1,5,9,14,20,24,28,32,36,40,44,49 1/1969 neděle : 2,6,10,17,21,25,29,33,37,41,45,50 2/1969 celkem 7 x 13 = 91 dnů
BBC-1, BBC-2	týdny 1 až 33 a 35 až 51 protože (na rozdíl od NSR) nebyly k dispozici ani náhradní podklady za chybějící týdny do úplnosti, postupováno tak, že k doplnění počtu dosazeny opakované údaje z týdnů nejbližších, přičemž u každého dne z týdnu jiného : místo dosazeno v jednotlivých dnech z týdnů : týdne po út st čt pá so ne 34 30 31 32 35 36 37 38 51 44 45 46 47 48 49 50 celkem : 364 dny

TABULKA 2:

Počet zachycených pořadů.

druh programu	celkem	ČST	PTV	DFF	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
dramatický	3077	360	113	629	185	256	1050	484
slovesné umění	89	50	10	3	-	1	19	6
zpravodajství	7453	1049	261	1873	563	505	2485	717
sportovní přenosy	1114	244	40	179	31	24	388	208
publicist. a dokument.	4991	947	445	1049	314	329	911	996
vzděl., výchovný	1749	346	184	590	18	-	405	206
hudebně dramatický	78	29	7	11	6	8	6	11
hudební umění	363	128	8	38	6	9	114	60
pestrá zábava	1825	207	100	390	90	62	687	289
ostatní	37	37						
C E L K E M	20776	3397	1168	4762	1213	1194	6065	2977

TABULKA 3:
Souhrn zachyceného vysílacího času (minut)

druh programu	celkem	ČST	PTV	DFF	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
dramatický	183471		6055		11170		49832	
		25660		45715		13629		29410
slovesné umění	1475		390				150	
		365		280		40		290
zpravodajství	106718		5495		9470		23714	
		24502		25625		6627		11285
sportovní přenosy	103001		3475		2135		33387	
		23899		17290		2115		20700
publicist. a dokument.	155013		11570		12168		26033	
		30267		34075		10685		30215
vzděl., výchovný	48753		6235		345		13158	
		11709		12220				5086
hudebně dramatický	5659		265		454		295	
		1880		855		750		1160
hudební umění	13303		305		285		4140	
		3688		1455		425		3025
pestrá zábava	77813		4847		4732		22805	
		10384		21315		3080		10650
ostatní	1259	1259						
Celkem	696465		40597		40759		173514	
		133613		158810		87351		111821

Z těchto podkladů bylo celkem zachyceno 20.776 pořadů, které tříděny takto :

druh programu x)

- dramatický
- slovesné umění
- zpravodajství
- sportovní přenosy
- publicistika a dokumentaristika
- vzdělávací a výchovný
- hudebně dramatický
- hudební umění
- pestrá zábava
- ostatní (jen u ČST a i zde jen 1 % z celkového počtu)

doba vysílání xx)

(podle začátku pořadu) čtvrtletí

- den v týdnu
- denní doba: odpoledne (13,00 - 16,59)
- podvečer (17,00 - 18,59)
- večer (19,00 - 21,59)
- noc (od 22,00 hod.)

délka pořadu v minutách

Údaje o počtu zpracovaných pořadů celkem a podle programových druhů obsahuje tab. 2, o vysílacím čase tab.3. Ne stejnost časové základny (někde rok, jinde čtvrt roku) si

x) Odpovídá třídění na "typ programu" v naší statistice až na to, že dohromady sloučeny publicistika s dokumentaristikou, odděleně zpracovány sportovní přenosy a typ 9 rozdělen na "pestrou zábavu" a "ostatní".

xx) Odpovídá členění používanému v naší statistice.

ovšem při dalším zpracování vyžádala zajištění srovnatelnosti (výpočet týdenních průměrů či pod.).^{x)} Naproti tomu při výpočtech uvnitř jednotlivých televizí použito pro přesnost čísel neupravovaných.

Při srovnávání se dále pracuje jak s počtem pořadů, tak s vysílacím časem, resp. též s průměrnými či skutečnými délkami pořadů. Na rozdíl od předchozí studie, která vycházela převážně z počtu pořadů, je zde pracováno primárně s vysílací dobou. Je to sice daleko pracnější, velmi nestejná délka jednotlivých programových druhů a všechny zvyklosti na poli přehledů o programové skladbě však činí tento postup nezbytným.

x) Zbývající nepřesnost vzniklá tím, že u ČST je použit celý kalendářní rok, činí pouze půl procenta a nemá tedy význam.

3. CELKOVÝ ROZSAH VYSÍLÁNÍ

3.1. Podle vysílacího času

Rozsah vysílání celkového programu, jenž je předmětem našeho zkoumání, se u většiny společností příliš výrazně neliší, pokud vysílají již odpoledne. Týdně činí v průměru u

BBC-1	56 hodin
PTV a ARD	52
DFP	51
ZDF	48
ČST	43
BBC-2	36

Přitom rozdíly v rozsahu odpoledního vysílání (ve všední dny) ukazují, že na celkový rozsah má vliv daleko spíše doba počátku vysílání programu než konce. Ve všední den odpoledne vysílá v průměru :

BBC-1	92 min.	(začíná vždy nejpozději od 13 hod.)
DFP	85	(rovněž brzy začátky)
PTV	77	(částečně též důvod, navíc spíše méně dětských pořadů než u nás)
ARD	38	(hodně dětských pořadů)
ČST	32	(dtto, k tomu pozdější začátky)
BBC-2	22	(odpoledne i podvečer jen sportovní přenosy, jinak začátek až kolem 19 hod.)
ZDF	8	(rovněž jen sport, jinak začátek až v podvečer)

Naproti tomu v době končení programu nejsou rozdíly zdaleka tak velké. Na pořady začínající až po 22 hodině připadá denně v průměru :

ARD	83 minut
BBC-1	75
ČST	73
BBC-2	64
PTV	61
ZDF	58
DFP	44

Ponecháme-li na okamžik stranou BBC-2 a ZDF x) jako výjimky apriorní vzhledem k zásadně pozdějšímu začátku programu a spíše určité doplňkovosti než programové úplnosti, je týdenní rozsah vysílání ČST (46 hodin) podstatně nižší než jinde, oproti průměru za BBC-1, PTV, ARD a DFF asi o hodinu denně. Tento rozdíl připadá plně na dobu odpolední, zatímco konec vysílání je u nás spíše později.

To je ovšem v rozporu s odchylkami v životním rytmu. Zatímco u nás se vstává do práce dříve než v jiných zemích, připadá na pořady začínající až po 22 hod. večer před pracovním dnem v průměru denně 63 minut, což je jen o málo méně než u ARD (70 min.) a BBC-1 (69) a podstatně více než u ostatních (BBC-2 46 min., PTV 54 min., ZDF 48 min., DFF dokonce jen 34 min., tj. jen polovina rozsahu našeho). A sou-

x) Jestliže ZDF vyrovnává celkový rozsah svého vysílání na průměr všech společností 48 hod., ačkoli odpoledne ve všední dny prakticky nevysílá, je to tím, že ihned po zahájení zařazuje velký počet krátkých dramatických seriálů, sice neznačených jako program pro děti, ve skutečnosti však tematikou i zpracováním konkurujících v přibližně stejné době na ARD běžícímu programu, oficiálně označenému jako "Kinderstunde".

časně, zatímco u nás se chodí z práce dříve než jinde, máme nejmenší rozsah odpoledního vysílání.

3.2. Podle počtu pořadů

Ještě nepříznivěji pro nás dopadá srovnání z hlediska počtu pořadů :

BBC-1	117 pořadů týdně
ARD	93
DFF, ZDF x)	92
PTV	90
ČST	65
BBC-2	57

3.3. Průměrná délka pořadů (tab. 4)

Průměrná délka jednoho pořadu činila :

ČST	39 minut
BBC-2	38
TVP	35
ARD	34
DFF	33
BBC-1	29
ZDF	21

x) viz str. 20

TABULKA 4:

Průměrná délka jednoho pořadu (v minutách)

Druh programu	Cel. průměr	ČST	PTV	DFF	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
dramatický	62	71	71	73	60	53	47	61
slovesné umění	32	7	35	90		40	8	48
zpravodajství	16	23	21	14	17	13	10	16
sportovní přenosy	64	96	87	97	69	88	86	99
publicistika a dokumentaristika	31	32	26	32	39	32	29	30
vzdělávací a výchovný	24	34	34	21	19		32	25
hudebně dramatický	72	65	38	78	76	94	49	105
hudební umění	41	29	36	38	48	47	36	50
pestrá zábava	47	50	48	55	53	50	33	37
c e l k o v ě	33	39	35	33	34	21	29	38

Nejkratší pořady má tedy ZDF, vlivem přemíry dramatických seriálů a celkovou skladbou. Tím dokáže odvysílat stejně pořadů jako ARD, DFF či TVP, ačkoli má značně menší vysílací plochu.

Naše pořady naproti tomu byly v průměru nejdelší. Z devíti zkoumaných programových druhů naše délky u šesti přesahovaly průměr porovnávaných televizí a vůbec nejdelší ze všech byly u nás pořady zpravodajské, vzdělávací a (spolu s BBC-2) sportovní přenosy. x)

3.4. Významnost jednotlivých programových druhů

Podíl jednotlivých programových druhů na celkovém vysílacím čase se pochopitelně velice liší. Když vezmeme pro hrubou orientaci za základ průměr vypočtený ze všech sedmi srovnávaných televizních programů, dostaneme toto pořadí:

1. Dramatické pořady	27 % vys. času
2. Publicistika a dokum.	22
3. Zpravodajství	15
4. Sportovní přenosy	15
5. Pestrá zábava	11
6. Vzdělání a výchova	7
7. Hudební umění	2
8. Hudebně dramatické pořady	1
9. Slovesné umění	0,2

x) Právě v délce pořadů však u nás po roce 1968 dochází k dosti značným změnám. Podstatně klesla zvláště v roce 1970 délka pořadů zpravodajských (18 min., tj. asi jako u ARD), publicistických (27 min., kratší jsou jen u TVP), hudebně dramatických (na 43 min.) a zábavných (na 40 min., kratší má jen BBC-1 a BBC-2).

V tomto pořadí významnosti v dalším probereme jednotlivé druhy programu.

Dospělým divákům tedy nabízíme jen polovinu pořadů ve srovnání s BBC a o polovinu méně než je průměr společností vysílajících jako my i ve všední dny odpoledne! Rozdíl je ještě daleko markantnější než při srovnání podle vysílací doby, protože naše pořady jsou delší než všude jinde.

Průměrná délka činí u : (podrobně viz tab. 4)

ČST	39	minut
BBC-2	38	
PTV	35	
ARD	34	
DFP	33	
BBC-1	29	
ZDF	21	

Až na ZDF s jeho přemírou krátkých dramatických seriálů, nejsou rozdíly nijak zvlášť výrazné - a jsou ovšem ovlivněny i skladbou. Není ovšem bez zajímavosti, že z osmi vytčených programových druhů máme u šesti pořady celkově delší než odpovídá průměru všech srovnávaných televizí a že máme ze všech nejdelší zpravodajské pořady, vzdělávací a výchovné a spolu s BBC-2 nejdelší sportovní přenosy.

4. JEDNOTLIVÉ PROGRAMOVÉ DRUHY

4.1. Program dramatický

Jestliže dramatický program zaujímá co do podílu na celkovém vysílacím čase v celkovém průměru srovnávaných televizí výrazně první místo, není tomu tak u všech. Platí to plně pro ZDF, DFF a BBC-1; u nás, v Polsku, u ARD a u BBC-2 je však odsunut na druhé místo publicistikou. Když ovšem uvážíme, že dramatické pořady jsou pro většinu diváků tím nejlákavějším a že společnosti, vědomy si toho, je zařazují převážně do vysílacích časů exponovaných, nemůže být sporu o tom, že dramatický program je první na listině jak konzumenta, tak i dodavatele.

4.1.1. Celkový vysílací čas

Na dramatické pořady připadlo za týden průměrně u :

ZDF	17	hodin
BBC-1	16	
DFF	15	
ARD	14	
PTV	10	
BBC-2	9	
ČST	8	

Na neúměrně nízký rozsah našeho dramatického programu poukázala již předchozí studie, přičemž v ní byla vyslovena

hypotéza, že daleko větší objem dramatického programu v jiných televizích nemůže být jen důsledkem celkově většího rozsahu vysílání, ale výraznějšího podílu dramatických pořadů na něm. Tato hypotéza je nyní plně potvrzena: ČST má nejen nejmenší rozsah, ale i podíl dramatických pořadů na celkovém vysílání:

ZDF	36 %
BBC-1 a DFF	29
ARD	27
BBC-2	26
PTV	20
ČST	19

Nejpřehlednější obraz o vlivu celkového rozsahu vysílání i podílu věnovaného dramatickému pořadu získáme, když údaje vyjádříme formou indexu kde ČST = 100:

	vys.čas celkem	vys.čas dram.poř.	podíl dram. pořadů
ČST	100	100	100
průměr všech	112	150	142
PTV	121	125	105
DFF	119	175	183
ARD	121	175	142
ZDF	112	187	190
BBC-1	130	200	153
BBC-2	84	112	137

Jak vidět, je rozsah dramatického programu ovlivněn více (subjektivním) faktorem podílu na celkové programové paletě než faktorem celkového rozsahu vysílání. Máme dokonce pro dramatický program o 12 % méně času než BBC-2, která vysílá o 16 % méně a u níž zaujímá větší podíl než drama publikistika!

4.1.2. Rozvržení v průběhu týdne (tab. 5)

Společným rysem všech srovnávaných televizí je, že zařazují dramatické pořady především do dob, kdy je o sledování televize největší zájem. U všech je proto naprostou výjimkou zařazení na odpoledne všedního dne nebo noc (tj. po 22 hod.) před pracovním dnem.

Odpolední doby sobotní a zvláště nedělní je využíváno k zařazení dramatických pořadů jinde více než v ČST. U sobot je ČST ještě na průměru všech společností (zde se od ostatních výrazně odlišuje ZDF, vysílající často celovečerní film), v neděli však zařazují průměrně:

- ČST jen 10 minut (vysílala za celý rok jen 22 dramatické pořady pro dospělé)
  - méně jen BBC-2 (totiž nic - zvláště BBC je, že po celou neděli nevysílá na druhém programu nic dramatického)
  - o dosti více PTV (průměrně 40 minut - nejméně 1x za 14 dní delší pořad, většinou film)
  - a podstatně více - průměrně 1 - 1 1/2 hodiny každé sobotní odpoledne:
- DFF, ARD, BBC-1 a ZDF.

Nutno ovšem podotknout, že jeví-li se zde až skoro desetkrát více dramatického pořadu jinde než u nás o nedělním odpoledni, nemusí být v očích průměrného diváka skutečný rozdíl tak velký. ČST totiž v tuto dobu často zařazuje hry pro děti, na které se dívá se zájmem i velký počet dospělých. Třeba BBC-1 uvádí v tuto dobu často např. dramatizace či zfilmované adaptace románů Dickensových, které najdou asi podobné publikum. I po této připomínce však platí, že v rozsahu dramatické složky programu se jeví v tuto dobu týdne u nás největší disproporce.

TABULKA 5:

Průměrná týdenní vysílací doba dramatických pořadů (minut)

Den	Doba	Gel. prům.	ČST	PTV	DFF	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
pondělí	odp.	5		16	6	6	10		
	podveč.	18	3	7	59	11	45	4	
	večer	78	68	87	86	35	105	85	77
	noc	6	3			28	7	2	
	celkem	107	74	110	151	80	167	91	77
úterý	odp.	2	1		5			4	3
	podveč.	11	1		4		87	7	
	večer	74	26	62	89	117	57	96	71
	noc	2	3		3			2	3
	celkem	89	31	62	101	117	124	109	74
středa	odp.	2		4	2	3		6	
	podveč.	21	5		59		70	10	2
	večer	76	64	61	31	38	100	130	108
	noc	3	3	6	4	3		1	2
	celkem	102	72	71	96	42	170	147	112
čtvrtek	odp.	1	1		2			2	
	podveč.	14		11	12	6	65	5	2
	večer	62	28	61	62	104	25	74	78
	noc	2	4					6	6
	celkem	79	33	72	76	110	90	87	86
pátek	odp.	1			4				1
	podveč.	19		2	62	9	36	26	
	večer	66	41	70	76	75	51	102	42
	noc	26	27		50	83	2	12	9
	celkem	112	68	72	192	167	91	142	52
sobota	odp.	12	12		11	12	36		15
	podveč.	12	13			28	19	25	
	večer	66	33	33	71	65	93	113	55
	noc	57	47	62	28	84	83	1	92
	celkem	147	105	95	110	189	231	139	162
neděle	odp.	50	10	40	60	65	93	81	
	podveč.	18	10	26		18	50	22	
	večer	70	86	72	90	71	32	137	
	noc	1	4		2			3	
	celkem	139	112	136	152	154	175	243	
týden	odp.	71	24	60	91	85	136	93	18
	podveč.	115	32	46	197	71	351	103	4
	večer	491	348	446	504	505	466	736	411
	noc	96	91	66	87	198	93	26	111
	celkem	775	495	620	879	859	1048	958	366

Doby podvečerní využívají společnosti velice různými způsoby. BBC-2 v ní neuvádí dramatický program vůbec (resp. ještě nezačala vysílání), u ostatních hraje značnou roli o jaký den v týdnu jde.

Jde-li o podvečer všedního dne, zařazuje dramatický program větší měrou pouze ZDF (denně - podvečery jsou zde věnovány převážně dramatickým seriálům - průměrně hodina denně) a DFF (dvakrát až třikrát za týden film).

Rozsah v sobotní podvečer je u ČST malý jako skoro všude jinde (s BBC-2 i PTV a DFF žádné dramatické pořady, dokonce i ZDF zde má jedinou pauzu v průběhu týdne), takže jen BBC-1 a BBC-2 zde vysílají zhruba půlhodinu dramatického pořadu za týden, což je asi dvojnásobek proti nám.

U nedělního podvečera je využití nejrozdílnější. Na jedné straně BBC-2 a DFF (shodně jako o den dříve) žádné dramatické pořady, na druhé ZDF opět se svou standardní zhruba hodinovou dávkou, mezitím PTV, ARD a BBC se zhruba dvaceti minutami, my jen 10 minut.

Největší rozsah má ovšem dramatické vysílání v době večerní. Na tuto nejexponovanější dobu připadne u

BBC-1	105 minut denně
ARD a DFF	72
ZDF	67
PTV	64
BBC-2	62
ČST	50

I z hlediska hlavní vysílací doby - mezi 19 a 22 hod. - tedy pokulháváme stejně, jako když porovnáme celý rozsah dramatického programu. Jedině v neděli večer - kdy jsou všude až na BBC-2 a ZDF zařazovány pravidelně delší dramatické pořady - poskytujeme více než průměr; za ním však zaostáváme v sobotu o 19 min. (průměr 52 min., my jen 33 - stejně jako PTV, ale DFF a ARD proti nám dvojnásobek, ZDF trojnásobek a

BBC-1 čtyřnásobný rozsah dramatického programu!) i v průměrném večeru všedního dne (průměr všech společností za pondělí až pátek je denně 71 min., my jen 45 min., zatímco PTV, DFF, ARD, ZDF a BBC-2 všechny něco přes hodinu a BBC-1 1 1/2 hodiny).

Doby noční (pořady začínající po 22 hod.), jak již bylo řečeno, není používáno k vysílání dramatického programu skoro vůbec, pak-li se příští den pracuje. Naproti tomu v sobotu je v celkovém průměru všech televizí rozsah dramatického vysílání ještě o něco vyšší než předtím večer (jako u nás, tak i u PTV, ARD, BBC-2). I když jsou mezi jednotlivými společnostmi výkyvy platí v podstatě, že v průběhu soboty se všeobecně počítá s neztenčeným zájmem diváků až dlouho do noci. Noc páteční je však zřejmě dosud nevyřešeným problémem i jinde, jak ukazují tyto velké výkyvy :

V pátek po 22 hod. vysílá průměrně

PTV 0, ZDF 2, BBC-2 9 min. a BBC-1 12 min.

dramatického programu - tedy prakticky nic

ČST 27 min.

DFF 50 a ARD 83 minut.

Nemělo by významu pokoušet se převést do slovního komentáře číselné rozdíly, jevící se v podrobnějším členění na jednotlivé dny týdne, úseky dní podle hodin a vzájemné kombinace - již tak se spíše topíme v údajích a ztrácíme přehled. Proto závěrem několik zdůraznění toho, co považujeme za nejpodstatnější :

- rozsah dramatického vysílání ČST, nejmenší ze všech srovnávaných televizí, se blíží jiným televizím v úseku vysílání po 22 hod. a o nedělních večerech. Naproti tomu je zvláště drastický rozdíl v celé době předvečerní. Ve srovnání s jinými zeměmi má u nás přítel dramatických pořadů nejen menší celkovou dávku; musí si na ně většinou počkat až do večera, asi o 2 až 3 hodiny dále než jinde

ČST - podobně jako PTV - poněkud vyrovnává celkově malou nabídku dramatických pořadů tím, že je zařazuje především do nejexponovanější doby: večera, konce týdne. Zatímco v souhrnné nabídce dramatických pořadů divákům zaostáváme za průměrem porovnávaných televizí o 63 %, snižuje se tato disparita podstatně u exponovaných dob; u večerního programu (tj. od 19 hod. do 22, v pátek a sobotu i později) na 82 %, u období víkendového (pátek podvečer až neděle noc) skoro shodně na 83 %.

4.1.3. Průměrná délka a počet pořadů

ČST patří ke společnostem, které mají dramatické pořady spíše delší. Průměrná délka činí u nás 71 min., stejně jako u PTV a podobně jako u DFF (73 min.). Naproti tomu kratší průměr zjišťujeme u BBC-1 (61 min.), ARD (60), ZDF (53) a BBC-2 (47).

Dřívější studie jasně ukázala, že rozdíly vyplývají především ze skladby; v západních zemích běží trvale velký počet seriálů, jejichž délky jsou skoro vždy menší než u jednotlivých her. K tomu, že nejvyšší průměrnou délku vykazuje DFF, přispívá dále výrazně okolnost, že v NDR zařazují nejvyšší podíl celovečerních filmů.

Tyto rozdíly ovšem působí, že co do počtu pořadů je rozsah dramatického programu u nás ve srovnání zvláště se zeměmi západními ještě daleko menší, než ukázaly rozdíly podle vysílací doby. ČST uvede za týden jen asi 7 dramatických pořadů, což je pouhá polovina celkového průměru. PTV a BBC-2 jich mají po devíti, DFF 12, ARD 14 a BBC-1 i ZDF dokonce po dvaceti.

Daleko podrobnější obrázek z tohoto hlediska podává zmíněná předchozí studie "Dramatické pořady u nás a jinde".

Z toho důvodu upouštíme u dramatických pořadů též od rozboru četnosti podle konkrétních délek jednotlivých pořadů (nikoli tedy průměrů), jak bude proveden v dalším u ostatních programových druhů.

4.2. Program publicistický a dokumentární

Svým rozsahem zaostává publicistika a dokumentaristika (dále pro stručnost jen publicistika) jen za dramatickým programem (BBC-1, ZDF, DFF) nebo jej dokonce z tohoto hlediska předčí (ČST, PTV, ARD, BBC-2). Podobně jako "dramatický program" zahrnuje ovšem pojem "publicistika a dokumentaristika" velice pestrou škálu typů a žánrů. Přitom, zatímco studie "Dramatické pořady u nás a jinde" poskytuje podrobnější pohled na dramatickou složku programu, chybí nám toto rozlišení u publicistiky. S tím je ovšem nutno v rámci této studie se smířit, protože celý soubor úvah je zaměřen primárně na pořady dramatické; ostatní program přitom může být členěn jen v nejhrubších rysech, s cílem odhalit spíše rozdíly jednotlivých televizních společností v celkové programové skladbě než typovém členění.

4.2.1. Celkový vysílací čas

Na týden připadá průměrně u jednotlivých televizí :

ARD	16 hodin	(30 % celkového vys. času)
PTV	15	28
ZDF	14	29
DFF	11	21

BBC-2	10	27
ČST	10	23
BBC-1	8	15
průměr	12	22

Tento výsledek je překvapující. Čekali bychom spíše pořadí, v jehož čele - aspoň podle procentního podílu - budou televize socialistických zemí a na konci společnosti, zařazující pod tlakem boje o diváka spíše programové druhy obecně atraktivnější. Místo toho čtyři televize velice mezi sebou odlišné - ARD, ZDF, PTV a BBC-2 - věnují publicistice skoro třetinu vysílacího času, tedy o hodně více než ČST a DFF a zhruba dvojnásobek oproti BBC-1, která zde stojí zcela ojedinele (je to ovšem důsledek kontrastnosti prvního a druhého programu BBC, ale i tak je pouhá zhruba jedna hodina denně u programu s tak velkým celkovým rozsahem vysílacího času překvapivě málo).

Zejména udiví velký rozsah publicistiky u ZDF, u níž jsme zjistili, jak velice vychází vstříc nenáročným divákům na poli dramatického programu. Zatímco na poli dramatickém je profil prvního a druhého západoněmeckého programu velice odlišný, publicistice věnují oba zhruba stejný podíl na svém celkovém programu. Jestliže je to bezmála třetina, dá se celkem bezpečně usoudit, že publicistické a dokumentární pořady nacházejí v NSR široký okruh vděčných zájemců, že nejsou v očích běžného diváka apriorně něčím málo přitažlivým.

ČST zde sice nefiguruje na samém konci žebříčku jako u pořadů dramatických, avšak blíží se mu. Rozsahem i podílem nemá daleko k DFF, kde podprůměrné zastoupení publicistiky je dalším překvapením.

4.2.2. Rozvržení v průběhu týdne (tab. 6)

Zatímco u dramatického programu jsme pozorovali jasnou tendenci umisťovat jej především do časů divácky nejexponovanějších, je tomu u publicistiky spíše naopak. A tak, když přihlídneme pouze k vysílání večernímu, dopadne srovnání zcela jinak než podle vysílání celkového a ČST se ocitne rozsahem i podílem publicistiky na průměru srovnávaných televizí :

ZDF	6 hodin	(29 %)
BBC-2	6	45
ČST	5	24
DFP	5	20
ARD	5	20
PTV	4	20
BBC-1	2	9
průměr	5	24

Záměrná kontrastnost BBC-1 a BBC-2 zde vystupuje ještě výrazněji. ZDF, kde ještě více než večer nacházíme dramatické pořady v podvečer, má více prostoru pro publicistiku. Ostatní společnosti pak věnují publicistice ve večerní době necelou hodinu v průměru na den a sní procentní podíl na večerním programu se u nich příliš neliší.

Sobotní večer, který má z celého týdne nejvýrazněji zábavný profil, je celkově obsazován publicistikou daleko méně než večery všedních dnů (ARD a BBC-1 vůbec nic, DFP třetina rozsahu ve všední večer), u nás a v Polsku je však odstínění malé a u ZDF a BBC-2 pozorujeme dokonce opak: BBC-2 má o sobotních večerech hodinu publicistiky a ZDF dokonce téměř půldruhé hodiny.

Veliké odchylky zjišťujeme v obsazování nedělního večera. Zatímco rozsah publicistiky na ZDF se neliší od všedních

TABULKA 6:

Průměrná týdenní vysílací doba publicistických a dokumentárních pořadů (v minutách)

Den	Doba	Cel. prům.	ČST	PTV	DFP	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
pondělí	odp.	10	2		26	29		6	
	podveč.	32	41	101	14	28	33	11	
	večer	52	51	27	52	84	60	52	41
	noc	13	6	8	16	21	6	13	22
úterý	celkem	107	100	136	108	162	99	82	63
	odp.	4	4	3	12	3		5	
	podveč.	31	18	92	10	43	26	28	
	večer	41	38	30	37	19	85	16	62
středa	noc	13	12	1	6	6	5	32	26
	celkem	89	72	126	65	71	116	62	88
	odp.	12	3	12	46	13		10	
	podveč.	27	10	51	12	59	24	36	2
čtvrtek	večer	37	33	52	47	53	22	8	42
	noc	14	16	3	5	17	17	18	21
	celkem	90	62	117	110	142	63	72	65
	odp.	8	6		42	8		1	1
pátek	podveč.	28	33	74	9	34	30	14	2
	večer	51	66	52	67	41	38	40	65
	noc	10	11	8	1	12	3	13	24
	celkem	99	116	134	119	95	71	68	92
sobota	odp.	12	6		31	35	8	6	
	podveč.	34	34	82	8	57	25	29	2
	večer	39	49	49	44	43	52	2	34
	noc	16	12	15	4		20	24	36
neděle	celkem	101	101	146	87	135	104	61	72
	odp.	31	16	4	50	88	56		4
	podveč.	24	13	56	9	36	51		60
	večer	32	33	30	13		83	3	51
týden	noc	11	4		3			21	51
	celkem	98	66	90	75	124	190	24	115
	odp.	59	28	81	64	136	90	13	
	podveč.	23	17	48	5	18	31	41	
týden	večer	27	15	7	19	32	47	2	65
	noc	17	5	5	3	21	10	56	21
	celkem	126	65	141	91	207	178	112	86
	odp.	136	65	100	272	312	154	41	6
týden	podveč.	199	166	503	66	275	219	159	4
	večer	275	285	247	279	273	386	123	369
	noc	24	66	40	38	76	62	178	202
	celkem	709	582	890	655	936	821	501	581

večerů, je na obou programech BBC vyšší. Naproti tomu na programech PTV, DFF a ARD je shodně s námi v neděli publicistiky daleko méně.

Jestliže ČST vyrovnala celkově spíše nízký rozsah publicistiky v době večerní, pochopitelně zaostává značně za průměrem všech společností v časech ostatních :

odpoledne (cel.týden)	ČST 65 min.	(48 % průměru)
podvečery	166	(83 %)
noční vysílání	66	(69 %)

Ve všední odpoledne nemá žádná televize publicistiku shodně s námi prakticky vůbec - jen DFF asi půl hodinu denně, ARD o něco méně. Sobotní odpoledne je pojímáno velice odlišně : BBC na obou programech nic (vyhrazeno sportu), PTV skoro nic, my velmi málo. Naproti tomu DFF a ZDF skoro hodinu a ARD dokonce půldruhé hodiny - tedy všechny tři televize v německém jazyku shodně forsírují publicistiku v době, kdy je na jiných programech bílou vránou. V nedělní odpoledne je pamatováno na publicistiku hojně především opět u tří německých programů (DFF hodinu, ZDF půldruhé, ARD přes dvě hodiny!) a v Polsku (přes hodinu). U nás asi půl hodina, BBC téměř nic (BBC-2 v té době nevysílá).

Doba podvečerní má velice různý rozsah publicistiky podle jednotlivých televizí i dne v týdnu. Rozlišení podle dne v týdnu se neprojevuje vůbec u DFF, jinde publicistika obsazuje spíše podvečery všedních dnů než ke konci týdne. Po celý týden mají podvečery ráz převážně publicistický u PTV, opakem jsme my a DFF.

Noční vysílání má všude publicistiky málo, nejspíše ji ještě najdeme v pátek (oba programy NSR).

Pokusme se stručně charakterizovat to podstatné, co odlišuje jednotlivé televizní programy ve vysílání publicistiky v průběhu týdne i celkovém rozsahu :

ČST : dosti malý celkový rozsah. Hodně publicistiky ve večerním programu, kdy se dostává na úroveň většiny ostatních společností. Méně publicistiky než jinde, zvláště v odpoledních vysílacích časech.

PTV : velký akcent na publicistiku, avšak mimo večerní vysílání.

DFF : o něco více publicistiky než u nás, velice mnoho v době odpolední.

ARD : nejvíce publicistiky ze všech, skoro dvakrát tolik než u nás. Přibližně stejně odpoledne i v podvečer jako večer. Velká koncentrace na konec týdne - o víkendu 16 hodin publicistiky, tj. skoro polovina celotýdenního rozsahu.

ZDF : překvapivě velký rozsah publicistiky a její značné umístování v době divácky exponované (večery, víkend). Silně však publicistikou obsazovány i podvečery a odpoledne.

BBC-1 : velmi málo publicistiky, která přenechávána hlavně druhému programu a na prvním zařazována více v dobách okrajových, hlavně v podvečer a v noci.

BBC-2 : kontrastně s prvním programem hodně publicistiky, hlavně večer a koncem týdne. Shodně s prvním programem velký rozsah u nočního vysílání.

4.2.3. Průměrná délka a počet pořadů

Průměrná délka jednoho publicistického pořadu činila u:

ARD	39 minut
ČST, DFF, ZDF	32
BBC-2	30

DFP se na tyto délky nejběžnější soustřeďuje zcela výrazně. 70 % veškeré publicistiky má délku mezi 25 a 34 minutami. U ostatních společností se vyskytují nejčastěji tyto délky :

ARD 30 a 45 minut (dohromady 64 % celku)

BBC-1 nejběžnější délka 25 minut (35 %), či o málo více - na rozpětí od 25 do 34 minut připadá 57 %. Častá je však i publicistika 50 minutová (14 %) a velmi krátká (11 % pod 10 minut). Formatizace délky je velmi přísná, na zmíněné formáty připadá dohromady 79 % celku

BBC-2 oproti prvnímu programu publicistika spíše maličko kratší - 36% připadá na formát 20min. (u BBC-1 zhruba stejné procento na 25min.). Dalšími nejběžnějšími délkami jsou 30 minut (19 %) a 50 min. (10 %), rozptyl délkových formátů je však podstatně větší než u prvního programu

ZDF 30 minut (31 %) a 25 minut (19 %), často též 45 minut (16 %). Poměrně dosti často i krátká publicistika mezi 10 a 20 min.

DFP kromě zdůrazněné koncentrace na 25 (33 %) a 30 min. (31 %) i pořady jen mírně kratší, či delší. Jako jediná televize poměrně často má publicistiku hodinovou (8 %, jinde jen 1 až 3 %).

PTV charakteristická je krátkost publicistiky - delší než půlhodinové pořady celkem jen 17%, zatímco u DFP a BBC-1 zhruba čtvrtina, u nás, na BBC-2 a ZDF třetina a u ARD dokonce polovina). Jen u PTV nacházíme, podobně jako u nás, dosti běžné pořady s délkou 10 a 15 minut.

ČST

málo výrazná formatizace podle délek, soustředění nejspíše kolem 25 až 30 minut, zbytek spíše pod tuto hranici než nad ni. Raritou bylo 9 publicistických pořadů o délce přesahující 100 minut - všechny ostatní televize jich měly dohromady jen osm.

4.3. Program zpravodajský

Co do podílu na celkovém programu, třetí nejvýznamnější složkou je zpravodajství; podle počtu pořadů je dokonce nejčastěji zastoupeným druhem. Zpravodajství je však vhodné uvést ihned po publicistice a dokumentaristice i z jiného důvodu; příbuznost mezi oběma druhy je tak velká, že je někdy velmi těžké určit hranici (zvláště mezi publicistikou a komentovaným zpravodajstvím). x)

4.3.1. Celkový vysílací čas

Na zpravodajství připadlo průměrně týdně u :

ARD	12	hod.	(23 % celkového vys. času)
ČST	8		19 %
ZDF	8		18 %

x) Zdá se pravděpodobné, že nedostatek v podrobném označení obsahu mohl vést ke zkrácení u PTV. Mluví pro to neobvyklé množství vykázaných krátkých pořadů publicistických a na druhé straně dosti malý rozsah zpravodajství.

DFE	8	16 %
BBC-1	8	14 %
PTV	7	14 %
BBC-2	4	10 %

Nejběžnějším jevem tedy je, že se zpravodajství věnuje v průměru něco přes hodinu denně. Odchylkou je na jedné straně ARD a na druhé BBC-2. Je skutečně pozoruhodné, že ARD věnuje zpravodajství téměř čtvrtinu svého vysílacího času. U druhého extrému, BBC-2, je možno malý rozsah zpravodajství uvést v souvislost s velkým zastoupením publicistiky; patří k profilu tohoto programu uvádět novosti spíše stručným zpravodajstvím a rozsáhleji je traktovat formami, které již spadají do publicistiky.

4.3.2. Celkový počet pořadů

Na jeden týden připadlo v průměru pořadů :

BBC-1	48
ARD	43
ZDF	39
DFE	36
ČST a PTV	20
BBC-2	14
průměr	31

Západní televize tedy mají výrazně větší počet zpravodajských relací (BBC-2 vysílá až večer a má jich proto pochopitelně málo). ČST stejně jako PTV spíše koncentruje své zpravodajství do menšího počtu delších relací, zatímco DFE se spíše blíží způsobu západoevropskému.

4.3.3. Průměrná délka pořadů

Průměrná délka jednoho zpravodajského pořadu byla :

ČST	23 minut
PTV	21
ARD	17
BBC-2	16
DFE	14
ZDF	13
BBC-1	10
průměr	16

Naše zpravodajské relace jsou tedy nejdelší - převyšují hodně celkový průměr a jsou zhruba dvakrát tak dlouhé jako u BBC-1, ZDF nebo DFE.

Pravidelné zpravodajství (nepravidelných relací je všude tak málo, že nemohou přehled zakreslit) je ze všech druhů televizního programu nejvíce ustáleno co do pravidelnosti doby uvádění a délky. Hodně nám proto naznačí rozbor podle skutečných délek.

4.3.4. Rozvrstvení pořadů podle délky (tab. 8)

Velice krátké relace - pod 5 minut - se u nás téměř nevyskytly stejně jako u většiny ostatních. Velmi mnoho jich však má BBC-1, kde nejméně každá třetí zpravodajská relace má charakter "news flash", heslovitého zpravodajství o délce jedné až dvou minut. Zcela stejně postupuje ZDF až na to, že tam jde spíše o rozsah dvou až třímínutový.

U ostatních televizí trvá krátké zpravodajství pět minut. Tato délka se projevuje jako převažující formát u DFE

TABULKA 8:
Rozvrstvení zpravodajských pořadů podle délky (v procentech)

Délka minut	Celk. prům.	ČST	PTV	DFP	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
1 až 4	11	4				34	37	
5 až 9	30	18	17	61	25	25	18	49
10 (až 14)	8	12	13	1	2	5	16	8
15 (až 19)	12	8	23	2	34	3	11	
20 (až 24)	9	16	9	13	15	3	8	
25 (až 29)	5	13	1	3	10	3	1	7
30 (až 34)	17	14	5	20	6	25	9	36
35 (až 39)	5	5	25		3	2		
40 (až 44)	1	3	5		1			
45 (až 49)	1	3			4			
50 (až 59)	0,3	1	1					
delší	1	4	1					
c e l k e m	100	100	100	100	100	100	100	100

(skoro dvě třetiny veškerého zpravodajství) a u BBC-2 (polovina). Více než my používají zpravodajství pětiminutového, resp. pěti- až osmiminutového oba západoněmecké programy (shodně čtvrtina zpravodajství) a opět BBC-1.

Desetiminutové relace se vyskytly u nás v míře shodné asi s BBC a PTV. Nepoužívají jich téměř vůbec všechny tři televize německé.

Patnáctiminutové zprávy jsou nejčastější délkou u ARD, rovněž je používá i PTV, pro BBC však to již většinou bývá příliš mnoho, stejně jako pro ZDF.

Zhruba půlhodinové zpravodajství, u nás běžící večer co večer jako jakási páteř nejen informací, ale i celého programu, se podobně vyskytuje u BBC-2, ZDF, DFP i PTV; jen pro BBC-1 je to i jako hlavní zpravodajství příliš dlouhé.

Když si pro větší přehlednost shrneme procentní podíly do méně skupin podle délek, dostaneme tento obraz :

zpravodajství	ČST	PTV	DFP	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
bleskové (do 4 min.)	4	-	-	-	34	37	-
krátké (5-10 min.)	30	30	62	27	30	34	57
střední (15-20 min.)	24	32	15	49	6	19	-
dlouhé (25-35 min.)	32	31	23	19	30	10	43
přes 40 min.	10	7	2	5	-	-	-
	100	100	100	100	100	100	100

4.3.5. Rozvržení v průběhu dne

Pevnost vysílacích časů i délek zpravodajských relací nám umožňuje více než u jiných programových druhů - a současně nás nutí - abychom s proporcemi podle vysílacího času

zkoumali i počet relací, eventuelně i průměrné délky. A protože nejvíce se typ zpravodajské relace odlišuje podle denní doby, přidržíme se tohoto členění jako základního.

4.3.5.1. Zpravodajství odpolední (tab. 9)

U ČST se vysílání zpravodajství v průběhu odpoledne vyskytlo jen sporadicky a jako výjimka. Právým opakem je ARD, zařazující pětiminutové zprávy pravidelně každé odpoledne mimo neděli, v sobotu většinou navíc ještě jedny pětiminutové zprávy a další relaci dvacetipětiminutovou, takže se v průběhu týdne během odpolední objeví 7 pořadů o celkové délce zhruba tři čtvrti hodiny.

Skoro stejný rozsah zjišťujeme u BBC-1. Každý všední den zprávy osmiminutové (někdy pod tlakem času pětiminutové), v neděli jen minutové zprávy bleskové.

PTV má - s poněkud menší pravidelností a nestejnými délkami - též odpolední zprávy většinou pětiminutové, někdy ale i 10 i 15 min. V neděli a někdy i v sobotu tyto zprávy odpadají.

DFP má každou sobotu a neděli relaci pětiminutovou, v neděli navíc ještě jednu o délce nejčastěji 20 min. Ve všední dny se objevuje pětiminutová relace jen při předsunutí proti jině obvyklému termínu na začátku předvečera.

Vidíme tedy, že až na BBC-2 a ZDF (obě nemají odpolední zprávy ani když výjimečně vysílají, protože by to nemohlo být zpravodajství pravidelné) jediná ČST neměla jinde běžný typ krátké odpolední relace.

Tabulka 9:

Odpolední zpravodajství - týdenní průměry
(horní půlřádka počet relací, dolní průměrná délka 1 relace)

	Cel. prům.	ČST	PTV	DFP	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
pondělí	0-1 +	1	+	1	+	1	1	
	5 (85)	1	(5)	5	(105)	7		
úterý	0-1 +	1	+	1		1		
	7 (22)	9	(5)	5		7		
středa	0-1 +	0-1	+	1		1		
	7 (9)	7	(5)	5		8		
čtvrtek	0-1 +	1	+	1		1		
	6 (51)	6	(8)	5		7		
pátek	0-1 +	1	+	1		1		
	6 (28)	7	(8)	5		7		
sobota	0-1 +	0-1	1	2	1	+		
	9 (14)	14	5	15	2	(4)		
neděle	0-1 +	+	2		1	0-1		
	4 (33)	(10)	12		5	1		
c e l k e m	4	1-2	5	3-4	7	2	5-6	
	8	28	8	19	7	8	7	

+ 0-1-je v závorkách: jen jednorázové či velmi řídké zpravodajské relace

4.3.5.2. Zpravodajství v podvečerní době (tab. 10)

Ani v podvečerní době nemá ČST zpravodajskou relaci; pokud se vyskytla, šlo o předsunutí v důsledku sportovního přenosu (hlavně pondělky a pátky).

Shodně s námi je tomu u BBC-2 (nevysílá) a u PTV (kde však nacházíme nepravidelné, dosti dlouhé relace, nejčastěji v sobotu).

DFE má denně pětiminutovou relaci, k níž přistupuje někdy ve středu druhá stejné délky, v sobotu pak středně dlouhé zpravodajství charakteru sportovního.

Stejně tak má denně 5 minut zpráv i ZDF. Ty se v neděli rozšiřují na 10 až 15 minut, v pátek přistupuje v zimním období 5 minut zpráv pro lyžaře a po celý rok zpravodajství dlouhé (35 minut).

ARD má každý všední den pravidelně dvoje zprávy, jedny 5 a jedny 15 minut, k čemuž v pátek pravidelně a někdy i v jiný všední den přistupuje delší zpravodajský blok 30 až 40 minut dlouhý. V sobotu a v neděli krátké zprávy nejsou, zato však vždy rozsáhlé zpravodajství 30 - 45 minut.

BBC-1 má velice složitý systém četných relací od 1 až do 25 minut. Zatímco v sobotu a v neděli je jen jedno zpravodajství desetiminutové, ve všední dny je relací více. Celkově připadá na podvečery u BBC-1 15 relací za týden, tedy daleko více než jinde; jde ovšem převážně o zprávy dosti stručné.

Celkově platí pro podvečerní dobu totéž co pro odpoledne; jen ČST nemá v této době zpravodajství.

TABULKA 10:

Podvečerní zpravodajství - týdenní průměry
(horní pářádka počet relací, dolní průměrná délka 1 relace)

	Cel. prům.	ČST	PTV	DFE	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
pondělí	1 9	1 14	+ (3)	1 5	2 10	1 5	2-3 11	
úterý	1 8	+ (32)	+ (60)	1 5	2 10	1 5	3 10	
středa	1 8	+ (44)	+ (12)	1-2 5	2 10	1 5	3 11	
čtvrtek	1 8	+ (29)		1 5	2 9	1-2 7	3 10	
pátek	1 10	1 10	+ (5)	1 5	2 12	2 22	3 11	
sobota	0-1 7	+ (50)	+ (15)	1 7	1 5	1 6	1 10	
neděle	0-1 17	+ (40)		1 9	1 45	1 5	1 10	
celkem	7 16	3 19	1 18	7 20	11 17	9 11	15 10	

* a údaje v závorkách: jen jednorázové či velmi řídké zpravodajské relace

4.3.5.3. Zpravodajství večerní (tab. 11)

V ČST připadá z celkového vysílacího času věnovaného zprávám 58 % na večerní dobu. I v jiných televizích je zpravodajství koncentrováno převážně na tuto dobu, až na BBC-1, kde podíl večerů je jen 33 %. U ARD je podíl 43 %, u ZDF 50 %, u DFF 60 %, u PTV 69 % a u BBC-2 (vlivem toho, že začíná vysílat až večer) 85 %. Nemůže být také sporu o tom, že zprávy zařazené do večerního času naleznou nejvíce adresátů mezi diváky.

Celkovou dobou vysílání večerních zpráv se navzájem velice blíží ČST, PTV, DFF a ARD - u každé z nich jde asi o 5 hodin týdně.

PTV má každý den hlavní večerní zpravodajství v délce 35 minut, někdy - hlavně v neděli - 40 minut. K tomu občas přistupují další relace, z nichž jedna o délce 15 až 20 minut fluktuuje svým začátkem kolem 22 hod. mezi večerním a nočním programem.

DFF má každodenně hlavní zprávy o neměnné délce 30 minut, k tomu jedna, daleko častěji dvě relace pětiminutové (druhá se někdy přesouvá vlivem ostatního programu na dobu až po 22 hod.). Často se ještě zařazuje další zpravodajský pořad o délce 20 až 25 minut.

ARD má hlavní zpravodajství v délce 25 minut, v neděli prodloužené na 30 minut. K tomu přistupuje v průběhu večera další relace nestejné délky, daleko nejčastěji však 15 minutová, v pátek, sobotu a neděli potom skoro vždy ještě zpravodajský pořad třetí, zhruba půlhodinový.

ZDF zařazuje denně hlavní zpravodajství 30 minutové a k tomu kromě neděle ještě dvě krátké relace, třímínutovou a dvoumínutovou. V neděli je půlhodinové zpravodajství rozděleno na 27 + 3 a přistupuje ještě relace 10mínutová.

Tabulka 11:

Večerní zpravodajství - týdenní průměry
(horní půlfádka počet relací, dolní průměrná délka 1 relace)

	Cel. prům.	ČST	PTV	DFF	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
pondělí	2 21	1 32	1-2 29	3 15	2 19	3 12	2-3 11	1 30
úterý	2 22	1 28	1 40	3 16	2 19	3 12	2-3 11	1 30
středa	2 23	1 34	1 33	2 19	2 20	3 12	2 14	1 30
čtvrtek	2 21	1 30	1 31	3 15	2 19	3 13	2-3 11	1 30
pátek	2 21	1-2 30	1 31	3 15	3 18	3 13	3 11	1 30
sobota	2 20	1 36	2 26	3 15	2-3 17	3 11	+ (60)	1 11
neděle	2 21	2 25	1-2 32	2 20	3 24	3 14	0-1 10	1 25
celkem	13 21	9 30	9 31	18 16	16 20	21 12	13 12	7 26

Číslo v závorkách: jen jednorázové či velmi řídké zpravodajské relace

BBC-1 má i večerní zpravodajství krátké, nemá takovou pravidelnost začátků ani délek. To je zvláště zajímavá odchylka, uvážíme-li, že u jiných pořadů naopak je rád daleko přísnější. Lze říci, že zatímco u jiných televizí - včetně BBC-2 - jsou zprávy pevnými kameny, mezi něž se vkládají ostatní pořady, u BBC-1 je tomu právě naopak.

Z této praxe vyplývají různé sestavy počtu zpravodajských relací a jejich délek v jednotlivých večerech. Pravidelnosti lze však vystopovat v tomto směru:

- každý všední den zprávy 15minutové a bleskové zprávy lminutové
- k tomu, zejména v letním období, většinou ještě relace 30minutová jako sportovní zpravodajství, asi typu našich BBV
- během sobotního večera se zpravodajství vůbec nezařazuje, jen zcela výjimečně se vyskytuje relace 5, 15, nejčastěji 10 minut
- během nedělního večera jsou jindy 15 minutové zprávy jen 10minutové (a i ty na sklonku roku odpadly, takže vůbec odpadlo večerní zpravodajství jak v sobotu, tak v neděli.

BBC-2 má zpravodajství daleko přehlednější: každý všední den večer 30 minutová relace, bez jediné odchylky v průběhu celého roku co do délky nebo času vysílání. V neděli se zprávy zkracují na 25 minut, v sobotu na 10.

Lze tedy shrnout, že až na BBC-1 všechny programy shodně s naším zařazují na večer jednu dosti dlouhou relaci - i když spíše kratší než ČST - jako hlavní zpravodajství dne. Zatímco u nás trvaly tyto hlavní zprávy v průměru skoro 40 minut, mají u PTV 35 min., u DFP, ZDF a BBC-2 30 min., u ARD 25 minut, u BBC-1 15 minut. Televize s kratším hlavním zpravodajstvím však v průběhu večera zařazují nejméně jednu relaci krátkou.

4.3.5.4. Zpravodajství noční (tab. 12)

BBC-1 má po 22 hod. v průměru 2 zpravodajské relace, ostatní společnosti jednu. Pravidelnost však není zdaleka taková, zejména pokud jde o dobu zařazení. Ta se přizpůsobuje délce a členění ostatního programu. Častá, ne však obecná praxe, je zařazovat relaci na samotný konec vysílání, obvykle velmi krátkou. Trvá-li v daném dni program dlouho, bývá mezi 22 hod. a závěr vysílání vsunuta ještě jedna nedlouhá relace. Naproti tomu při krátkém programu se někdy závěrečné zprávy zahájí již před 22 hod. a dostanou se tím z hlediska našeho členění do programu večerního.

Největší rozsah nočního zpravodajství má ARD v souvislosti s dosti pozdním koncem denního vysílání. Její relace jsou však i v tuto dobu dosti dlouhé; pravidelné je zpravodajství 20minutové, v pátek a v neděli zkracované na 15 minut; k tomu asi v polovině případů přibude další zpravodajský pořad v délce 15 až 20, někdy i 30 minut.

ZDF ve všední den prakticky zopakuje své hlavní večerní zpravodajství ještě s přídavky, takže běží zhruba půl hodiny zpravodajských pořadů. V sobotu má noční zpravodajství rozsah jen 5-10 minut, v neděli 15 minut.

Stejný rozsah jako u nás má noční zpravodajství DFP (v NDR ovšem bývá konec vysílání dříve, takže podíl zpravodajství na nočním vysílání je větší než u nás). Pravidlem je jedna relace 20minutová (v neděli 15-25 min.). K tomu se v častých případech brzkého zakončení denního vysílání přegunou do noční doby ještě kratší zprávy, jindy probíhající těsně před 22 hod.

Také PTV má rozsah nočního zpravodajství jako my. Pravidelné pozdní zpravodajství má nejčastěji délku 15 minut, ale kolísá dosti délkou i dobou zařazení. V sobotu většinou přibude ještě relace další, 10minutová.

TABULKA 12:

Noční zpravodajství - týdenní průměry
(horní půlřádka počet relací, dolní průměrná délka 1 relace)

	Cel. prům.	ČST	PTV	DFF	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
pondělí	1 15	1 20	0-1 15	1 19	1-2 20	1 20	2 7	1 5
úterý	1 18	1 21	1 16	0-1 20	1-2 20	1 20	2 16	1 5
středa	1 18	1 20	1 16	1 19	1-2 20	1 20	2 13	1 5
čtvrtek	1-2 16	1 21	1 15	1 19	1-2 20	1-2 20	2 9	1 5
pátek	1-2 14	1 17	1 15	1 18	2 16	1 20	2-3 8	1 5
sobota	1-2 12	1-2 12	0-1 13	1-2 20	1-2 18	1 7	2 7	1 5
neděle	1 11	1-2 14	0-1 20	1-2 10	1 14	1 12	2 3	1 5
celkem	8 14	8 17	5 16	7 18	10 18	7 19	15 8	7 5

BBC-1 má sice nejvíce nočních zpravodajských relací, ale převážně krátkých. Pravidelně se objevují dvojce heslové zprávy (jedna z nich většinou jen počasí) v délce 2 až 3 min., zřídka 5 - 7; někdy ještě navíc relace 10minutová (zvláště v sobotu a v neděli). Třikrát v týdnu je zařazován půlhodinový pořad, takže nejdelší zpravodajská relace se objevuje na programu BBC-1 v době noční.

Nejméně nočního zpravodajství má BBC-2: se železnou pravidelností 5 minut každý den v týdnu.

4.3.5.5. Rozsah zpravodajství v jednotlivých dnech týdne

(tab. 13)

Když shrneme vysílací časy zpravodajství bez ohledu na denní dobu do součtu za jednotlivé dny týdne, dostaneme tuto tabulku (prům. minut):

	ČST	PTV	DFF	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
pondělí	76	52	67	118	71	79	34
úterý	62	72	64	82	64	81	34
středa	59	56	66	90	67	79	34
čtvrtek	64	55	68	85	72	80	35
pátek	73	56	64	100	108	88	35
sobota	60	75	80	137	51	25	16
neděle	77	56	84	116	77	26	29
denní průměr	67	60	70	104	73	65	31

Zajímavé je, že i u programového druhu tak formalizovaného rozsahem nacházíme velké kolísání rozsahu v jednotlivých dnech týdne; potvrzuje se, že lepší pohled jsme dostali, když jsme rozebrali zpravodajství podle denní doby. Podle dnů nepozorujeme žádné společné tendence u všech společno-

TABULKA 13:

Průměrná týdenní vysílací doba spravodajských pořadů (v minutách)

Den	Doba	Cel. prům.	ČST	PTV	DFP	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
pondělí	odp.	4	2	3	1	5	8	7	
	podveč.	14	16	3	5	38	6	28	
	večer	36	39	38	42	43	37	29	29
	noc	17	19	9	19	32	20	15	5
	celkem	71	76	52	67	118	71	79	34
úterý	odp.	3	2	7		5		7	
	podveč.	10	10	5	5	19	5	28	
	večer	36	35	47	45	35	33	32	29
	noc	16	15	13	14	23	26	14	5
	celkem	65	62	72	64	82	64	81	34
středa	odp.	3	0,5	5	1	5		8	
	podveč.	9	4	3	8	18	5	28	
	večer	33	37	35	38	39	35	16	29
	noc	19	18	13	19	28	27	27	5
	celkem	64	59	56	66	90	67	79	34
čtvrtek	odp.	3	3	6	1	5		8	
	podveč.	9	6		5	15	9	25	
	večer	36	35	34	45	39	36	29	30
	noc	18	20	15	17	26	27	19	5
	celkem	66	64	55	68	85	72	80	35
pátek	odp.	3	3	7	1	5		7	
	podveč.	16	10		5	21	49	27	
	večer	39	42	36	44	47	37	33	30
	noc	17	18	13	14	27	22	21	5
	celkem	75	73	56	64	100	108	88	35
sobota	odp.	6	1	10	5	22	2	0,2	
	podveč.	11	4	5	7	47	7	10	
	večer	32	38	53	42	41	35	2	11
	noc	15	17	8	26	27	7	13	5
	celkem	64	60	75	80	137	51	25	16
neděle	odp.	5	3	1	22		5	1	
	podveč.	10	5		9	33	16	10	
	večer	40	48	46	39	68	44	8	24
	noc	12	21	9	14	15	12	7	5
	celkem	67	77	56	84	116	77	26	29
týden	odp.	26	14	37	31	46	15	38	
	podveč.	79	55	15	42	193	96	156	
	večer	252	274	289	296	311	259	149	183
	noc	114	128	81	124	178	140	113	34
	celkem	471	471	422	493	728	510	456	217

sti. Tak bychom například čekali, že největší rozsah bude mít všude zpravodajství v neděli, s ohledem na rozsáhlé zprávy o sportu; ve skutečnosti je však neděle nejsilnějším zpravodajským dnem jen u nás; u ARD a PTV je jím sobota (která je zase naopak nejslabší u ZDF a obou programů BBC), u ZDF a BBC-1 pátek.

Zdaleka nejméně vyrovnaný podle dnů je rozsah zpravodajství u BBC-1, naopak nejvíce zase u BBC-2. U ARD, ačkoli se zde projevují také veliké výkyvy, je celkový rozsah zpravodajského programu o tolik větší než u jiných televizí, že přes výkyvy má kromě pátku každý den nejvíce zpravodajství ze všech srovnávaných televizí.

4.4. Sportovní přenosy

V průměru všech sedmi srovnávaných televizí zabírají sportovní přenosy (shodně se zpravodajstvím) 15 % celkové vysílací doby. Pro jejich zařazení v této studii ihned za zpravodajství však mluví i příbuznost druhová. I když v přítlačivosti a vnímání sportovních přenosů hrají velkou roli zábavnost, napětí, přenos často nabývá i formy improvizovaného dramatu, není sporu o tom, že v podstatě sportovní přenosy spolu se zpravodajskými pořady jinými a publicistikou - dokumentaristikou dohromady vytvářejí v programu sféru informační.

Třeba ještě vyzdvihnout potíž, která se někde vyskytla při odlišení sportovního přenosu od jiného zpravodajství. Do zpravodajství v této studii jsou zařazovány pořady věnované sice výhradně sportovním událostem, avšak traktovaným formou referování o událostech, které již proběhly. V některých televizích se však dosti často vyskytují případy mezní; událost (utkáni apod.) sice již skončila, proběhla, avšak je o

ni referováno formou shodnou s přímým přenosem. Prakticky jde vždy o výsek z jedné či několika sportovních události, předkládaný obrazově (film či elektronický záznam) s krátkým zpožděním v nejdůležitějších či nejdramatičtějších výsecích (v angličtině tomu říkají "highlights". Zvuk je zčásti simultánní s obrazem, zčásti jde o dodatečné komentování, zhodnocení. V takových mezních případech postupováno podle délky relace; delší, již podle názvu zaměřené na jedinou sportovní událost, zařazovány mezi sportovní přenosy (přenášení pouze části utkání je v cizině daleko běžnější než u nás, z důvodů komerčních). Do zpravodajství naopak zařazovány krátké výseče, spíše ilustrující komentář a blížíci se tak našemu typu Brenky - body - vteřiny.

4.4.1. Celkový vysílací čas

Jestliže jsme řekli, že v celkovém průměru všech televizí připadá na sportovní přenosy 15 %, jeví se od tohoto průměru u jednotlivých televizí obrovské odchylky. V průměru týdně vysílá sportovních přenosů :

BBC-1	11 hodin	(19 % celkového vys. času)
ČST	8	18
BBC-2	7	19
DFF	5 1/2	11
PTV	4	8
ARD	2 1/2	5
ZDF	2 1/2	6
průměr	8	12

ČST tedy má shodně s oběma programy BBC jako každý pátý pořad sportovní přenos, zatímco jinde je jejich podíl daleko menší. Velmi překvapuje málo sportu na obou programech zápa-

doněmeckých; přitom shoda v rozsahu vysílání přenosů (rozdíl za týden je pouhá jedna minuta) naznačuje, že možná existuje mezi ARD a ZDF nějaká dohoda omezující přílišné konkurování v tomto směru. Nesmíme zapomínat, že na Západě se za práva k přenosu platí daleko více než u nás.

To ovšem platí i pro BBC. A přesto oba její programy mají obrovský rozsah sportovního vysílání přenosem, přičemž nejde o současné přejímání téže události, zpracované týmž štábem. Pokud se jeví mezi oběma programy BBC diferenciací, je to spíše v druzích sportu; první program se zajímá především o sporty masové přitažlivosti, druhý má hodně odvětví jako je kriket, box, rugby, golf, tenis (tradiční sezónu vrcholných střetnutí v kriketu vysílá prakticky úplně celou, obrovský rozsah má i vysílání z Wimbledonu, obojí v přibližně stejné době na rozhraní jara a léta, kdy vrcholí stále ještě tradiční londýnská "season" sportovně i společensky).

Zvláště výrazně vyniknou rozdíly, vyjádříme-li rozsah sportovních přenosů jako procentní podíl celkového zpravodajství. Pak činí u BBC-2 65 %, u BBC-1 58 %, u nás 50 %, v NDR 40 % a v Polsku podobně 39 %, zato však u ZDF má jen 24% zpravodajství formu sportovního přenosu a v ARD dokonce pouhých 18 % !

4.4.2. Rozvržení v průběhu týdne (tab. 14)

Sportovní přenosy se musejí daleko více než jiné druhy programu přizpůsobovat vnějším okolnostem. Narušují proto stále programová schemata, přičemž buď se vysílá přenos navíc (nejčastěji je tomu tak odpoledne) nebo zaujme místo pořadů jiných, zapadajících do plánované struktury a její určité opakovosti. Zařazení sportovního přenosu jako stále součásti programového schématu, se standardní periodicitou a délkou, je věcí spíše výjimečnou.

TABULKA 14:

Průměrná týdenní vysílací doba sportovních přenosů (v minutách)

Den	Doba	Cel. prům.	ČST	PTV	DFP	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
pondělí	odp.	10	9	5	6	6		25	17
	podveč.	3	2		5	3		7	4
	večer	4	7		4	3		7	6
	noc	6	7		2		17	6	12
	celkem	23	25	5	17	12	17	45	39
úterý	odp.	10	4	13	8			27	18
	podveč.	4	9	6	2		4	5	3
	večer	12	12	21	10			23	17
	noc	6	9	5	1	9	7	2	7
	celkem	32	34	45	21	9	11	57	45
středa	odp.	13	30	8	7			32	13
	podveč.	8	14	21	5		6	6	2
	večer	15	21	31	32			18	7
	noc	8	9		6	24		10	8
	celkem	44	74	60	50	24	6	65	30
čtvrtek	odp.	16	18		6	26		38	24
	podveč.	6	17		3	3	3	9	5
	večer	10	7	6	16	8	8	19	3
	noc	8	11	2		9	19	12	9
	celkem	40	55	8	25	46	30	77	41
pátek	odp.	19	22	3	8	18		53	27
	podveč.	3	12		3		2	6	2
	večer	9	4	5	15	3	4	8	23
	noc	7	10		7		16	6	8
	celkem	38	48	8	33	21	22	72	60
sobota	odp.	58	66	17	33	3	20	240	27
	podveč.	15	25	23	43			6	8
	večer	12	8	23	18			5	27
	noc	10	16	4	2			43	8
	celkem	95	115	67	96	3	20	294	70
neděle	odp.	44	74	36	24	30	28	20	100
	podveč.	15	26	14	53	5			4
	večer	10	4	24	13	5	15	11	7
	noc	6	6			9	14	1	10
	celkem	75	110	75	90	49	57	32	114
týden	odp.	170	223	82	91	83	49	435	225
	podveč.	54	105	65	117	10	15	37	29
	večer	71	63	110	106	20	26	91	82
	noc	52	70	11	18	51	73	79	62
	celkem	347	461	268	332	164	163	642	398

Bylo by proto marným pokusem. chtít vystopovat ve srovnání jednotlivých televizí nějaké zákonitosti pramenící přímo z programových plánů. Spíše nás bude zajímat, jak se jednotlivé společnosti vypořádávají s konflikty právě naznačenými.

4.4.2.1. Odpolední přenosy

Ačkoli i při zařazení sportovního přenosu na odpoledne vznikají též u nás velmi dobře známé třetí plochy (nejčastěji konflikt s vysíláním pořadů pro děti, které nelze přesunout na dobu večerní a proto často pod tlakem sportu vůbec odpadají), jsou zde problémy přece menší, než když se přenos uskutečňuje večer. Zvláště jednoduchou situaci mají televize jako BBC-2 a ZDF, které odpoledne vůbec jinak nevysílají, takže přenos je nabídkou divákům navíc. Jak ovšem známe z naší praxe, i jinde vede odpolední přenášení sportu k rozšíření vysílacího času a nejen k přesunům programu. x)

V rozsahu odpoledního vysílání sportovních přenosů jsou mezi společnostmi rozdíly nebetyčné, poměr mezi BBC-1 (nejvíce) a ZDF (nejméně) je 9 : 1 ! Průměr v týdnu připadá na sport minut :

x) Bylo by jistě zajímavé zjistit, do jaké míry u jednotlivých televizí sport. přenosy nahrazují jiný program a do jaké běží navíc. Vyžadovalo by to však samostatnou studii již proto, že naše nezpracovává pořady pro děti.

odpol.	ČST	PTV	DFE	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
sobota	66	17	33	3	20	240	27
neděle	74	36	24	30	28	20	100
všed. dny	83	29	34	50	1	175	98
celkem	223	82	91	83	49	435	225

Odpoledne všedních dnů jsou pro diváky málo přitežlivá a proto v nich nacházíme i přenosů nesrovnatelně méně než v sobotu a v neděli. ZDF se v tuto dobu neodchýlí od své praxe nevysílat vůbec, zato BBC-2 má přenosů (nad obvyklý rozsah celkového vysílání) hojnost. Vyskytují se v hodně rovnoměrném rozdělení po všech odpoledních všedních dnů, ačkoli zhruba současně vysílá své přenosy (jiných událostí) BBC-1. ARD koncentruje své odpolední přenosy především na všední dny, kdy jim ustupují pořady pestře zábavné, zaměřené hlavně na mládež (předpokládá se zřejmě stejný okruh zájemců). DFE má rovnoměrně do jednotlivých pracovních dnů rozloženy nepřilíh časté přenosy - v průměru jeden týdně - které jsou pak značně dlouhé a zachycují celou událost. Ne tak PTV, u níž odpolední přenos mávají nejčastěji rozsah hodinový a většinou se uskutečňuje ve středu.

ČST zde nebudeme samu o sobě rozebírat, protože praxi máme dobře v povědomí. Všimneme si však z hořejší tabulky, že u nás je sport vysílaný odpoledne rozmístěn zhruba po třetinách na sobotu - neděli - ostatních pět dní. Dostí podobně je tomu u DFE, více ze své dávky sportu zasazují do všedních odpolední ARD a oba programy BBC.

U sobotního odpoledne zjišťujeme tak rozdílné dávky sportu, že jistě můžeme mluvit o nespořadě různých koncepcích této části vysílacího týdne. BBC-1 vysílá v tuto dobu, týden co týden po celý rok, kolem čtyř hodin sportu! Jde o produk-

čně neobyčejně náročný "Grandstand", jakousi televizní obdobu "S mikrofonem za nedělním sportem" našeho rozhlasu. Grandstand začíná každou sobotu stejně, těsně před 13 hod., poněkud se liší jeho délka podle roční sezóny, ale v nevelkém rozpětí. Poskytuje sled přenosů z celé řady sportů současně probíhajících v halách i na hřištích, zasazení velkého počtu přenosových vozů a štábů umožňuje stříhat z jednoho dějiště na druhé a zase se vracet, to nejpřitežlivější eventuelně přenášet celé. Zde se tedy shledáváme s onou řídkou výjimkou - sportovním přenosem, který je trvalou součástí programového schématu.

BBC-2 tomuto snad nejnákladnějšímu pořadu prvního programu pochopitelně nekonkuruje. Vysílá-li ve stejnou dobu, je to jen v době vrcholných událostí (Olympijské hry, Wimbledon, kriket). Za celý rok uskutečnila takto jen 9 přenosů, jež však dvakrát dosáhly snad rekordní délky 315 minut.

DFE má v sobotu odpoledne přenosy zřídka (16 za rok), přičemž většinou jde o reportáž úplnou, někdy ale i jen průřez v délce 45 či 60 minut. Ještě méně přenáší v tuto dobu PTV, resp. její přenosy jsou kratší než u DFE, u ARD pak zjišťujeme všehovšudy jeden přenos na čtvrt roku!

Nedělní odpoledne je silně obsazováno sportem u nás a ještě více v BBC-2. První program BBC má po celou neděli jen málo sportu (jistě vlivem dožívajících náboženských tradic, podle nichž byla neděle dnem povinné nudy - to má dosud vliv na termíny utkání). Druhý program však tuto tradici porušuje několikrát do roka - nejde o přenosy soustavné, ale podobně jako u soboty na koncentraci do několika dlouhých přenosů v době vrcholných sportovních událostí.

Na kontinentě je naopak nedělní odpoledne dobou, kdy probíhá nejvíce sportovních událostí na otevřených hřištích. To se však odráží jen u ČST a PTV, a ještě nijak výrazně. Žádná ze srovnávaných televizí nemá v neděli (ani jindy) kontinentální obdobu Grandstandu BBC.

4.4.2.2. Podvečerní přenosy

Na tomto místě bude vhodné znovu připomenout, že v podkladech pro naši studii bylo provedeno rozdělování do čtyř různých dob dne podle začátku vysílání pořadu. Tak například pořad začínající řekněme v 16,00 a končící v 17,00 je celý zahrnut do odpoledne (a nikoli posledními třiceti minutami do podvečera). Tyto přesahy působí určité zkreslení, jež se projevuje prakticky jen na rozhraních odpoledne - podvečer a večer - noc, jen velmi zřídka však na rozhraní 19,00 s ohledem na programovou strukturu.

Toto určité zkreslení se nejspíše projeví u sportovních přenosů vzhledem k jejich značné délce a k tomu, že se u nich připouští narušování jinak neměnných základních rysů programového schématu.

Z těchto důvodů bychom se s rozebíráním samotného podvečera daleko nedostali. Právě u programů silně akcentujících sport totiž nacházíme přenosů v podvečer málo - avšak především proto, že v tu dobu ještě dobíhají přenosy započaté odpoledne. Sečteme si proto raději týdenní průměry vysílacích časů za odpoledne i podvečer dohromady :

	ČST	PTV	DFP	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
odpoledne	223	82	91	83	49	435	225
podvečer	105	65	117	10	15	37	39
celkem	328	147	208	93	64	472	254
tj. % celku za týden	71	55	63	57	39	73	64

4.4.2.3. Přenosy začínající po 19 hodině

Právě uvedená tabulka již naznačila, že rozdíly v rozsahu vysílacího času věnovaného sportovním přenosům celkem se projevují nejvýrazněji v době odpolední a podvečerní. Pozdější program, sledovaný již velkým počtem diváků, z nichž mnozí zájem o sport nemají, ale chtějí se dívat na televizi, obsahuje přenosů již značně méně a také rozdíly mezi televizemi se zmírňují :

	ČST	PTV	DFP	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
večer	63	110	106	20	26	91	82
noc	70	11	18	51	73	79	62
celkem	133	121	124	71	99	170	144
tj. % celku za týden	29	45	37	43	61	27	36

ČST, PTV, DFP a BBC-2 shodně tedy připouštějí vpád sportovních přenosů do programu po 19 hodině v rozsahu zhruba dvou hodin týdně, BBC-1 skoro tři hodiny, oba západoněmecké programy méně.

Přitom ARD i ZDF téměř vylučují sportovní přenosy nejexponovanější doby mezi 19 až 22 hod. Naproti tomu u DFP a PTV začínají večerní přenosy velmi zřídka až po 22 hod.; u ČST a obou programů BBC nejsou z tohoto hlediska mezi večerem a nocí velké rozdíly.

Začíná-li sportovní přenos až po 22 hod., dochází podobně jako u odpolední často k tomu, že je poskytován nadběžný rámec programu. U večerního programu však taková možnost není a navíc jde o dobu nejexponovanější; proto může

být zajímavé zjistit, aspoň v hrubých obrysech, na úkor kterých jiných programových druhů ostatní společnosti sportovní přenosy zařazují :

PTV : nejčastěji odpadají pořady dramatické; teprve při delších přenosech i jiné (pestrá zábava, publicistika)

DFP : většinou se redukuje publicistika; teprve při dlouhých přenosech odpadá pořad dramatický

ARD : krátí se především publicistika, někdy odpadne zpravodajství, jen v nejnútnejších případech dramatický pořad

ZDF : z malého počtu případů nelze nic vyvodit

BBC-1 : dramatický pořad odpadá teprve když již nelze řešit jinak (ani jeho přesunem v rámci večera)

BBC-2 : obráceně než u BBC-1 - skoro vždy odpadne pořad dramatický. Kromě toho v pátek nebo v sobotu je přenos 45 - 50 minut dlouhý pravidelnou součástí vysílacího plánu.

4.4.3. Průměrná délka a počet přenosů

Průměrná délka jednoho sportovního přenosu činila u :

BBC-2	99	minut
ČST	98	
DFP	97	
ZDF	88	
PTV	87	
BBC-1	86	
ARD	69	
průměr	84	

Rozdíly v délkách se projeví tím, že co do počtu přenosů ještě více vynikne prvenství BBC-1; za měsíc odvysílá BBC-1 průměrně 32 přenosy (jeden denně!!), my 20, BBC-2 17, DFP 15, PTV 13, ARD 10 a ZDF 8, tj. čtyřikrát méně než BBC-1.

4.4.4. Délky přenosů (tab. 15)

Skutečné délky pořadů se pohybují ve velkém rozpětí, jak ukezuje násled. tabulka 15. Za pozornost z ní stojí :

- přenosy kratší než půlhodinové vidíme téměř výhradně u BBC-1

- horní hranice délek není nijak markantní. Přenosy mimořádné délky nacházíme nejčastěji u obou programů BBC (zvláště u BBC-1 rozsah 230 až 259, což je trvání sobotního Grandstandu). Jinak se přenosy nad 3 hodiny vyskytují jen v souvislosti se zcela mimořádnými událostmi (v r. 1968 byly zimní OH)

- rozptyl délek je daleko větší než u jiných programových druhů, takže můžeme jen velmi přibližně charakterizovat délky přenosů. příznačné pro jednotlivé televize :

ČST : nejčastější jsou přenosy v délce 90 až 109 minut, dále 60 a 80 minut

PTV : polovina připadá na délky 60 až 89 minut; časté jsou též přenosy půlhodinové

DFP : nejčastěji mezi 50 a 79 minut nebo dvouhodinové

ARD : více než polovina přenosů se pohybuje mezi 60 až 79 minutami; jinak spíše kratší (40 min.)

ZDF : skoro polovina 30 až 49 minut, asi pětina mezi 60 až 79 minutami

TABULKA 15:

Rezvratvení sportovních přenosů podle délky (v procentech)

minut	Cel. pře.	ČST	PTV	DFT	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
- 19	1	2			3		3	
20 až 29	3	2		1			16	
30 až 39	6	2	14	2	7	8	7	1
40 až 49	12	5	5	1	16	33	13	14
50 až 59	9	6	5	13			12	25
60 až 69	15	10	25	10	42	9	6	10
70 až 79	10	5	13	21	13	12	5	1
80 až 89	5	10	13	2	3		2	1
90 až 99	5	14	2	6		4	3	4
100 až 109	7	14	8	4	7	9	3	4
110 až 119	4	9	2	2		4	2	12
120 až 129	7	5	3	17		4	3	15
130 až 139	2	5		2	3		2	0,5
140 až 149	0,5	2		1				
150 až 169	4	5		13	3		2	2
170 až 189	2	1		2	3	9	1	0,5
190 až 209	0,5	1		1			2	
210 až 229	1	1		1		4	3	0,5
230 až 259	4	1	3	1		4	14	4
260 až 289	1		5				0,5	
dělení	1	0,5	2				1	6
celkem	100	100	100	100	100	100	100	100

BBC-1 : téměř polovina připadá na přenosy kratší než hodinu. Větší délky se vyskytují jen u Grandstandu či mimořádných událostí

BBC-2 : polovina přenosů v rozsahu od 40 do 60 minut; skoro třetina velký rozsah, kolem dvou hodin.

4.5. Pestrá zábava

U žádného jiného programového druhu - publicistiku a dokumentaristiku nevyjímaje - nenajdeme takovou členitost typů a žánrů jako u pestré zábavy. Pod tlakem velkého zájmu publika se stále hledají nové formy. Široká škála zahrnuje estrády, show, revue, kabaret, pásma anekdot a zábavných scének, ale také zábavné soutěže, nenáročnou hudbu, společenskou zábavu, společenský tanec, různé zábavné formy lidové tvořivosti. Protože se ovšem projevuje snaha udělat zábavnými i pořady sloužící primárně jiným cílům, je někdy obtížné určit, co patří pod hlavičku "pestrá zábava" a co ne. Zvláště splývají hranice u pořadů hudebních (např. některé pořady džezu), zatímco jinde většinou dobře poslouží k určení hledisko primárního cíle pořadu.

I tak si však musíme být vědomi, že věnují-li televize programu označenému v této studii jako "pestrá zábava" s nevelkými odchylkami jen asi desetinu celkové vysílací plochy, je ve skutečnosti rozsah zábavných pořadů podstatně větší (např. o řadu veseloher inscenovaných i filmových, operety).

4.5.1. Celkový vysílací čas

Týdně věnují jednotlivé televize pestré zábavě v průměru :

BBC-1 a DFF	7	hodin	(13 % celkového vys. času)
ARD a PTV	6		12
ZDF	4		8
BBC-2	3		10
ČST	3		8
průměr	5		11

Opět tedy nacházíme naši televizi na konci žebříčku. Když si připomeneme, že první studie odhalila, že též u dramatických pořadů je struktura u nás nejvážnější ze všech srovnávaných televizí, vystupuje malý prostor věnovaný pobavení diváka u ČST na povrch ještě výrazněji.

Překvapí nás - když se opět vrátíme jen k programovému druhu "pestrá zábava" - oč více místa zábavným pořadům poskytují obě srovnávané televize socialistických zemí, polská a NDR. A v opačném směru nás zase překvapí, že ZDF, tolik zaměřená na uspokojení běžného diváckého vkusu na poli pořadů dramatických, poskytuje pestré zábavy stejně malý podíl jako my.

To se dá nejspíše vysvětlit financemi : ZDF zdroji oplývá méně než ARD a některé druhy zábavných pořadů jsou produkčně nejnákladnějším druhem programu. Musí-li ZDF držet krok s ARD na poli pro zábavu nejreprezentativnějším (a nejdražším), stavět proti Vergissmeinnicht prvního programu stejně drahý soutěžní pořad jiný, nemá-li uvádět levnější hvězdy v revuích a show, musí být zábavy vcelku méně.

4.5.2. Rozvržení v průběhu týdne (tab. 16)

Pestrá zábava před 19. hodinou u nás na obrazovce neexistuje; to málo, co můžeme poskytnout, si schováváme na dobu, kdy u obrazovky sedí nejvíce diváků.

TABULKA 16:
Průměrná týdenní vysílací doba pestré zábavy (v minutách)

Den	Doba	Cel. prům.	ČST	PTV	DFF	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
pondělí	odp.	1			6			0,5	
	podveč.	7	2	3	3		15	29	
	večer	14	3	1	4	40	8	25	14
	noc	3	1					11	10
	celkem	25	8	4	13	40	23	65	24
úterý	odp.	7			14	12		2	
	podveč.	10		25	42		2		1
	večer	22	41	25	16	35		21	14
	noc	8	6	1	1	30	12	1	
	celkem	47	47	53	93	77	14	28	15
středa	odp.	7		7	9	25		8	
	podveč.	4	2	8	3	7		10	
	večer	25	2	7	57	56	21	25	1,5
	noc	2	2			12		1	1,5
	celkem	38	6	22	69	100	21	44	3
čtvrtek	odp.	6	1	14	1			23	
	podveč.	8	6	25	2			22	
	večer	18	11		14	8	50	31	13
	noc	3	4	7	2	5		5	
	celkem	35	22	46	21	13	50	81	13
pátek	odp.	7	1		23			28	
	podveč.	7	1	27	1	1	5	11	
	večer	22	20	15	19	16	21	30	36
	noc	4	17		0,5		7	1	2
	celkem	40	39	42	43	17	33	70	18
sobota	odp.	17	2	19	40	30	28		
	podveč.	18	2	31	2	1	44	49	
	večer	40	47	42	61	54		50	28
	noc	7	13	7	1	13		10	1
	celkem	82	64	99	104	98	72	109	29
neděle	odp.	17	3	49	58			8	2
	podveč.	3	5	11	5			3	
	večer	24	1	45	3	10	24	27	63
	noc	5	4	3	1	9		3	18
	celkem	51	13	108	67	19	24	41	83
týden	odp.	63	7	90	173	66	30	71	2
	podveč.	58	18	130	58	9	67	124	1
	večer	165	125	134	174	220	122	211	168
	noc	32	49	20	5	69	18	33	34
	celkem	318	199	374	410	364	237	439	205

V tom je ovšem náš postup zcela ojedinělý. Odpoledne a podvečer totiž v průběhu týdne nabídne svým divákům ARD asi hodinu pestré zábavy, ZDF 1 1/2 hodiny, BBC-1 3 hodiny a PTV i ZDF 4 hodiny (my slabou půlhodinu). Hlavní podíl na tomto velkém rozsahu v Polsku a NDR mají zábavné pořady zaměřené na mládež (pokud se u nás pokusy v tomto směru vyskytly, šlo téměř výhradně o dobu večerní). Mezi polednem a večerem v sobotu a v neděli uvede DFF asi 100 minut zábavných pořadů a PTV dokonce 110 minut - my jen desetinu tohoto rozsahu (z hlediska přitažlivosti programu v tuto dobu ovšem hodně kompěnzujeme větším počtem sportovních přenosů).

Přímo smrtelně vážnou (uvážíme-li i vážnost většinou uváděné hry nebo filmu večer) je u nás neděle. Pestré zábavě věnujeme v tento den průměrně pouhých 13 minut. V tom se nám nevyrovnají ani oba západoněmecké programy (které po zábavné sobotě nasadí svorně příští den vážnou tvář) a rozsahem nás předčí BBC-1 dvakrát, BBC-2 šestkrát, DFF pětkrát a PTV má v neděli dokonce osmkrát více času na zábavné pořady než ČST !

Bylo již podotknuto, že si svou zábavu šetříme na dobu divácky nejexponovanější. V té pak jakžtakž držíme krok. Když však uvážíme, že na stejnou dobu hromadíme s pestrá zábavou i valnou část dramatických seriálů a na sobotní a nedělní odpoledne nejvíce sportovních přenosů, jeví se u ČST mezi přitažlivostí podle denní a týdenní doby daleko daleko větší rozdíly než jinde, až se skoro zdá, že devizou našich tvůrců prognomové skladby je ono goethovské "saure Wochen - froche Feste". Když uvážíme, jak obrovskou roli hraje televize v životě většiny lidí, jak ovlivňuje nejen jejich způsob a rytmus života, ale i mentální rovnováhu, stálo by za zvláštní fundovanou studii, zda tato politika je zdravá nebo ne.

4.5.3. Celkový počet pořadů a jejich délka

(tab. 17)

Týdně vysílá zábavných pořadů v průměru :

BBC-1	13
PTV	8
DFF a ARD	7
BBC-2	6
ZDF	5
ČST	4
průměr	7

Zde se projevuje důraz na zábavné pořady u BBC-1 zvláště markantně. Velkou měrou je to ovšem důsledek jasné dělby úkolů mezi prvním a druhým programem; pak nás ovšem hned musí napadnout, že i druhý program BBC, přenechávající zábavné pořady většinou prvnímu, jich má více než my.

BBC má ovšem zábavné pořady (jako většinu ostatních) kratší než jiné televize. Průměrná délka činila u :

BBC-1	33 minut
BBC-2	37
PTV	48
ČST a ZDF	50
ARD	53
DFF	55
průměr	47

Pokud jde o konkrétní délky pořadů (viz tab. 17) stojí za povšimnutí :

- pořadů kratších než 25 minut je všeobecně málo
- asi stejně malý je podíl pořadů přesahujících 80 minut. Ty se vyskytují v poněkud větším počtu nejspíše u všech

TABULKA 17:

Rozvrstvení zábavných pořadů podle délky (v procentech)

minut	Cel. prům.	ČST	PTV	DFP	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
do 9	1	3						3
10 až 14	2	4			2	2		3
15 až 19	1	3	5		1			
20 až 24	4	7	8	4		6	7	
25 až 29	13	12	2	16	1	5	42	11
30 až 34	17	10	13	9	14	20	20	32
35 až 39	7	4	8	2	2	21	2	6
40 až 44	4	6	8	1	4	3	2	5
45 až 49	13	6	10	4	36	3	16	14
50 až 59	10	10	9	8	7	6	8	24
60 až 69	17	13	27	42	17	17	1	2
70 až 79	4	6	7	4	9	3	1	
80 až 89	1	6		2	1		1	
90 až 99	3	4	1	3	1	8		
100 až 119	2	5		4	2	3		
120 až 139	0,5	1	1	1	1			
140 až 159	1	0,5	1	0,5	1	3		
160 až 199	-							
200 až 239	0,1				1			
další	-							
	100	100	100	100	100	100	100	100

tří německých televizí (v NSR jde většinou o nákladné superkvízy)

- nejvíce zábavných pořadů má délku třičtvrti hodiny až hodinu nebo kolem půlhodiny (na odpovídající délky se koncentruje v celkovém průměru asi 70 %)
- BBC-2 a především BBC-1 mají hodně pořadů kratších - první program dvě třetiny kolem půlhodiny; naproti tomu žádné zábavné maratóny jako zmíněné západoněmecké superkvízy (BBC má také zábavné soutěže, ale ty jsou spíše věci vtipu než nádhery kombinované s estrádou)
- u ARD více než polovina se pohybuje mezi 45 a 60 minutami, ZDF uvádí zábavu spíše kratší (30 - 40 min.)
- u DFP trvá plná polovina asi hodinu, čtvrtina kolem půlhodiny; jiných délek je málo
- dosti podobně je tomu u PTV, kde však koncentrace na několik málo délek není tak značná
- ČST se skladbou podle délek značně blíží celkovému průměru všech televizí, rozličnost délek je přitom větší než jinde. Nezvyklé velký je podíl zábavných pořadů trvajících kolem devadesáti minut.

4.6. Program vzdělávací a výchovný

Při zpracovávání podkladů nebylo někdy snadné stanovit, zda některý pořad patří ještě do publicistiky, či mezi pořady naučné, a to zejména u obou programů BBC. Určitým vodítkem bylo, že řada takových mezních typů má formu cyklickou, přičemž již název celku i jednotlivých částí naznačuje, že převažují cíle i formy naučné, že jde o metodické zpracování látky způsobem vhodným pro vzdělávání. Typické pořady vzdělávací, ve formě lekcí probíraných pedagogy (a většinou

podpořených televizí vydaným písemným učebním textem). Jak je známe u nás, se však v žádné ze srovnávaných televizí západních nevyskytly. V této souvislosti třeba si uvědomit, že v Německé spolkové republice i Anglii se již delší dobu rozvíjejí televizní sítě zaměřené výhradně či primárně na výuku, takže při srovnávání běžných programů se pochopitelně jeví naučné pořady oproti televizím v socialistických zemích jako zanedbávaná část programu.

4.6.1. Celkový vysílací čas

Čas věnovaný vysílání vzdělávacích a výchovných pořadů (dále pro stručnost jen vzdělávacích) jednotlivými televizemi činil v průměru týdně u :

PTV	8	hodin (15 % celkového vysílacího času)
ČST	4	9
DFF	4	8
BBC-1	4	8
BBC-2	2	5
ARD	0,4	1
ZDF	0	0

Příčiny, proč první a druhý program v NSR nemají vůbec žádné či jen velmi málo vzdělávacích pořadů, byly naznačeny již shora; kromě toho je obraz zkreslen tím, že právě ty nejrozsáhlejší a nejdůkladnější formy televizního vzdělávání v NSR leží mimo časové meze našeho zkoumání, které nezahrnuje vysílání dopolední.

Protipólem je PTV, televize země s (tehdy) jediným televizním programem a s nedostatečným počtem zaměstnaných lidí se středním vzděláním jako dědictvím minulosti. Proto u PTV také ještě výrazněji než u nás či v NDR a především než

na Západě mají vzdělávací pořady charakter doplňkové výuky, blízkí se pojednávanými předměty i metodami školy.

BBC má více vzdělávacích pořadů na prvním programu. To by nás mohlo překvapit - vzhledem k dosud zjišťovaným odchylkám v profilu, které vždy charakterizovaly jako náročnější program druhý - dokud si neuvědomíme, že na vzdělávání je téměř výhradně zaměřen program další, BBC-3. Na prvním i druhém programu zařazuje BBC pořady svou tematikou vzdálené běžným školským představám výuky; jde právě o věci, které se jinde neučí a jež mohou být přítěžlivé pro velmi početné vrstvy diváků. Jako příklady uvedme dlouhý cyklus "Car-Wise" (systematicky postupující rady o údržbě vozu), kratší cykly pro rodiče o výchově dětí a pochopení jejich vývoje i problémů, zahradičení, šití apod.

ČST a DFF se povahou svých vzdělávacích pořadů dosti podobají a obě stojí někde mezi koncepcí polskou a BBC, spíše blíže k PTV.

4.6.2. Rozvržení v průběhu týdne (tab. 18)

Vzdělávací pořady jsou ve všech televizích odkazovány do vysílacích časů spíše okrajových. V průměru sedmi srovnávaných televizí připadá z celkového rozsahu vzdělávacího programu pouhých 10 % na večerní dobu a stejně málo na dny sobotní a nedělní. Výjimkou je zde BBC-2, která naopak téměř všechny vzdělávací pořady uvádí po večerech (nikoli však v sobotu a neděli). Bylo ovšem již podotknuto, že obšhově jde o pořady přítěžlivé pro značný okruh diváků; kromě toho nemá BBC-2 k dispozici dobu dopolední.

Z ostatních televizí zcela vylučují vzdělání z večerní doby BBC-1, ARD, DFF a PTV.

TABULKA 18:

Průměrná týdenní vysílací doba pořadů vzdělávacích a výchovných (v minutách)

Den	Doba	Cel. prům.	ČST	PTV	DFP	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
pondělí	odp.	21	3	42	14			46	
	podveč.	3	13			5			
	večer	3	1						19
	noc	15	21	43	6			20	
	celkem	42	38	85	40	5		66	19
úterý	odp.	20	6	64	10			37	6
	podveč.	8	26		22				1
	večer	6	11						24
	noc	12	16	36	6			12	
	celkem	46	59	100	38			49	31
středa	odp.	16	6	47	11			31	
	podveč.	5	31						
	večer	4	3						21
	noc	10	13	41				3	
	celkem	35	53	88	11			34	21
čtvrtek	odp.	21	8	48	55			14	
	podveč.	7	6		38			0,5	
	večer	2	1					1	
	noc	16	15	41	14			24	
	celkem	46	30	89	107			39	12
pátek	odp.	14	6	45	13	3		15	
	podveč.	5	24			5			
	večer	3	4						13
	noc	8	1	45				4	
	celkem	30	35	90	13	8		19	13
sobota	odp.	9	0,3	28	18	8			
	podveč.	0,3	1						1
	večer								
	noc								
	celkem	9	1	28	18	8			1
neděle	odp.	10	2		8	7		45	
	podveč.	1	6						
	večer								
	noc		1						
	celkem	11	9		8	7		45	
týden	odp.	111	31	274	149	17		189	6
	podveč.	29	107		59	9		0,5	2
	večer	19	20		1			1	90
	noc	60	67	206	26			62	
	celkem	219	225	480	235	26		253	98

Vcelku je jen o málo více využíváno doby podvečerní. Zde se však jeví mezi jednotlivými televizemi velké rozdíly. Zatímco oba programy BBC a PTV neuvádají vzdělání ani v této době, zařazuje jich na podvečery DFF čtvrtinu celku, ARD třetinu a ČST skoro polovinu.

Nejběžnější je umisťovat vzdělávací pořady do doby odpolední. V průměru všech společností na odpoledne připadá celá polovina vysílacího času věnovaného vzdělání; přitom podle jednotlivých společností :

BBC-1	75 %	(189 minut)
DFP	63	149
ARD	65	17
PTV	47	274
ČST	14	31
BBC-2	6	6

Skoro třetina vysílací plochy poskytnuté vzdělání připadá u ČST - shodně s celkovým průměrem - na dobu noční. Ještě více využívá této doby PTV (43 % - 206 minut v týdnu), méně BBC-1 (25 % - 62 min.) a DFP (12 % - 26 min.), vůbec ne ARD a BBC-2.

Celkově lze v hlavních rysech říci, že ČST shodně s ostatními televizemi nezařazuje vzdělávací pořady do doby nejexponovanější, liší se však od ostatních hlavně v tom, že je zařazuje především na podvečery, zatímco jinde se s nimi setkáváme především odpoledne.

O naprosto rigorózním a přehledném pojetí lze mluvit u PTV, kde vzdělávací program je zařazován na každé všední odpoledne v bloku většinou dvou různých lekcí, z čehož většina se týž den opakuje ještě v době noční.

4.6.3. Celkový počet pořadů a jejich délka

(tab. 19)

Za týden uvede v průměru

PTV	14	vzdělávacích pořadů
DFF	12	
BBC-1	8	
ČST	7	
BBC-2	4	
ARD	1	
ZDF	0	

Průměrná délka jednoho vzdělávacího pořadu je

PTV a ČST	34	minut
BBC-1	32	
BBC-2	25	
DFF	21	
ARD	19	
průměr	24	

Pokud jde o konkrétní délky pořadů (viz tab. 19), má je nejvíce formalizovány PTV, což je ve shodě s tím, že její vzdělávací pořady mají nejvíce ze všech televizí charakter soustavné výuky, kursů; vše má délku 30, 35 nebo 40 minut.

U ARD - ve shodě s velmi malým akcentem na vzdělávací složku v programu - je naprostá většina pořadů krátkých, čtvrt hodinových.

U BBC-2 dva ze tří vzdělávacích pořadů mají standardní délku půl hodiny, zbytek je kratší, 15 až 25 minut.

BBC-1 má většinu v délce půlhodinové či o 5 až 10 min. méně.

TABULKA 19:

Rozvrstvení vzdělávacích a výchovných pořadů podle délky (v procentech)

minut	Cel. prům.	ČST	PTV	DFF	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
do 9	0,2	1						
10 až 14	7			42				
15 až 19	16	3		1	72		6	15
20 až 24	6	8					23	8
25 až 29	16	27		42			16	10
30 až 34	35	28	45	6	28		35	65
35 až 39	7	10	28	1			3	0,5
40 až 44	6	9	22	0,3				0,5
45 až 49	3	6	3	5			7	
50 až 59	1	5	2	0,5				
60 až 69	0,3	0,5		0,2				1
70 až 79	0,3	0,5					2	
delší	2	2		0,2			5	
	100	100	100	100	100		100	100

Specialitou DFF jsou vzdělávací pořady desetiminutové; nutno však podotknout, že jde o těžko zařaditelnou denní desetiminutovku "Medizin nach Noten", jakousi fyzickou i duševní hygienu, která jinde má sotva obdoby. Běžný vzdělávací pořad má v NDR skoro vždy délku 25 minut.

U ČST i zde zjišťujeme největší rozptyl podle délek. I u nás se vzdělávací pořad nejčastěji pohybuje kolem půlhodiny - dvě třetiny jsou v rozpětí mezi 25 až 35 minut. Nadprůměrný, byť nevysoký, je však u nás počet vzdělávacích pořadů trvajících 45 až 60 minut.

4.7. Hudební umění

Jestliže na programový druh "hudební umění" připadají v průměru srovnávaných společností jen 2 % vysílacího času, neznamená to ovšem, že hudby je v televizi tak málo. U mnoha pořadů tvoří sice sekundární, ale významnou složku; zvláštní kategorií je umění hudebně dramatické; nejvíce hudby pak jistě slyší divák v pořadech, které v našem členění spadají do programového druhu "pestrá zábava". Do kategorie "hudební umění" spadá tedy jen hudba obvykle označovaná jako vážná (přičemž ovšem určit hranici bývá nesnadné a dosti subjektivní). Konečně dlužno zdůraznit, že hudebnímu umění bývá věnován i dosti značný počet pořadů publicistických a dokumentárních; v jejich průběhu jsou divákům - posluchačům často prezentovány části nebo celá kratší hudební díla.

4.7.1. Celkový vysílací čas

V týdenním průměru připadlo na hudební umění u :

BBC-1	80 min.	(2 % celkového vysílacího času)
ČST	71	3
BBC-2	58	3
ZDF	33	1
DFF	28	1
PTV	23	1
ARD	22	1

Máme zde tedy dvě dosti výrazně odlišené skupiny : na jedné straně ČST a oba programy BBC, které věnují hudebnímu umění 1 - 1 1/2 hodiny týdně; na druhé ostatní s pouhou půlhodinou či ještě kratším časem a podílem pouhého jednoho procenta na celkovém programu.

K tomu ještě přistupuje, že BBC na obou programech má velmi mnoho pořadů publicisticko dokumentárních z oblasti hudby s ukázkami děl a interpretů.

Je celkem snadné uhadnout, proč je hudebního umění v televizi všude tak málo : považuje se především za věc rozhlasu, který při uvádění nenaráží na problémy obrazu doprovodného hudbu. Naproti tomu těžké je uhadnout, proč se jeví mezi jednotlivými televizemi tak značné rozdíly. Sotva se zde projevují rozdíly v telefikaci domácnosti; dalo by se možná tvrdit, že nějaký čas po úplné saturaci se rozdíly ve využití rozhlasu a televize budou spíše stírat - naše čísla však nenaznačují, že tomu tak je, protože pak by na stejném pólu nestály s PTV všechny tři programy německé. Sotva zde bude také hrát roli nějaká muzikálnost jako vlastnost národa. Naproti tomu je docela dobře možné - s ohledem na přece jen i u BBC a ČST velmi malý podíl na celkovém programu - že se zde projevují vlivy osob, osobností (např. je známo, že dlouholetý ředitel BBC je velkým přítelem hudby). A téměř jisté je, že konkurenční boj mezi ARD a ZDF nezůstává bez vlivu na rozsah programového druhu, který přijímá se zálibou na obrazovce jen menšina.

BBC-1	114
BBC-2	60
DFP	38
ZDF a PTV	32
ARD	24

Zde je situace zcela obrácená, než jak jsme jí zjistili u většiny ostatních programových druhů. ČST má nejvíce hudebních pořadů a nejkratších. Průměrná délka činila :

BBC-2	50 minut
ARD	48
ZDF	47
PTV a DFP	38
BBC-1	36
ČST	29
průměr	41

Z tohoto hlediska se nám jeví jednotlivé televize velice různorodě. U ČST se vyskytují hudební pořady všech délek, od pouze několikaminutových^{x)} až po dvouhodinové, aniž by některé délky dominovaly jako typické.

Naproti tomu PTV má rozsah délek jen mezi půlhodinou a hodinou s jasným akcentem na pořady třicetiminutové, kterých je tolik, jako všech ostatních dohromady.

U DFP je rozptyl podstatně větší, rozsah je v podstatě mezi 20. až 60 minutami.

x) Zde se projevuje okolnost, že u ČST údaje pocházejí z programové statistiky (nikoli tedy anoncovaných programů) a zahrnují tedy i krátké programové výplně.

ARD praktikuje jen méně délek, přičemž polovina pořadů trvá jednu až půldruhé hodiny; to naznačuje, že velký podíl má přenos či záznam alespoň značné části koncertů. Podobně je tomu z tohoto hlediska i u ZDF, kde spolu s ČST pozorujeme též dosti pořadů velice krátkých.

BBC-1 naproti tomu nemá téměř vůbec hudební pořady trvající hodinu či déle; dvě třetiny se pohybují mezi 25 až 35 minutami.

BBC-2 má rozptyl podle délek skoro stejný jako my, akcent je však na pořadech delších (opět kontrast s prvním programem); téměř polovina hudebních pořadů trvá skoro hodinu.

Zhruba se dá říci, že délky pořadů odrážejí zásadní koncepci hudebního umění na obrazovce u různých televizí; zatímco západoněmecké společnosti i při malém počtu pořadů hudebních uvádějí značný podíl hudby převzaté z veřejného vystoupení, ČST a BBC (hlavně její první program) rozvíjejí spíše vlastní formy, pořady častější a značně kratší.

4.8. Hudebně dramatické pořady

Podíl hudebního dramatu na televizním programu je ještě daleko menší než hudebního umění. Ačkoli sem patří opera, opereta, muzikál, balet, byl v průměru až každý dvěstěšedesátý vysílaný pořad hudebně dramatický. Vzhledem k tomu však, že většinou jde o pořady značné délky, je podíl tohoto druhu programu na celku v průměru zkoumaných televizí okrouhle jedno procento.

Tento podíl by dosti stoupl, kdybychom ve svém zkoumání zahrnuli i filmové operety a muzikály (např. BBC po dlouhou dobu uváděla cyklický pořad The Hollywood Musical). Dali

ZDF	32	(každý 149. pořad z celku)
ČST	29	117.
PTV	28	167.
ARD	24	202.
DFF a BBC-2	11	433. resp. 271.
BBC-1	6	1 011.
průměr	21	266.

Průměrná délka se lišila téměř neuvěřitelně :

BBC-2	105	minut
ZDF	94	
DFF	78	
ARD	76	
ČST	65	
BBC-1	49	
PTV	38	
průměr	72	

Z rozvrstvení skutečných délek jednotlivých pořadů (tab 20) vidíme odraz zřejmě velmi odlišné náplně této části programu, jeho koncepce. U PTV se délka pohybuje mezi 30 až 50 minutami - jde tedy zřejmě výhradně o díla nezvykle krátká, či daleko spíše pouhé průřezy či části běžných děl dramatických. Naproti tomu ZDF vysílala především v délkách 90-150 minut, což odpovídá běžnému, nepřiliš radikálnímu krácení dramát při přenesení na obrazovku. Podobná praxe převažuje i u BBC-2, kde se dokonce dvakrát objevila díla naprosto nekrácená, ačkoli pak šlo o pořad tří - či dokonce čtyřhodinový (Verdiho Aida). U ČST je dosti markantní zvláštností zařazování hudebně dramatických pořadů **neobyčejně krátkých** (8 pod půl hodiny), které se jinde neobjevují.

4.8.3. Rozvržení v průběhu týdne

Při tak řídké frekvenci, jaká byla konstatována, nelze ovšem vystopovat žádné záměry či zákonitosti z hlediska dosezování do programového schématu. Jedině lze říci, že pro všechny srovnávané televize platí :

- hudebně dramatické pořady se objevují na obrazovkách převážně ve večerní době, nejčastěji v neděli večer.
- pokud se objevují jindy, jde jen o výjimečné případy, kdy se jinak všední den týdne stal nepracovním (svátek)
- hudebně dramatické pořady pravděpodobně všude substituují ve vysílacích plánech pořady dramatické, ať již s předem stavenou periodicitou alternací, nebo (to spíše) podle příležitosti.

4.9. Slovesné umění

Pořadů ze sféry slovesného umění uvedla ČST v roce 1968 50 v celkové délce 365 minut. Z toho skoro polovinu zabraly Nedělní chvílky poezie.

Jinak se slovesné umění objevuje na obrazovce jen v Polsku, kde měli za rok 40 pořadů v celkové délce 1400 minut. Ve středu či ve čtvrtek odpoledne, resp. podvečer, tam mívají 35minutové pořady, déle též (v různých délkách) během neděle. Jedině u PTV není slovesné umění daleko nejméně významnou složkou programu - svým rozsahem přesahuje umění hudební i hudebně dramatické a jeho podíl na celkové vysílací době je zhruba jedno procento (jinde nejvýše tři promile).

BBC-1 měla během roku 19 pořadů, ovšem velice krátkých, takže celkem zabraly jen 150 minut. Šlo o čtení kratinkých povídek v nedělní podvečer.

V ostatních televizích se pořad ze sféry slovesného umění objeví pouze občas, přičemž pak spíše jde o pořad delší, stojící na pomezí umění dramatického (příklad: Weissův *Gesang auf einen lusitanischen Popanz*). Umění básnické v pojetí našich chviliek poezie nikde nenalzáme.

5. SKLADBA PROGRAMU PODLE HLAVNÍCH PROGRAMOVÝCH DRUHŮ

Když jsme probrali hlavní programové druhy jednotlivě, zaměříme svou pozornost na celkovou skladbu programu podle nich. Zatímco při probírání jednotlivých druhů jsme pracovali především s vysílacími minutami, nyní poslouží našim potřebám spíše vyjadřování procentní : jaký podíl v procentech mají jednotlivé programové druhy na celkovém vysílacím čase ("celkovém" opět s omezením popsáným v části 2). Přitom, abychom text nezatěžovali stálým plným označováním jednotlivých druhů, budeme používat těchto zkratk :

DR = dramatické pořady
PD = publicistika a dokumentaristika
ZP = zpravodajství
SP = sportovní přenosy
PZ = pestrá zábava
VV = vzdělávací a výchovné pořady
HU = hudební umění
HD = hudebně dramatické pořady
SU = slovesné umění

Než však přejdeme k srovnávání (procentnímu) podle celkového vysílacího času, věnujme aspoň krátce pozornost tomu, jak vypadá srovnání jednotlivých televizí podle počtu pořadů.

5.1. Skladba týdne podle počtu pořadů (tab. 22)

Vedlejší tabulka 22 ukazuje, že co do počtu průměrně v

TAŽULKA 22:

Průměrná skladba týdne podle počtu pořadů

programový druh	Cel. prům.	ČST	PTV	DFP	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
publicistika a dok.	23	18	34	20	24	25	18	19
zpravodajství	30	20	20	36	43	26	48	14
drama	13	7	9	12	14	20	20	9
vzdělání a výchova	7	7	14	12	1	-	8	4
pestrá zábava	7	4	8	7	7	5	13	6
sportovní přenosy	4	5	3	3	3	2	7	4
hudební umění	1	2	1	1	0,5	1	2	1
slovesné umění	0,4	1	1	0,1	-	0,1	0,4	0,1
hudební drama	0,4	0,5	1	0,2	0,5	1	0,1	0,2
c e l k e m	87	65	90	92	93	92	117	57
Vyjádření podílů v procentním rozdělení:								
zpravodajství	37	31	22	38	46	42	42	24
publicistika a dok.	24	28	38	22	26	27	15	33
drama	15	11	10	13	15	21	17	16
vzdělání a výchova	8	10	16	13	1	-	7	7
pestrá zábava	9	6	8	9	8	5	11	10
sportovní přenosy	5	7	4	4	3	3	6	7
hudební umění	1	4	0,5	1	0,5	1	2	2
slovesné umění	0,4	2	1	0,1	-	0,1	0,3	0,2
hudební drama	0,3	1	0,5	0,4	0,5	1	0,1	0,4
c e l k e m	100	100	100	100	100	100	100	100

týdnu vysílaných pořadů se ČST dosti podobá průměru všech srovnávaných společností; jen se u ní jeví silnější zastoupení druhů, pro většinu diváků spíše méně přitažlivých, nežlikor pořadů dramatických a zábavných. U PTV je nápadný silný akcent na PD a VV (dohromady 54 % pořadů!). DFF se skoro naprosto kryje s průměrem (podle procentního zastoupení), až na více VV. Podobně se podobá průměru ARD až na velký počet zpravodajských relací. ZDF se z 90 % koncentruje na tři všude nejpočetnější druhy (DR, ZP, PD) při neobyčejně velkém počtu především pořadů dramatických a zpravodajských. Oba programy NSR pomíjejí výchovu a vzdělávání - druhý program úplně. BBC zařazuje na obou svých programech vysoký podíl DR, SP a PZ; v oblasti informace zdůrazňuje na prvním programu spíše zpravodajství, na druhém publicistiku.

Povšimněme si v tabulce 22 též údajů o celkovém počtu pořadů. Zatímco PTV, DFF, ARD a ZDF nabízejí dospělým divákům (kromě dopoledne) za týden nejméně 90 pořadů a BBC-1 dokonce 117, my jen 65. Příčinou tak nízkého počtu u nás je:

- pozdější začátek odpoledního vysílání
- značný počet dětských pořadů
- vyšší podíl programových druhů značné délky (sport. přenosy)
- značná délka pořadů i podle jednotlivých programových druhů.

5.2. Skladba týdne podle vysílací doby (tab. 23 až 25)

Prostudujeme si pečlivě násled. tab. 23. Udává v hodinách vysílacího času, kolik průměrně týdně věnují srovnávané televize jednotlivým programovým druhům. Jsou to vlastně ty nejfundamentálnější údaje, které jsme sběrem statistických dat pro naši studii získali a jistě řeknou dosti pracovníkům ČST, zvláště těm, kteří mají co dělat s programem jako celkem, i bez dlouhého komentování.

TABULKA 23:

Průměrná skladba týdne podle vysílací doby (v hodinách)

program. druh	Cel. prům.	ČST	PTV	DFE	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
drama	12	8	10	15	14	17	16	9
publicist. a dok.	12	10	15	11	16	14	8	10
zpravodajství	8	8	7	8	12	8	8	4
sport. přenosy	6	8	4	6	3	3	11	7
pestrá zábava	5	3	6	7	6	4	7	3
vzděl. a vých.	3	4	8	4	0,4	-	4	2
hudební umění	1	1	0,3	0,5	0,4	0,5	1	1
hudební drama	1	1	0,3	0,3	0,6	1	0,1	0,4
slovesné umění	0,1	0,1	0,5	0,1	-	-	-	0,1
ostatní	-	0,3	-	-	-	-	-	-
celkem	48	43	52	51	52	48	56	36

V celkovém průměru soupeří o první místo co do vysílací plochy PD s DR. Každý z těchto programových druhů zaujímá po čtvrtině z celkového rozsahu a je u všech srovnávaných televizí na jednom z dvou prvních míst. Na prvním je u nás spolu s PTV, ARD a BBC-2 publicistika, u BBC-1, DFF a ZDF drama. Přitom rozsah DR je u ČST ze všech televizí nejmenší a činí jen dvě třetiny celkového průměru. Naproti tomu u SP se blížíme BBC a vysíláme jich více než oba programy NSR dohromady. Celkovému průměru odpovídá či mírně jej překračuje plocha v ČST věnovaná ZP, VV, HD, HU, SU, proti všem jsme však pozadu, většinou velmi podstatně, v PZ.

Z údajů o celkové vysílací době vidíme, že obraz popsaný v bodu 5.1. se příliš nemění, ani když jsme eliminovali faktor různé délky pořadů. ČST celkovým rozsahem vysílání předčí jen BBC-2 začínající většinou až večer, za ostatními však zaostává rozsahem zhruba o hodinu denně, za BBC-1 dokonce o dvě hodiny.

Abychom pro další zkoumání vyloučili i tuto celkovou kvantitativní diferenci (aniž bychom na ni vůbec zapomněli), budeme dále srovnávat podle procentních podílů jednotlivých programových druhů. Výsledek ukazuje tab.24.

Jak vypadá programový profil jednotlivých televizí nyní ?

PTV : Zcela jasný primát PD. VV nezvykle mnoho. SU nejvíce ze všech. Málo SP a HU, DR stejně málo jako u nás, ale průměrně PZ.

DFE : Značná pozornost druhům divácky přitažlivým - DR, PZ. Průměr SP, VV, ZP. Málo PD a hudby.

ARD : Nejvyšší podíl PD a ZP ze všech, takže na informaci připadá plných 53 % (průměr je 42, BBC-1 jako protipól jen 29 %). Průměrné zastoupení DR a PZ, nejméně SP ze všech, málo hudby a VV, žádné SU.

ZDF : Zcela výjimečný důraz na DR. Skoro stejně PD jako u ARD a rovněž nad průměr ZP. Více HD než jinde. Málo PZ, HU,

TABULKA 24:

Průměrná skladba týdne podle vysílací doby (v procentech)

program. druh	Cel. prům.	ČST	PTV	DFP	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
drama	27	19	20	29	27	36	29	26
publicist. a dok.	25	23	26	21	30	29	15	27
zpravodajství	15	19	14	16	23	18	14	10
sport. přenosy	12	18	8	11	5	6	19	18
pestrá zábava	11	8	12	13	12	8	13	10
vzděl. a vých.	7	9	15	8	1	0	8	5
hudební umění	2	3	1	1	1	1	2	3
hudební drama	1	1	1	1	1	2	0,2	1
slovesné umění	0,2	0,3	1	0,2	0	0,1	0,1	0,3
celkem	100	100	100	100	100	100	100	100

SP stejně málo jako u ARD, vůbec žádné VV.

BBC-1 : Nadprůměrné zastoupení druhů divácky přitažlivých : nejvíce SP a PZ, hodně DR. Značně času věnováno HU, průměrně VV, nezvykle málo ZP a především PD. HD a SU jen zcela sporadicky.

BBC-2 : Shodně s prvním programem BBC hodně SP a HU. Značně více PD, avšak ještě méně ZP. DR, PZ, HD a SU v celkovém průměru; pod ním VV.

ČST : Nezvykle malé zastoupení DR a PZ, velké u SP a ZP (dlouhé relace). Pod celkovým průměrem je též podíl PD; nad ním HU.

Průměru všech srovnávaných sedmi televizí se nejvíce blíží DFP a nejméně ZDF. Budeme-li hledat podobnost ve skladbě mezi dvěma nebo více televizemi, zjistíme, že všude jsou rozdíly příliš značné, než bychom mohli říci, že se navzájem alespoň v hrubých rysech podobají. Poměrně největší podobnost najdeme mezi DFP a BBC-1, o něco menší mezi ARD a ZDF. ČST se nejspíše ještě blíží BBC-1 a nejvíce naopak odlišuje od ZDF. Druhý program NSR se jeví jako skladebný protipól nejen televize naší, ale i DFP a obou programů BBC; protipólem PTV a prvního i druhého programu NSR je zase nejspíše BBC-1. Ihned po ZDF se jeví jako nejsvráznější skladba PTV.

5.3. Skladba v jednotlivých úsecích týdne

Pro potřeby naší studie je samozřejmě třeba probrat skladbu jak se jeví nejen celkově, za úhrn (průměrného) týdne, ale podle jeho jednotlivých časových úseků. Hrozí nám ovšem, že se utopíme v číslech, že pro stromy nevidíme les. Vždyť máme operovat se sedmi televizními programy (a navíc ještě pomocně s jejich průměrem) rozloženými do devíti hlav-

ních programových druhů a navíc nyní podle časových úseků, kterých je při zvolené metodě 28.

Abychom si přehled aspoň trochu usnadnili použijeme jednak ke znázornění místo tabulek formy grafické, jednak provedeme podle typu pořadu některá sloučení, takže se nám počet druhů programu sníží na následujících šest :

- drama (v grafech též jen "d")
slučuje dramatický program s rozsahem nevýznamným a dosti příbuzným slovesným uměním
- informace (v grafech též zkráceně "i")
slučuje publicistiku a dokumentaristiku se zpravodajstvím (je zde příbuznost, někdy lze mezi případy dokonce velmi těžko rozdělit)
- sport (v grafech též jen "s")
= sportovní přenosy. Vzhledem k podstatně odchýlnému okruhu zájemců se jeví nevhodné sloučit SP s PD a ZP pod hlavičku "informace"
- zábava (v grafech též jen "z")
= pestrá zábava. Sloučení s jiným druhem nevhodné; naznačuje to již u všech společností podobný a od ostatních druhů programu odlišný způsob nasazování v průběhu týdne
- hudba (v grafech též jen "h")
slučuje hudební umění s hudebním dramatem. Rozsah obou druhů je nevelký a lze předpokládat v hlavních rysech dosti podobný okruh zájemců
- vzdělání (v grafech též jen "v")
= vzdělání a výchova. Sloučení nemožné i když se vyskytují přechodné typy mezi VV a PD.

Sloupkové grafy na následujících stránkách vyjadřují procentní podíl těchto druhů programu na celkovém rozsahu vysílání v pojednávané době. V záhlaví je vždy uvedena průměrná délka vysílání v dané době u každé televize. Tam, kde

se rozsah liší velice značně (odpolední a podvečerní vysílání). Je tato okolnost ještě zdůrazněna nestejnou šíří sloupků.

Doporučuje se číst sloupky vždy zdola. Jednotně pak máme u všech grafů pořadí jednotlivých druhů :

- drama (d) pole svisle čárkované
- zábava (z) pole prázdné
- sport (s) pole šikmo čárkované
- informace (i) pole prázdné
- hudba (h) pole šikmo čtverečkové
- vzdělání (v) pole vodorovně čárkované

Toto řazení má svůj důvod; umožňuje totiž další sloučování programu do dvou hlavních oblastí z hlediska všeobecné (masové) přitažlivosti pro diváky. V hrubých rysech (jen trochu přesnější členění by vyžadovalo daleko jemnější rozčlenění pořadů, přičemž by bylo třeba respektovat i jejich žánr, nejen programový typ) lze totiž říci, že běžné diváky z programu přitahují pořady dramatické, zábavné a značnou část z nich také sportovní přenosy; menší oblibu požívají druhy další - informace, hudba, pořady vzdělávací a výchovné.

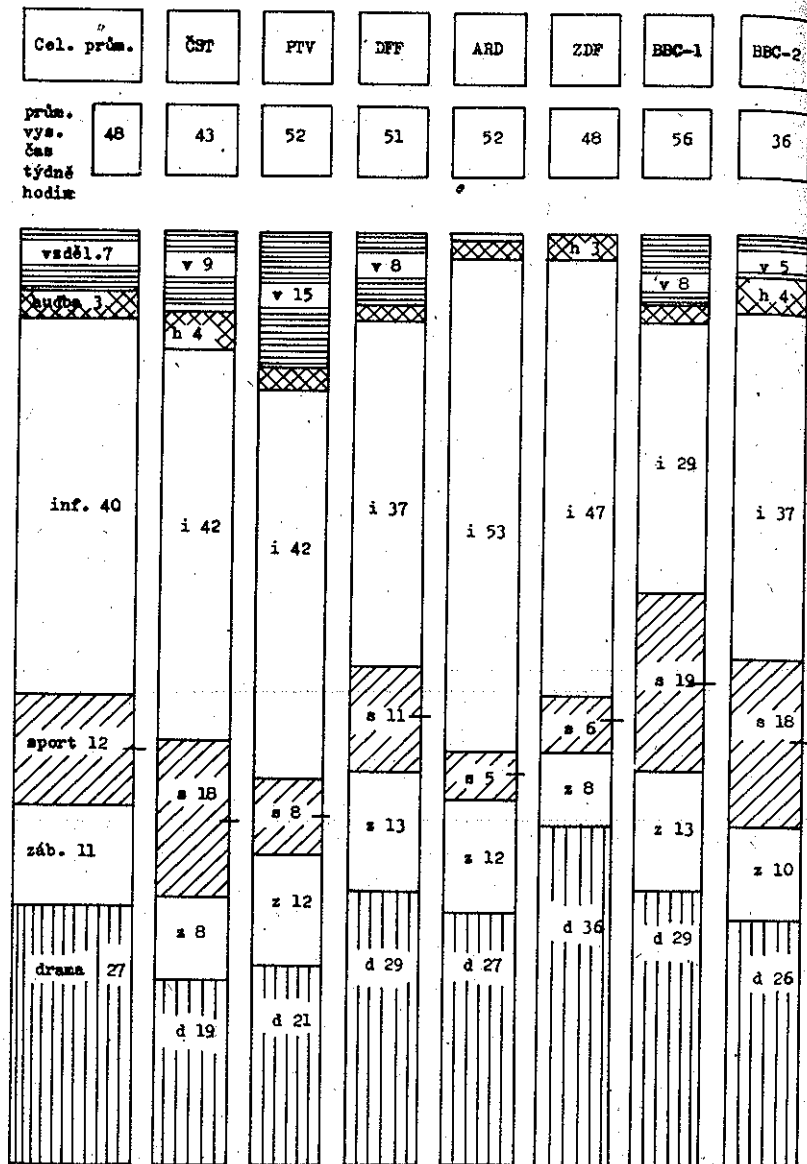
Tomuto maximálně zúženému členění programu na pouhé dvě oblasti věnujeme v dalším zvláštní stať. Současně však umožníme zájemcům o tuto stránku najít si hranici této dělby i na nyní následujících grafech; předěl je vyznačen v každém sloučku krátkou, ale výraznou úsečkou, protínající jeho pravý bok. Toto znaménko najdeme vždy ve středu dílce sloučku patřícího sportu; vzhledem k tomu, že sportovní přenosy v televizi mají na jedné straně nadšené přívržence, na druhé o ně hodně diváků (především ženy) nestojí, zařazujeme do přitažlivé části programu spolu s celým programem dramatickým a pestrá zábavou jen polovinu sportovních přenosů.

Tab. 25 podává popsanou grafickou formou tytéž údaje, které jsou formou číselnou obsaženy již v tabulce 24 na str. 99. Opakování však dobře poslouží jako přechod na jinou

TABULKA 25:

Skladba týdne v grafickém znázornění

formu prezentace; můžeme si na tabulce 23 též ještě příkladem objasnit právě popsané: např. průměrná skladba týdne u DFP vypadá tak, že z celku 51 hodin je věnováno 29 % dramatickým pořadům (včetně slovesného umění), 13 % pestré zábavě, 11 % sportovním přenosům, 37 % informací (PD a ZP dohromady), 2 % hudbě (hudebnímu umění a hudebnímu dramatu; u malých procentních podílů obsahují grafy pro snazší čitelnost jen charakteristiku šrafováním) a 8 % vzdělání. Na obecně atraktivní pořady připadá 47,5 % (29 + 13 + 5,5).

5.3.1. Všední den odpoledne (tab. 26)

Používáme-li zde i dále označení "všední den", jde o určitou nepřesnost. Ve skutečnosti jsou podchyceny pondělky až pátky bez ohledu na to, zda šlo o den pracovní či sváteční. Protože však mimořádných dnů pracovního volna je všude málo, je zkreslení tím vznikající celkem nepatrné. Respektováním tohoto faktoru při sběru a zpracování dat by se přípravné práce dále zkomplikovaly, navíc je řada případů nevyhnaných (dny sice považované tradičně za sváteční, což se promítne i do programu, přitom se však běžně pracuje).

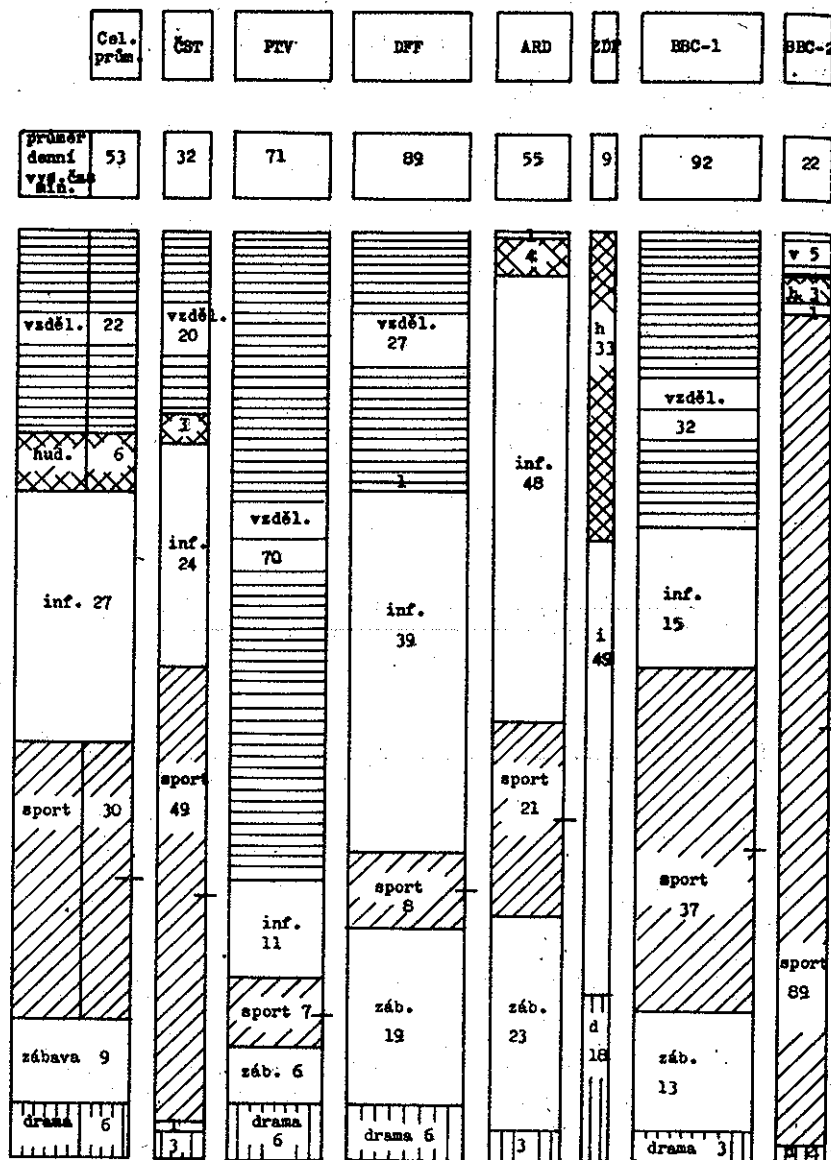
Zmíněné zkreslení se však výrazně projevuje u ZDF a BBC-2. Oba programy totiž odpoledne vysílají i e p. ve svátek nebo (zvláště BBC-2) v tu dobu probíhající atraktivní sportovní události. Z tohoto důvodu můžeme, pokud jde o odpoledne pondělků až pátků, oba programy při srovnání dále opominout.

Pokud jde o zbývající, lze konstatovat tyto společné rysy i

- spíše potlačování atraktivní aložky (DR, PZ). Jen ARD s ZDF mají hodně pestré zábavy směřované především na mladé lidi

TABULKA 26:
Všední den odpoledne

- 104 -

- 105 -

- silné zastoupení VV - u nás pětina programu, u BBC-1 a ZDF skoro třetina, u PTV dokonce 70 %
- podíl informace všude pod celkový průměr týdne, kterému zhruba odpovídá jen u DFF a ARD

zvláštnosti :

- u ČST skoro polovinu tvoří sport
- u ČST je pestrá zábava potlačena téměř docela
- takže pro nesportovce neskytá program všedního odpoledne v ČST nic atraktivního. x)

5.3.2. Všední den podvečer (tab. 27)

BBC-2 nelze srovnávat s ostatními z týchž důvodů, jak uvedeno u všedního dne odpoledne.

Pokud jde o ostatní, lze konstatovat tyto společné rysy :

- všední podvečer má charakter silně informativní; u PTV a BBC-1 výhradně
- většinou dosti málo sportu - což je však často jen důsledek toho, že studie rozděluje pořady podle začátků; stává se tedy, že SP začínající odpoledne zaplní ještě značnou část podvečera

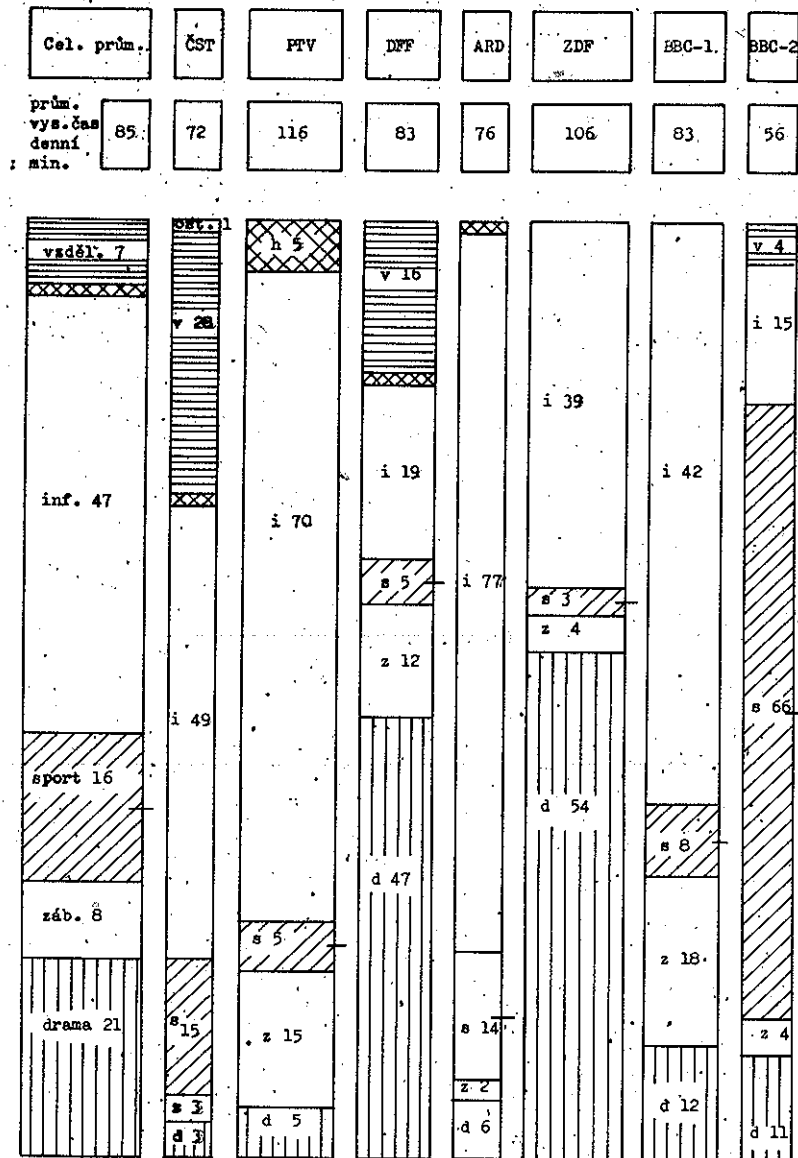
netečnosti :

- velice různé zastoupení DR, PZ, VV

x) Používáme-li dále slova "atraktivní", je míněno ve smyslu vysvětlení na str. 116.

TABULKA 27:

Všední den podvečer

zvláštnosti :

- ČST dává podvečerům všedního dne velmi vážný charakter, silně forsíruje s informací vzdělání
- PTV kombinuje informaci s trochou PZ (pro mladé)
- u DFP a ZDF má toto období charakter silně atraktivní s velkým zastoupením DR
- BBC-1 má v tuto dobu skladbu tvořící skoro úplný protiklad jejího celkového průměru.

Celkově lze říci, že koncepce programu ve všední podvečer je pojímána všude jinak. Přitom program ČST bývá nejméně atraktivní; podobá se skladbě ARD a velice se liší od ZDF a DFP.

5.3.3. Všední den večer (tab. 28)

Skladba se zde mezi jednotlivými televizemi liší již podstatně méně, můžeme konstatovat mnohé společné rysy :

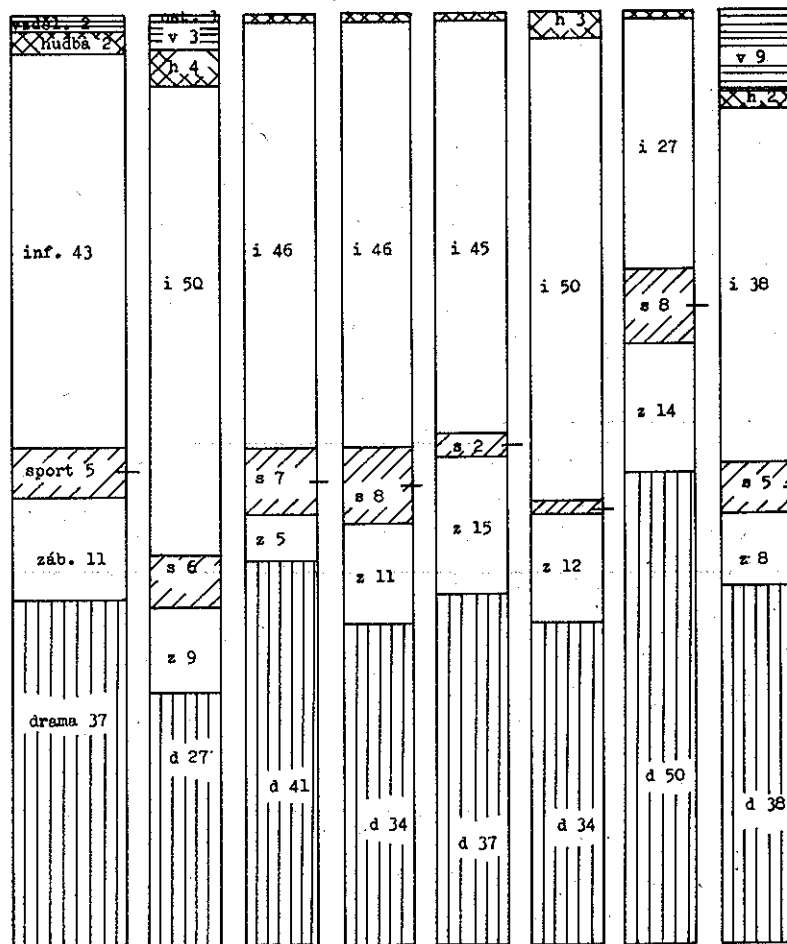
- zcela ustupuje do pozadí složka vzdělávací a hodně i hudba
- sportovní přenosy jsou potlačeny na minimum nejpřitažlivějších událostí
- pestrá zábava se dostává svým zastoupením zhruba na celkový průměr týdne
- významnou složkou se stávají dramatické pořady, které soustředí o prvenství s informací a někde ji i předčí.

Nejspíše tedy postihneme odchylky ve skladbě večerů u jednotlivých televizí, když srovnáme podíly informace a dramatu. Zatímco v celkovém průměru jsou si skoro rovny - s

TABULKA 28:

Všední den večer

Cel. prům	ČST	PTV	DFP	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2	
prům. vys. čas denní min.	189	169	173	200	200	182	194	205

mírnou převahou informace - liší se jednotlivé televize :

- rovnováha těchto dvou složek u BBC-2
- převaha I u PTV, ARD, ZDF a DFP
- velmi výrazná převaha I u ČST
- naproti tomu velmi výrazná převaha DR u BBC-1.

BBC-1 se jeví jako protipól ČST ve skladbě všedního večera. BBC-1 ji koncipuje jako velice atraktivní, ČST naopak nejméně ze všech - ostatní televize se zde jen málo odlišují od průměru všech televizí.

zvláštnosti :

- dosti VV na BBC-2; jde však o vzdělávací pořady přitažlivé pro značný počet zájemců, jak byla zmínka dříve
- vyloučení sportovních přenosů u večerního programu v NSR je téměř úplné

5.3.4. Noc před pracovním dnem (tab. 29)

Pro zájem diváků o program po 22 hodině (a tudíž i koncepci jeho skladby) má velký význam, zda příští den je volný či pracovní. V tabulce 27 uvedená čísla zachycují noční program vysílaný v neděli až čtvrtek (sobota je tedy v této studii jednotně pokládána za den pracovního volna, ačkoli tomu tak všude nebylo; rozlišení je ovšem nemožné).

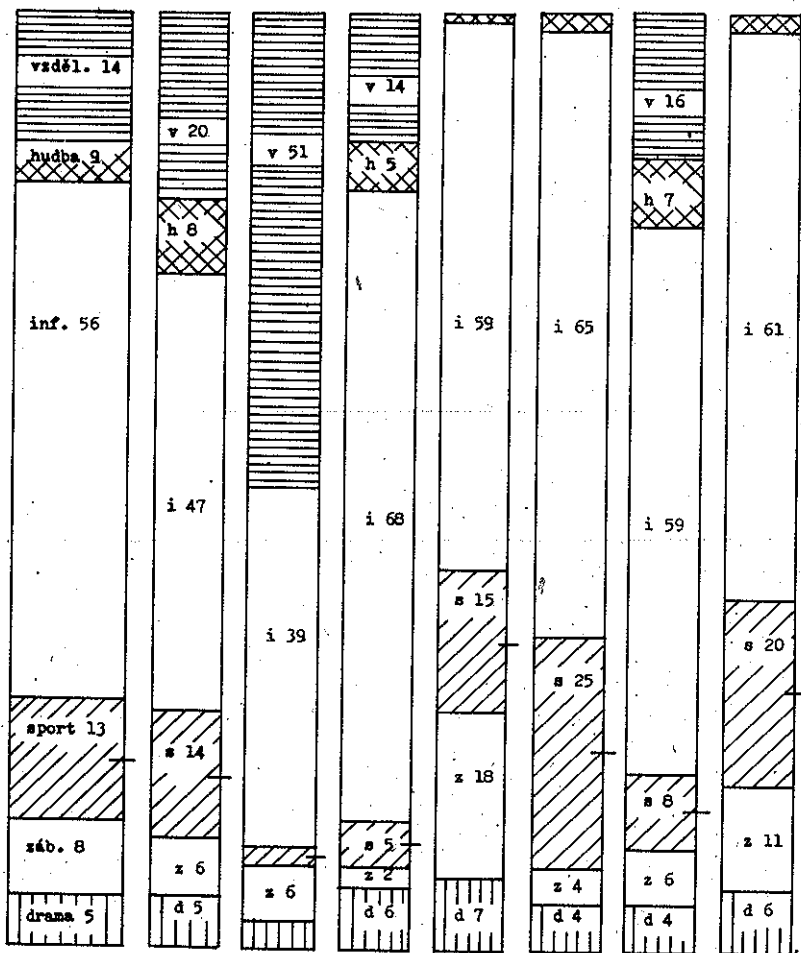
Pro takto definovanou dobu platí velmi jasně společné rysy :

- nízká atraktivnost skladby celkově
- DR jen sporadicky
- výrazný primát informace
- nadprůměrně VV anebo hudby

TABULKA 29:

Noc před pracovním dnem

Col. přím.	ČST	PTV	DFP	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
prím. vys. čas denní min.	38	63	54	55	70	48	46

zvláštnosti :

- převážně vzdělávací charakter u PTV
- oba programy NSR zařazují pro ně nezvyklou dávku SP.

Celkově lze říci, že všechny televize koncipují tuto dobu jako nabídku k výběru jen pro minoritní skupiny a ne-snaží se o masovou sledovanost (ARD i ZDF zřejmě i sportovní přenosy traktují spíše jako věc zájmu jen dílčích skupin).

Přitom není nezajímavé, že

- přes tuto minoritní koncepci většina televizí zařazuje dosti pestré zábavy
- jako by se role měnily, mají televize s celkově značně atraktivní koncepcí (BBC-1, DFP, ZDF) v této době program s atraktivností velmi nízkou a největší se jeví u ARD (na pestroutu zábavu připadá 18 % proti celotýdennímu průměru 12 %).

5.3.5. Noc v pátek (tab. 30)

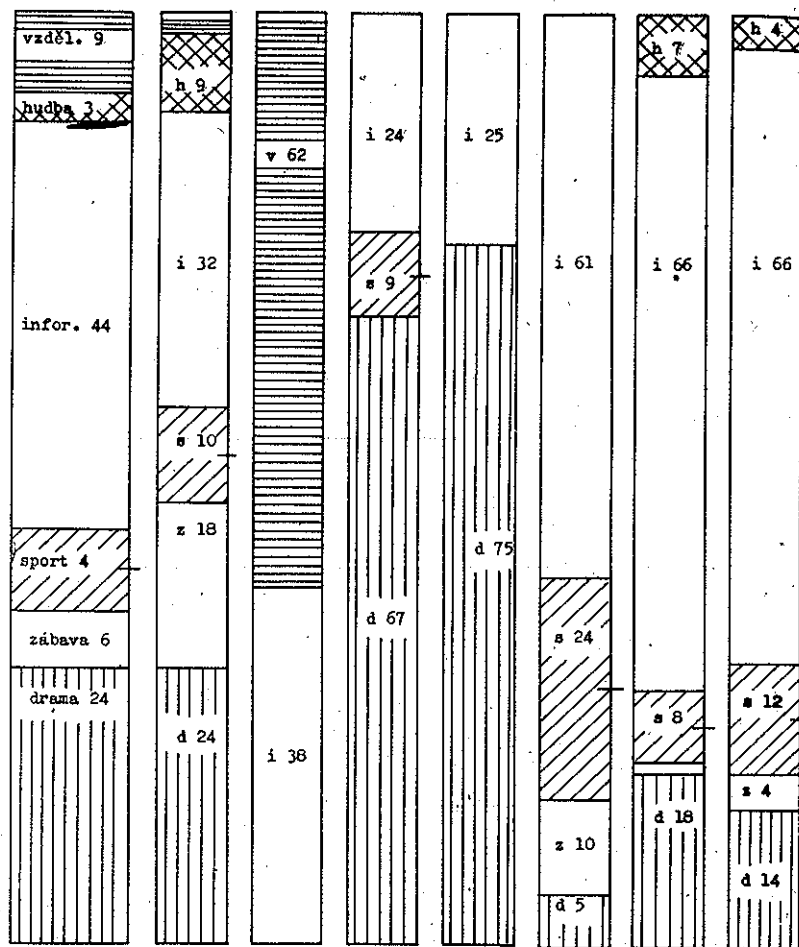
Toto období je něčím mezi pozdní dobou přede dnem pracovním a před nedělí. Zatímco řada lidí si může v pátek u televize dlouho posejět, jiní ne. Kromě rozdílů v počtu pracovních dní v týdnu mají i tradiční zvyky vliv na to, že páteční večer dosud nemá tak vyhraněný charakter, jako sobotní. Kromě toho právě při prodloužených víkendech o volnou sobotu řada lidí opouští již v pátek město a často ztrácí zájem o televizi. Společnosti jsou proto stavěny při koncipování nočního pátečního programu před řadu problémů. Jak graf ukazuje, je řešení hodně nejednotné :

- výslovně atraktivní podobu, s dominujícím programem dramatickým, má televize DFP a ARD

TABULKA 30:

Noc v pátek

Čel. prům.	ČST	PTV	DFP	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2	
prům. vys. čas minut	78	94	73	75	109	67	67	63

- vysloveně vážný je profil u PTV - jen VV a I
- velice se navzájem ve skladbě podobají oba programy BBC, přičemž oba dbají stejně málo o přitažlivost jako v nočním programu přede dnem pracovním
- naprosto odlišné jsou první a druhý program v NSR - druhý má především informace a nezvykle mnoho sportu; v celkové skladbě se podstatně liší od svého obvyklého profilu
- skladba je všude dosti jednostranná, lvi podíl vysílacího času zaujmou většinou dva programové druhy. Očehykom je zde bohatost u ČST.

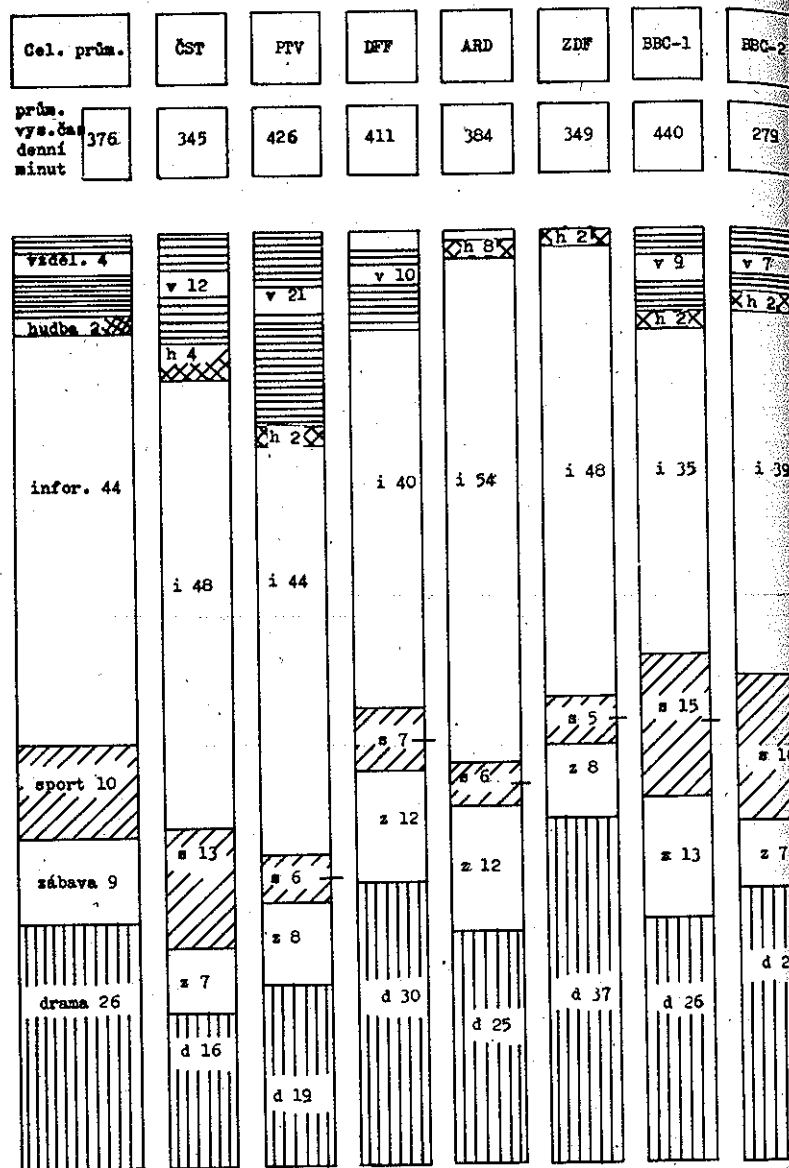
Snaha odlišit noční program páteční od noci před pracovním dnem větší přitažlivostí (bližící se sobotní) se projevuje výrazně u DFP, ARD a ČST. U PTV konstatujeme pravý opak, jinde jen malé odlišení.

5.3.6. Průměrný všední den celkem (tab. 31)

Shrneme-li dohromady za pondělí až pátek údaje o programu zařazeném na odpoledne, podvečer, večer a noc, dostaneme programový průřez běžného všedního dne, jak jej znázorňuje tab. 31. Obraz se jen málo liší od průřezu celého týdne (pochopitelně, již pro poměr dní 5 : 2). Obecně můžeme konstatovat při srovnání s průměrem celého týdne tyto společné rysy :

- více informace, přičemž však rozdíl není podstatný (u ČST a BBC-1 největší)
- jen malé (překvapivě) rozdíly v podílu sportovních přenosů, takže lze říci, že jsou všude celkem rovnoměrně rozděleny do jednotlivých dnů týdne
- rovněž podíl DR hodně odpovídá celému týdnu

TABULKA 31:
Průměrný všední den celkem

- a stejně je tomu u pestré zábavy (čekali bychom větší rozdíly ve prospěch zbytku týdne)

- ani u VV a hudby nenacházíme pozoruhodné rozdíly.

Takže lze vcelku říci, že souhrnný program pěti všedních dnů týdne nemá odchylný skladebný charakter podle programových druhů (rozdíly by se jistě více projevily při jemnějším členění - např. v dramatické tvorbě více her a filmů vážnějších ve všední dny).

Z těchto důvodů by komentování tab. 29 samotné o sobě vlastně znamenalo opakování toho, co bylo řečeno jako doprovod dřívější tab. 24.

5.3.7. Odlišnosti ve skladbě jednotlivých všedních dní

(tab. 32)

Podíly dramatické tvorby kolísají podle dní podstatně, u každé televize však dosti různě. ČST zařazuje tradičně dramatické pořady především na pondělky a středy; proti této praxi, vplynulé z výrobních podmínek, se často ozývaly hlasy upozorňující na únavu diváků po velkém sedění u televize během víkendu. Jak je však z tabulky vidět shodně s námi uvádí hodně DR v pondělí i PTV, DFP a ZDF (zdůrazňuje-li ARD zase ostatní tři dny, je to jen důsledek určitého dbání o kontrastnost obou programů NSR).

Zábavné pořady se u nás nasazují nejvíce na úterky a pátky; i to je celkem ve shodě s převládajícími trendy jinde, stejně jako nepatrná dávka PZ v pondělí.

Sportovní přenosy koncentrujeme nejvíce na středy a nejméně na pondělky. Pondělek je nejslaběji zastoupeným dnem pro sportovce všude, středa je shodně s námi nejsilnější u

TABULKA 32:

Skladba jednotlivých všedních dní jako celku

druh programu	den	Cel. prům.	ČST	PTV	DFF	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
drama	po	29	22	28	38	18	45	21	29
	út	24	9	13	26	32	37	26	26
	st	29	21	17	24	10	53	33	42
	čt	23	11	19	19	32	27	20	31
	pá	28	18	17	44	37	25	32	20
zábava	po	7	3	1	3	9	6	15	9
	út	13	15	11	24	22	4	7	5
	st	9	1	5	17	25	6	10	1
	čt	9	6	11	5	4	15	19	4
	pá	10	10	10	10	4	9	15	14
sport	po	6	7	1	4	3	4	10	14
	út	8	10	10	5	3	3	13	15
	st	11	21	14	12	6	2	14	11
	čt	11	16	2	6	13	9	18	14
	pá	10	13	2	7	5	6	16	21
informace	po	47	53	48	44	64	45	37	35
	út	42	43	43	33	43	52	38	42
	st	41	37	39	44	56	39	34	36
	čt	45	53	45	44	51	43	34	45
	pá	44	46	48	35	52	59	32	39
hudba	po	2	4	0	1	5	0	2	5
	út	3	5	1	3	0	4	4	2
	st	2	5	5	0	3	0	1	2
	čt	2	5	2	1	0	6	0	2
	pá	1	3	1	1	0	1	1	1
vzděl.	po	9	11	22	10	1	0	15	8
	út	10	18	22	9	0	0	12	10
	st	8	15	20	3	0	0	8	8
	čt	10	9	21	25	0	0	9	4
	pá	7	10	22	3	2	0	4	5
% atraktivních druhů programu	po	39	28	29	43	28	53	41	45
	út	41	29	29	52	55	42	39	38
	st	43	32	29	47	38	60	50	48
	čt	37	25	31	27	42	46	48	42
	pá	45	34	28	57	43	37	45	44

PTV a DFF. Oba programy NSR mají největší podíl sportu ve čtvrtek, podobně BBC-1, u BBC-2 je tímto dnem pátek.

Informace je - již vzhledem k svému velkému rozsahu a pestré škále druhů - rozdělena po jednotlivých všedních dnech hodně rovnoměrně. U nás jsou rozdíly mezi dny (silné pondělky a čtvrtky, slabé pro publicistiku úterky) spíše větší než jinde, zvláště když u ARD a ZDF přihlížíme k žádoucí kontrastnosti.

U hudebních pořadů lze vzhledem k jejich nečetnosti a často i nepravidelnosti zařazování těžko hledat nějaké odchylky dávající obecnější trend.

Velmi nerovnoměrně jsou rozděleny pořady vzdělávací a výchovné. Na obou programech BBC jich postupně během týdne spíše ubývá, u DFF se silně koncentrují na čtvrtky. U nás jsou rozděleny dosti pravidelně, u PTV (při velkém celkovém rozsahu) naprosto rovnoměrně.

Celkově se nedá říci, že některý všední den by se profilem a mírou atraktivnosti všeobecně lišil od ostatních.

5.3.8. Sobotní odpoledne (tab.33)

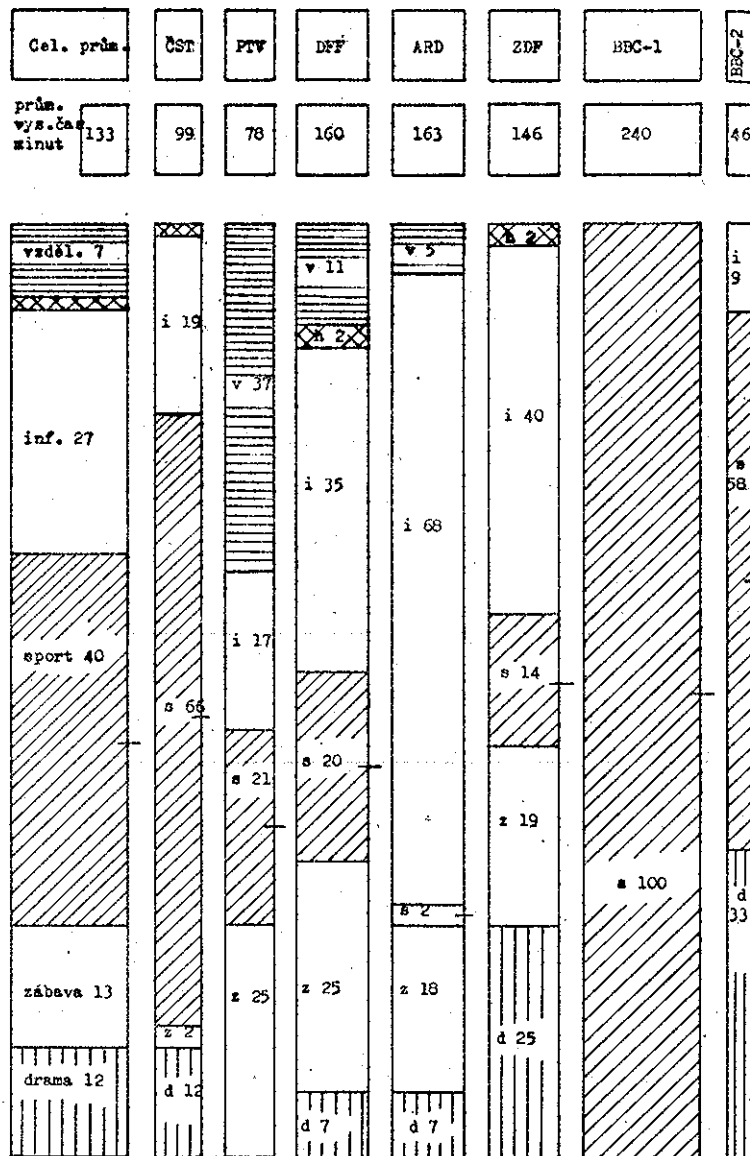
Pro BBC-2 platí totéž, co u jiných odpolední.

Obecným rysem je snaha poskytnout skladbu atraktivní, s velkou dávkou především sportovních přenosů. Extrémem je zde BBC-1 (jenom sportu - již dříve zmíněný Grandstand), výjimkou ARD.

Také u ČST je sobotní odpolední program založen především na sportu, doplněném troškou DR a I, jakož i pouze nepatrnou špetkou zábavných pořadů. Pestrou zábavu v kontrastu vůči nám zařazují PTV, DFF, ARD a ZDF v míře dosti značné, tvoří pětinu až čtvrtinu odpoledního programu (u nás 2 %).

TABULKA 33:
Sobotní odpoledne

Od převážně odlehčujícího charakteru sobotního odpoledne se odráží kontrastně velký podíl VV u PTV (i u DFP je nad celotýdenní průměr) a velký rozsah informace na druhém, zvláště však na prvním programu NSR.

Dramatické pořady se (až na ZDF) zařazují jen v míře malé či vůbec ne.

Celkově lze říci, že pojetí sobotního odpoledne se v každé televizi velice liší - snad nejvíce ze všech úseků týdne.

5.3.9. Sobotní podvečer (tab. 34)

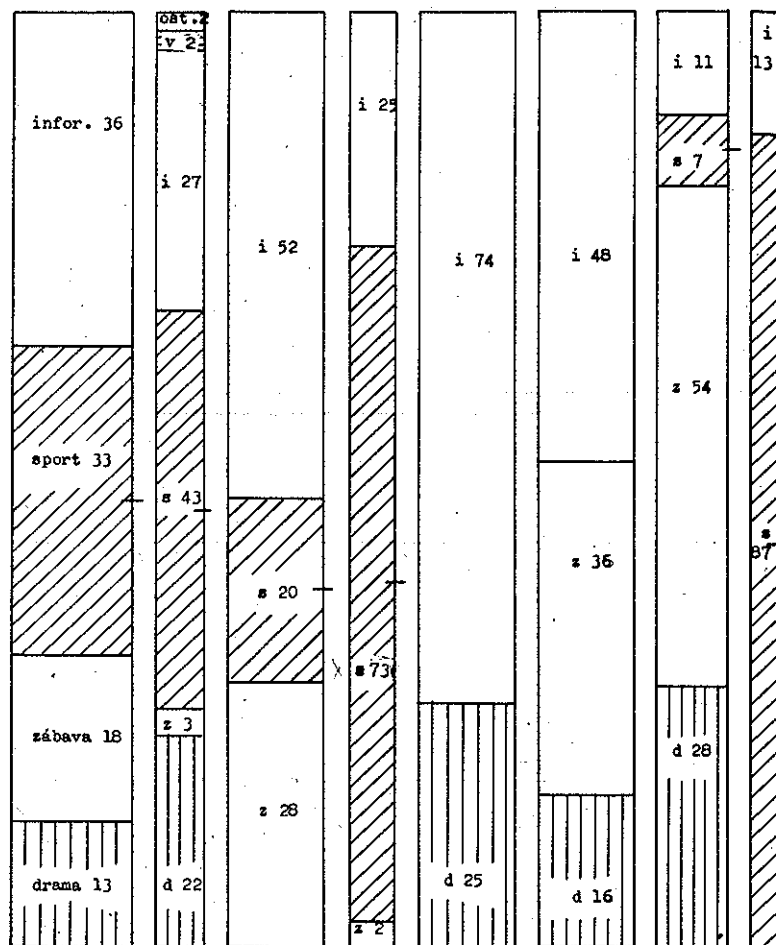
Pro BBC-2 opět platí, co řečeno dříve.

Když se sobotní odpoledne proměnilo v podvečer, dochází u všech televizí k podstatným strukturálním změnám programu :

- sportovní přenosy poněkud ustupují do pozadí (výjimka : u DFP právě v této době dominují); je ovšem dobře připomenout opět, že často ještě dobíhají SP započaté odpoledne - tím se třeba vysvětluje malý jejich podíl u BBC-1
- úplně odpaďají pořady vzdělávací a hudební (jen u ČST se občas vyskytnou)
- všeobecně narůstá podíl pořadů informativních
- PZ a DR se v celkovém průměru drží na stejném podílu jako odpoledne. Přitom DR narůstá na významnější podíl u nás shodně s ARD a BBC, naproti tomu PTV a DFP v této době dramatické pořady nezařazují vůbec
- zábavné pořady i nyní zůstávají popelkou u ČST (zde shodně s ARD a DFP), naproti tomu BBC-1, ZDF a PTV jich nyní mají hodně, třetinu až více než polovinu podvečerního programu.

TABULKA 34:
Sobotní podvečer

Cel. prům.	ČST	FTV	DFP	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2	
prům. vys. čas minut	81	60	114	61	110	120	91	9

Celkově zůstává program podvečera na zhruba stejném stupni atraktivnosti jako odpolední, došlo však přitom k podstatným změnám.

Když nahlížíme sobotní odpoledne s podvečerem jako větší celek, jeví se nám jako největší překvapení

- dominování informativní složky na obou, zvláště pak na prvním programu NSR
- potlačení sportu na těchto programech až po úplné vyloučení
- velká dávka zábavných pořadů u celé řady televizí (BBC-1, ZDF, ale i FTV a DFP).

5.3.10. Sobotní večer (tab. 35)

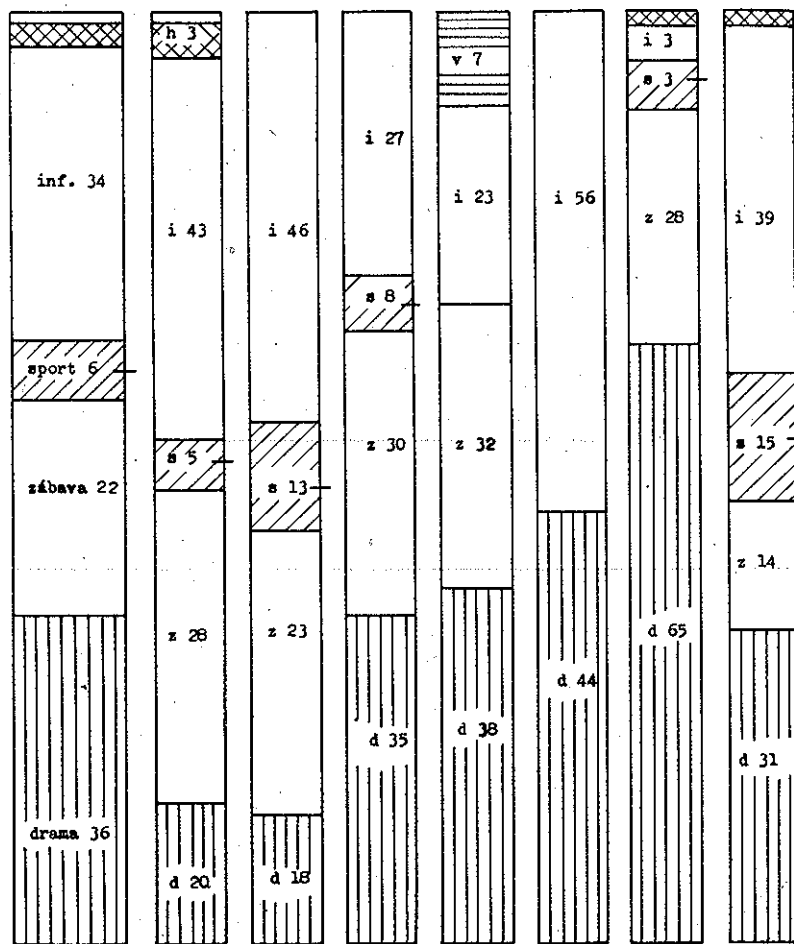
Sobotní večer u televizoru = zábava. Čekali bychom, že tuto rovnici, tak vžitou v představách diváků (určitě alespoň našich, ale skoro jistě i jinde), se budou snažit naplnit všechny televize a dosazovat do ní samé atraktivní pořady. Docela jednoznačně tomu tak však není; procento atraktivních pořadů je u sobotního večera sice nejvyšší v celkovém průměru, z jednotlivých televizí však jen u tří (ze zbývajících má u tří nejatraktivnější skladbu program pozdější, noční).

Všeobecná je jistě snaha poskytnout program přitažlivý pro co nejvíce lidí - svědčí o tom všude malá míra SP a skoro úplné vyřazení VV a náročnější hudby. Velký prostor zaujímá pestrá zábava, silně nad průměr narůstá podíl dramatických pořadů a v průřezu všech sedmi televizí jeho podíl mírně předčí podíl informace. Přitom je jisté, že žánr dramatických pořadů je skoro vždy v sobotu lehčí, přitažlivý pro masy.

Zcela vyhraněně koncipuje sobotní večer BBC-1; program sestává z 93 % z dramatických pořadů a pestré zábavy, dopl-

TABULKA 35:
Sobotní večer

Cel. prům.	ČST	PTV	DFP	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2	
prům. vys. čas minut	184	165	182	206	178	210	175	182

něných jen zpravedajstvím a výjimečně sportem. Druhý program BBC-2 se střední mírou kontrastnosti uvádí v té době DR a PZ také nad svůj průměr, ale celkem obojího jen 44 % a i v sobotní večer se udržuje na celkovém průměru podíl informace.

Značně se sobě podobají strukturou programy DFP a ARD. Oba mají celkově vysokou atraktivnost, asi třetinu DR, třetinu PZ, zbytek pak tvoří informace s malou dávkou SP u DFP a VV u ARD.

Dosti podobnou dvojici tvoří též ČST a PTV: sotva průměr DR; hodně PZ, trochu SP a skoro polovina informace. Celková atraktivnost na úrovni BBC-2.

Nejméně atraktivně (překvapivě) staví program ZDF: 44 % DR a 56 % I (čímž pokračuje po celou sobotu silné zastoupení publicistiky na obou programech NSR).

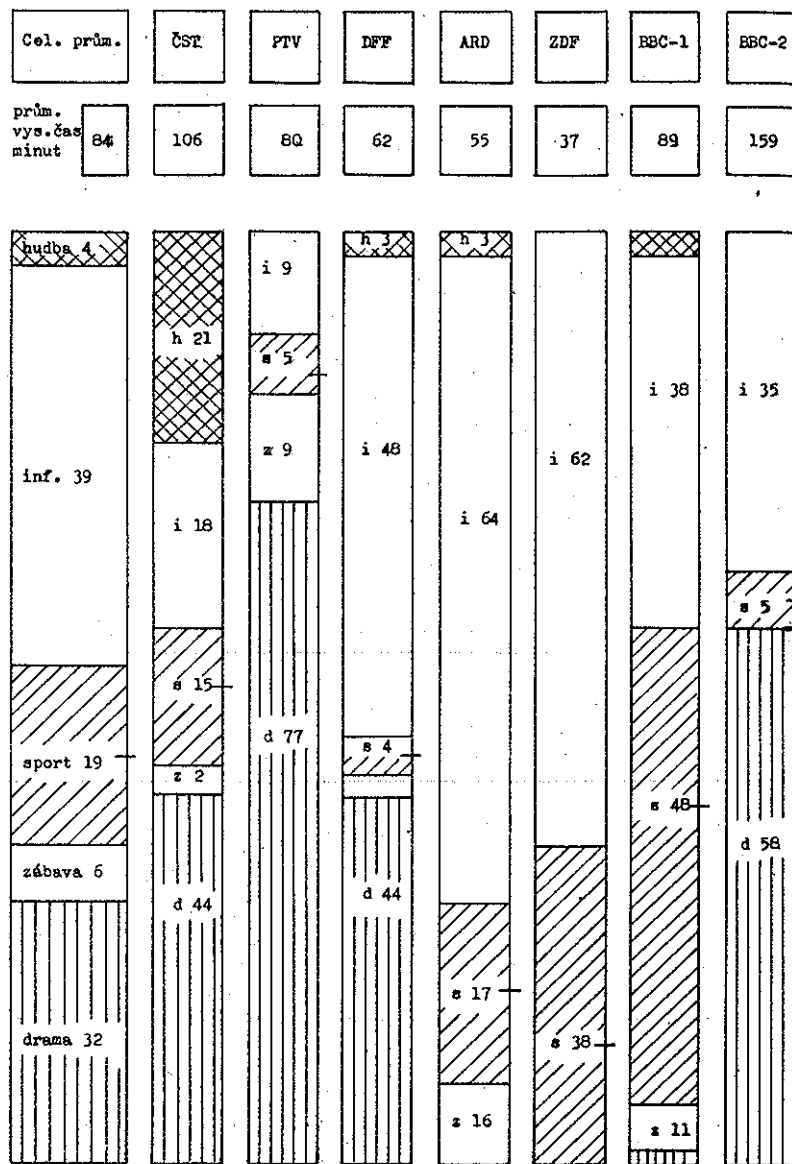
5.3.11. Sobotní noc (tab. 36)

V sobotu jde po 22 hodině spíše o prodloužení večera; v tuto dobu se nejeví takový předěl jako ve dnech jiných. Pokračuje vcelku a někde se ještě stupňuje (PTV, ČST) snaha pobavit maximum diváků - jinak je tomu však u všech tří programů v němčině. Společným rysem všech srovnávaných televizí je v tuto dobu značné zastoupení sportu, jinak se však skladba velice různí.

Nejatraktivnější je program PTV. Převažuje zde DR a i zbytek je přitažlivý; jindy u této televize tak silně zastoupená publicistika ustupuje do pozadí.

PTV se z tohoto hlediska blíží BBC-2 s nadpolovičním zastoupením DR (hrané filmy), zatímco první program BBC v kontrastu nabízí hodně sportu a slušnou dávku PZ. Oba programy BBC mají v této době dosti informace, nad celotýdenní průměr.

TABULKA 36:
Sobotní noc

ČST v této době zvyšuje masovou atraktivitu omezením I a velkou dávkou DR. Zvláště je silné zastoupení pořadí hudebních.

Pro všechny tři programy německé je společným rysem množství publicistiky, jinak se navzájem hodně liší. DFF má stejně velký podíl DR jako my, ZDF nabízí v tuto dobu kromě informace jen sport (šestinásobek svého týdenního průměru!) a ARD stejnou měrou sport a pestrou zábavu.

5.3.12. Sobota celkem (tab. 37)

Sobota jako celek se liší velmi značně od průměrného všedního dne. V průměru sedmi srovnávaných televizí se liší skladba takto :

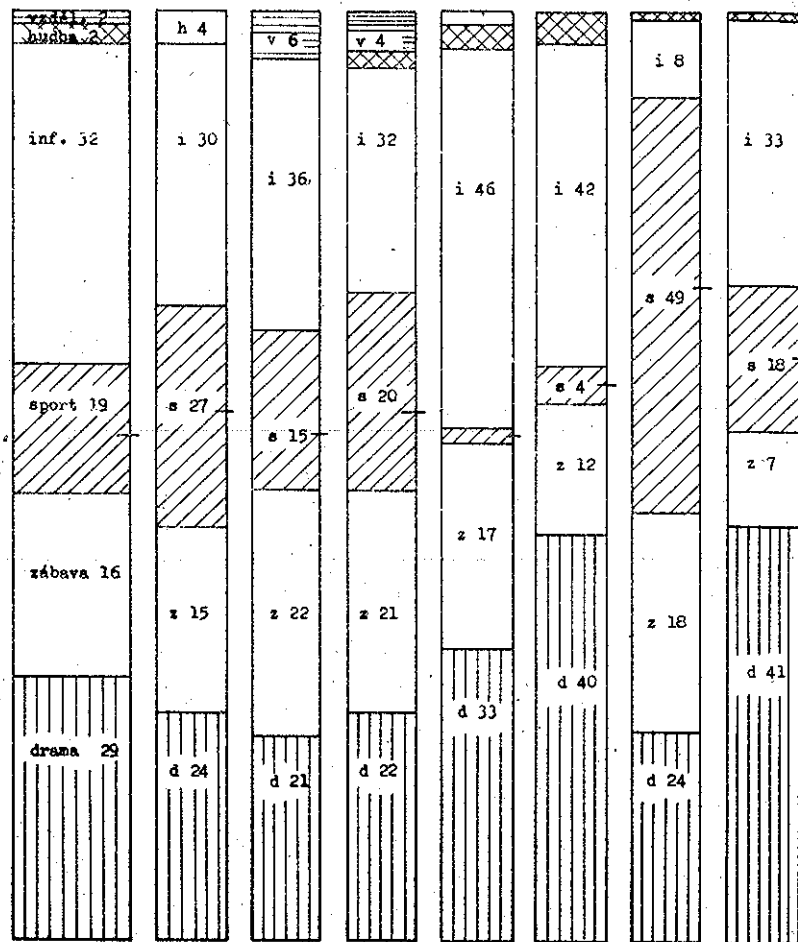
	všed. den %	sobota %
drama	26	29
zábava	9	16
sport	10	19
celkem atraktivní druhy	40	50
informace	44	32
hudba	2	2
vzdělání	9	2

Průměrná atraktivnost soboty je skoro stejná u všech televizí, jen u BBC je vyšší, zvláště na prvním programu. Je pozoruhodné, že u BBC-1 plnou polovinu vysílacího času zaujímá v sobotu sportovní přenos, zatímco u ZDF jen 4 % a u ARD dokonce pouhé 1 % !

Velice markantní je dále silné omezení publicistické složky u BBC-1 (sobota 8 %, všední den 35 %); informace mají v sobotu méně všechny televize, jinde však rozdíly nejsou zdaleka tak velké (nejspíše ještě u ČST : 30 - 48 %).

TABULKA 37:
Sobota celkem

Cel. prům.	ČST	PTV	DFF	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2	
prům. vys. čas minut	501	432	453	487	570	574	545	396

Naproti tomu všechny televize v sobotu značně zvyšují podíl pestré zábavy (PTV zhruba na trojnásobek, ČST a DFF na dvojnásobek, ostatní mírněji, u BBC-2 zůstává podíl stejný).

Nestejně výsledky dává srovnání změn v podílu DR. Celkově je v sobotu spíše vyšší, výrazně však jen u BBC-2 (kde se pak vůbec neobjevují dramatické pořady během neděle). Méně DR v sobotu než ve všední den má DFF (ve prospěch PZ a SP).

Vzdělávací pořady se vyskytují během celé soboty v podstatně zmenšené dávce, hudebních je zhruba stejně či spíše také o něco méně.

5.3.13. Nedělní odpoledne (tab. 38)

Programová struktura nedělního odpoledne je velice různorodá. Nejspíše se ještě podobá mezi PTV a DFF. Ty mají mnoho pořadů zábavných, dosti dramatických a asi třetina připadá na informaci; k tomu trochu hudby, sportu nepřilíš.

ČST naproti tomu zařazuje především SP. Velice málo je v tuto dobu DR (resp. jsou, ale pro děti, i když se počítá s tím, že se na ně v tuto dobu s chutí bude dívat i hodně dospělých). Informace zaujímají podprůměrný podíl.

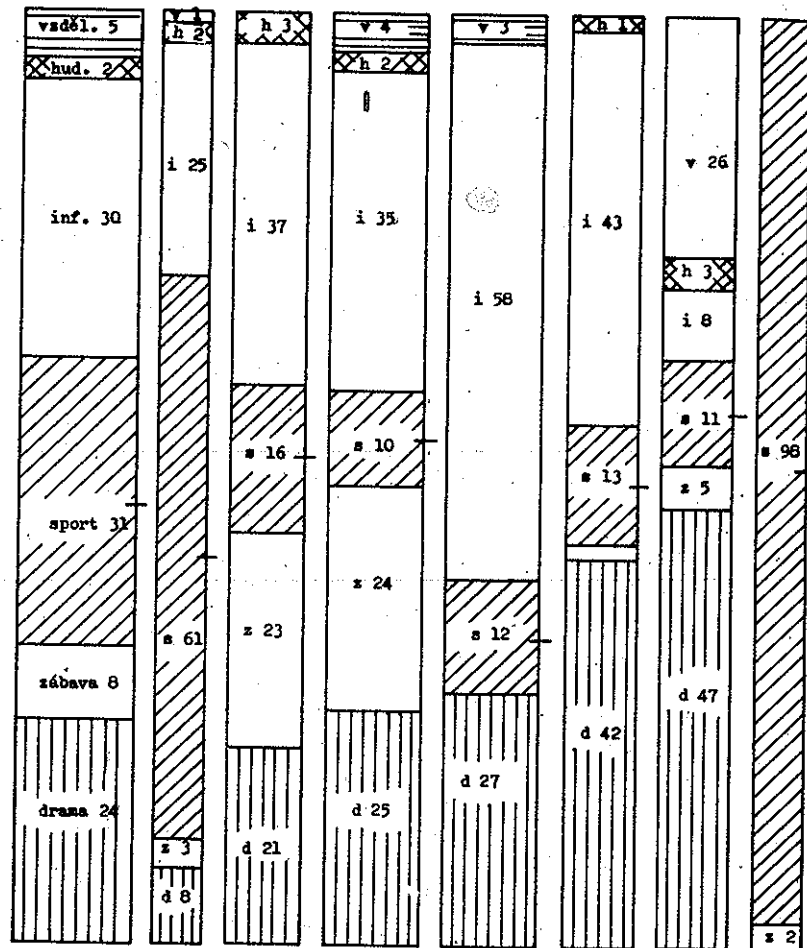
Naším opakem je v tuto dobu ARD s programem převážně informativním, doplněným DR a SP; míra sportovních přenosů není ani v tuto dobu sice absolutně velká, převyšuje však dvojnásobně až trojnásobně týdenní průměr ARD.

ZDF uvádí v tuto dobu velmi mnoho DR a I, SP též nad vlastní průměr.

BBC má na dvou programech skladbu velice odlišnou. Zatímco BBC-2 i v neděli odpoledne uvádí téměř výhradně SP (příčemž rozsah vysílání je daleko větší než v ostatních

TABULKA 38:
Nedělní odpoledne

Cel. prům.	ČST	PTV	DFP	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2	
prům. vys. čas minut	192	121	220	242	237	220	192	102

dnech odpoledne), BBC-1 má složení nepodobající se žádné z ostatních srovnávaných televizí: téměř polovinu tvoří pořady dramatické (většinou vhodné i pro děti), současně je hodně pořadů vzdělávacích. Informativní složka je potlačena na minimum (tj. zpravodajství), SP jsou až na výjimky v tuto dobu plně přenechány druhému programu.

V celkové průměrné atraktivnosti není přílišných rozdílů až na ARD, kde lví podíl publicistiky dává nedělnímu odpolední spíše vážný charakter.

5.3.1.8. Nedělní podvečer (tab. 39)

Pojetí nedělního podvečera je u jednotlivých televizí ještě odchylnější, než jsme pozorovali u odpoledne. Ani jeden program se skladbou nepodobá jinému.

ČST má oproti odpolední již značně méně SP ve prospěch vzrůstu všech ostatních složek, zvláště však pořadů vzdělávacích.

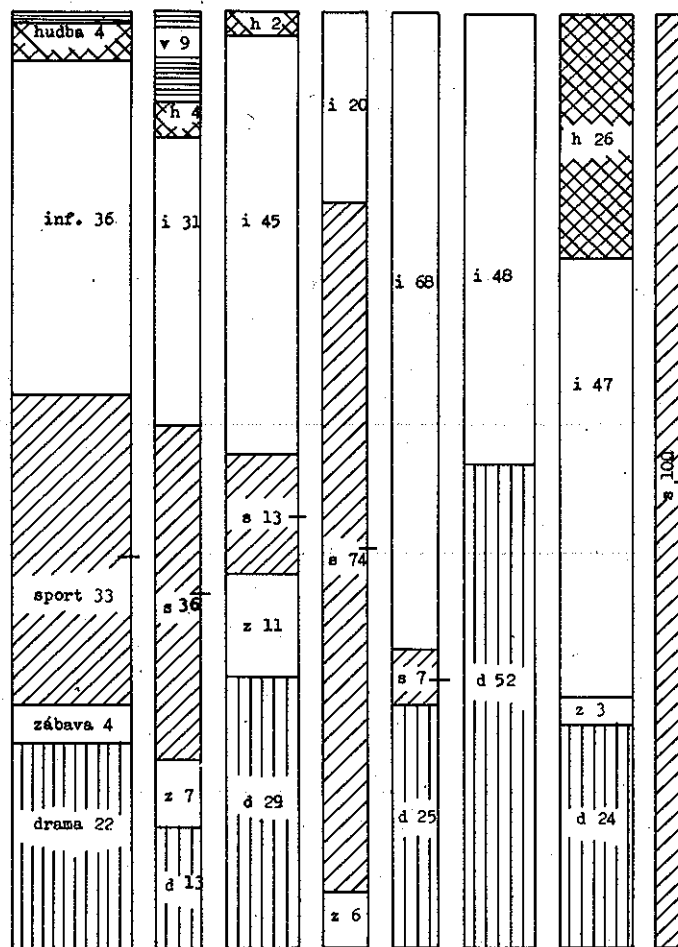
U PTV se podvečer liší od odpoledne málo, jen se ještě zvyšuje podíl I a DR.

DFP má tuto dobu velmi nezvykle obsazenu ze tří čtvrtin SP, které koncentruje na nedělní podvečer velice výrazně: 74 % oproti týdennímu průměrnému podílu 11 %. Prakticky to ovšem především znamená, že přenosy sportovních nedělních událostí začínají později než jinde. Doplnkem je jen informativní složka a malá dávka zábavy.

ARD pokračuje ve vážném ladění, podíl publicistiky dále vzrůstá a dosahuje téměř 70 %. Vidíme zde velmi odchýlné traktování od DFP, ačkoli v jiných úsecích týdně právě mezi těmito dvěma programy zjišťujeme v programovém složení podobnosti.

TABULKA 39:
Nedělní podvečer

Cel. prům.	ČST	PTV	DFF	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2	
prům. vys.čas minut	81	73	106	73	76	47	106	39

U ZDF již zcela odpadá sport a o vysílací čas se dělí zhruba stejným podílem výhradně DR a I.

U BBC pokračuje na druhém programu monopol SP; první program pak má od ostatních částí týdne značně odlišnou skladbu, která též ostře kontrastuje s předcházejícím programem odpoledním. Podíl DR klesá na čtvrtinu, I stoupá skoro na polovinu a zajímavé je, že hudba zabírá skoro čtvrtinu vysílacího času.

Celkově je atraktivností velice nízký program BBC-1 a ARD, nejvýše ZDF.

5.3.15. Nedělní večer (tab. 40)

V průměru všech společností má nedělní večer velmi podobnou skladbu jako typický večer všedního dne, až na značně vyšší podíl hudby (4,5krát). Všude je též méně SP.

ČST (podobně jako BBC-1 a DFF) věnuje tento večer především pořadům dramatickým. Náš programový profil se jen málo liší od DFF.

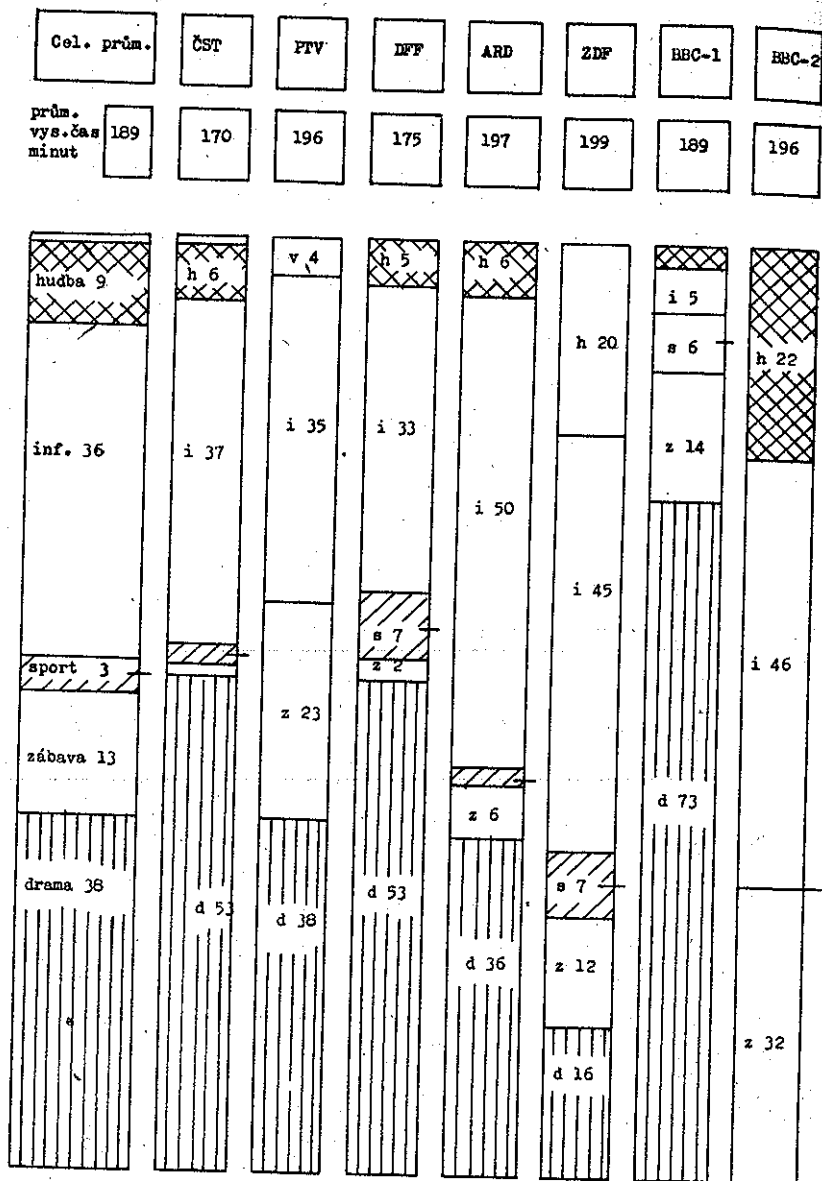
Specialitou PTV je silně zábavný charakter nedělního večera (23 % PZ).

Oba západoněmecké programy i o nedělním večeru pokračují ve velkém počtu pořadů informativního charakteru. ZDF v tuto dobu má nezvykle málo DR, jejichž podíl je dokonce překročen hudbou (20 % !).

BBC má zcela odlišnou skladbu svých dvou programů. První uvádí ze tří čtvrtin DR a hodně PZ, druhý sice PZ ještě více, ale žádné DR, daleko více PD a velmi mnoho hudby (22 % !).

Atraktivnost se u jednotlivých televizí velmi různí - nízká je u ZDF a BBC-2, maximální (93 % !) u BBC-1, značná u všech tří televizí zemí socialistických. I když by se pod-

TABULKA 40:
Nedělní večer

robnější rozbor ukázal, že tradiční větší vážnost nedělního večera respektuje např. žánrová skladba dramatických pořadů, již samotné hrubé odlišení podle hlavních programových druhů ukazuje na dosti rozdílné pojetí nedělního večera v jednotlivých zemích. Oba programy NSR jsou v tuto dobu vážné: v socialistických zemích atraktivnější, u anglické BBC ostře z tohoto hlediska kontrastující.

5.3.16. Noc v neděli

Struktura nedělního programu po 22 hod. je zahrnuta do grafu v tabulce 29 (noc před pracovním dnem). Zdůrazněme si však aspoň slovně některé charakteristické zvláštnosti programové skladby nedělní noci.

Obecně možno konstatovat, že v neděli se jen málo nebo vůbec nevyskytují pořady vzdělávací, které jindy v noční době zaujímají u řady televizí hodně místa.

Všobecně je též velmi málo pořadů dramatických. Naproti tomu většinou silně stoupá podíl zpravodajství a publicistiky, často i hudebního umění.

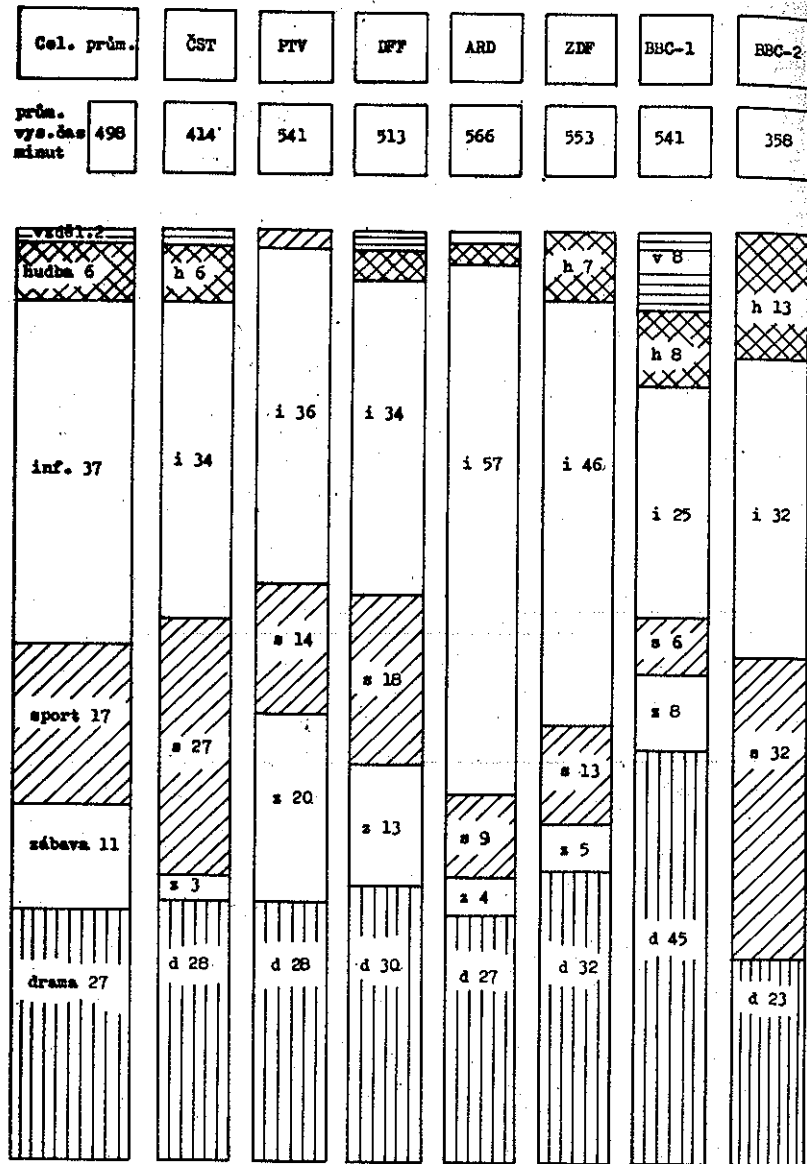
Celkově tedy má nedělní noční program charakter velmi vážný, silně atraktivní složky jako je drama a sport a jen někde zařazující určitou dávku pořadů pestré zábavy.

5.3.17. Neděle celkem (tab. 41)

Značné rozdíly v pojetí jednotlivých úseků neděle, které jsme zjistili u různých srovnávaných televizí, se za neděli jako celek poněkud vyrovnávají. Podíl dramatických pořadů se pohybuje kolem 30 % (u všech, kdybychom pojali BBC

TABULKA 41:
Neděle celkem

jako celek s dvěma kontrastními programy). Společným rysem je oproti celkovému profilu týdne vyšší podíl hudby a nižší vzdělávacích pořadů. Západoněmecké programy mají po celou neděli - zvláště ARD - velmi mnoho publicistiky, ostatní oproti týdennímu průměru vesměs méně.

Celkově zvyšuje v neděli atraktivitu svých pořadů silně PTV (hodně pestré zábavy), takže dosahuje přitažlivosti programu BBC-1. Naproti tomu západoněmecké programy mají atraktivitu potlačenu: sotva průměrný podíl DR, málo SP, jen minimum PZ a hodně I.

Pro nedělní program ČST je charakteristické zejména zastoupení sportu, blíží se téměř třetině; v tom se podobá jen BBC-2, zatímco jinde SP zaujímají jen 6 až 18 %.

Ze zdůraznění též stojí množství hudebních pořadů v BBC, zejména na druhém programu. Stejně jako hudby má BBC-1 pořadů vzdělávacích - na úrovni celého týdne, zatímco jiné televize vzdělávací složku v neděli silně potlačují.

Zcela ojedinělou odchylkou je, že BBC na druhém programu po celou neděli nikdy nezařazuje pořady dramatické jakéhokoliv druhu!

5.3.18. Odpolední program celkem (tab. 42)

Shrneme-li strukturu programu vysílaného odpoledne bez ohledu na den v týdnu, dostaneme tento obraz:

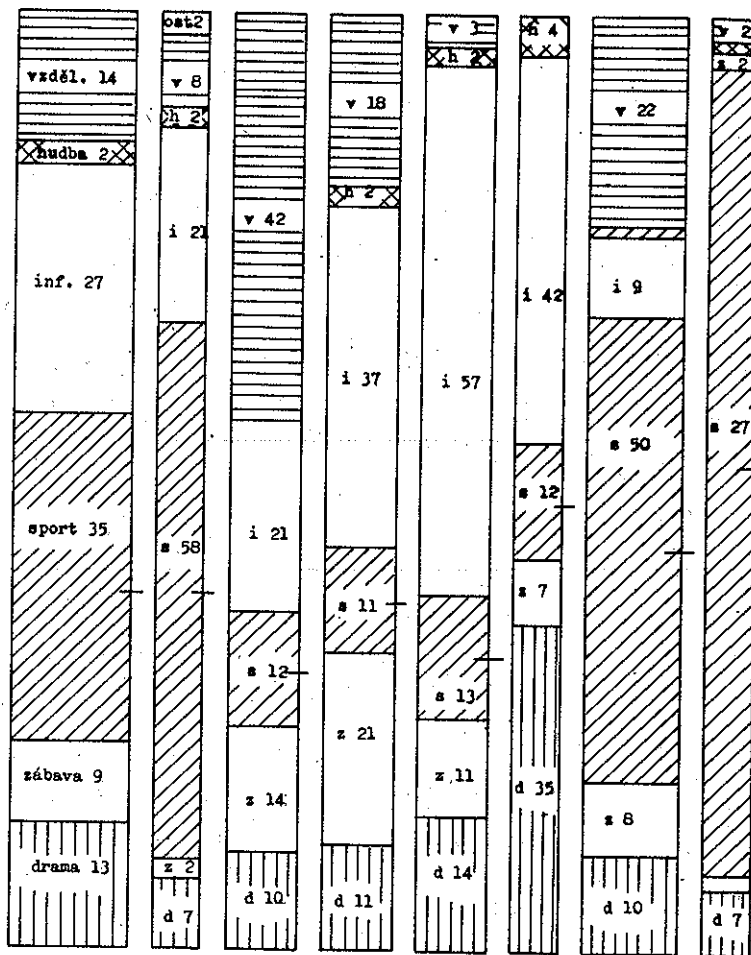
Podíváme-li se napřed na všech sedm srovnávaných televizí úhrnem a srovnáme samotný odpolední program s celkovým, dostaneme tyto hlavní charakteristiky:

- podíl DR je odpoledne jen poloviční
- naproti tomu podíl VV dvojnásobný
- a SP dokonce trojnásobný

TABULKA 42:

Odpolední program celkem

Cel. prům.	ČST	PTV	DFP	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2	
prům. vys. čas denní minut	86	54	93	117	89	57	152	37

- zastoupení informativní složky je odpoledne podstatně nižší

Proti tomuto celkovému trendu se jeví u jednotlivých televizí tyto odchylky významnější povahy :

ČST : SP odpoledne přesahují polovinu. Děje se tak na úkor DR a PZ, také podíl informace je jen poloviční proti celkové týdenní struktuře.

PTV : Ojedinele velký podíl VV. Podíl SP se nezvyšuje, I (jako u nás) jen na polovičním zastoupení ve srovnání s celkem týdne. Překvapivě hodně PZ.

DFP : Ještě více PZ odpoledne, než u PTV. Shodně s PTV nestoupá podíl SP. Odpolední podíl informace na průměru týdne.

ARD : Informativních pořadů odpoledne spíše ještě více než jindy. Celková struktura odpoledního programu se příliš neliší od složení celého týdne.

ZDF : Totéž jako u ARD - nevelký rozdíl struktury odpoledne od celého týdne (což lze konstatovat jen u obou programů NSR, jinde jsou rozdíly velice podstatné).

BBC-1 : Platí, co konstatováno jako čtyři obecné charakteristiky, jen ještě výrazněji. Odpoledne tvoří z plné poloviny sport, vzdělávací pořady zabírají dvojnásobek času pořadů dramatických, PZ silně klesá, informativní složka zastoupena téměř výhradně zpravodajstvím.

BBC-2 : Odpoledne se zařazuje výhradně sport. Vykázaný zbytek se projevuje jako poměrný díl nečetných dnů svátečních, kdy program vytváří pořady především dramatické, doplněné zhruba stejnou dávkou informace, vzdělání a hudby.

U odpoledního vysílání nesmíme ovšem zapomenout na velice rozdílný rozsah vysílací doby. Ten je velice malý z

konstatovaných důvodů u BBC-2, jen o málo větší u ZDF (ve všední odpoledne jen sport) a nevelký u ČST. Ostatní srovnávané televize vysílají odpoledne (pro dospělé) dvakrát až třikrát déle.

5.3.19. Podvečerní program celkem (tab. 43)

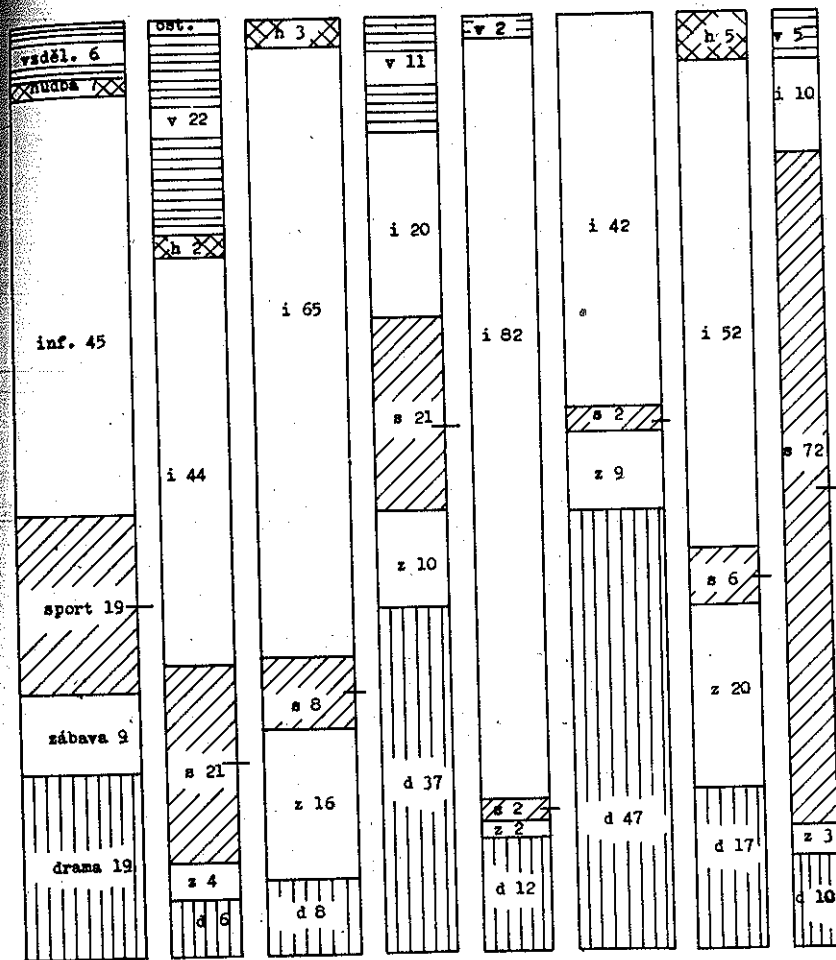
Skladba podvečerů se již - alespoň v průměru všech sedmi televizí - velmi blíží skladbě celého týdne. Celkově je méně DR a PZ, více SP a I, rozdíly však nejsou příliš velké.

Když se ovšem podíváme na televize jednotlivě, zjistíme, že pojmání podvečerního programu se nesmírně liší :

- ČST :** velmi malá atraktivnost, zvláště pro ty, kdo nemají rádi sport. Podíl VV daleko větší než v tuto dobu jinde, naopak daleko menší u DR.
- PTV :** ze dvou třetin informativní pořady, hodně PZ, DR stejně málo jako u nás.
- DFF :** skladba silně atraktivní. Převažuje DR, hodně SP (jako v tuto dobu u nás), dosti PZ. Mírně nad týdenní průměr VV, podíl I však sotva poloviční.
- ARD :** dominuje publicistika. Jen minimum SP, PZ a VV, DR též málo. Celkově ještě nižší atraktivnost, než u ČST.
- ZDF :** Unikátem je, že skoro polovinu podvečerního času zaujmají pořady dramatické (seriály). K tomu slušná dávka PZ, stejně jako u ARD skoro žádné SP. I když je podíl I stejný jako u nás, je podvečerní program dvakrát atraktivnější než náš, asi jako u DFF.
- BBC-1 :** I a PZ stoupejí nad průměr týdne na úkor DR a zvláště SP. Dostí pořadů hudebních, žádné vzdělávací.
- BBC-2 :** platí totéž, co řečeno u programu odpoledního.

TABULKA 43:
Podvečerní program celkem

Cel. prům.	ČST	PTV	DFF	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
85	70	114	78	81	107	87	58

5.3.20. Večerní program celkem (tab. 44)

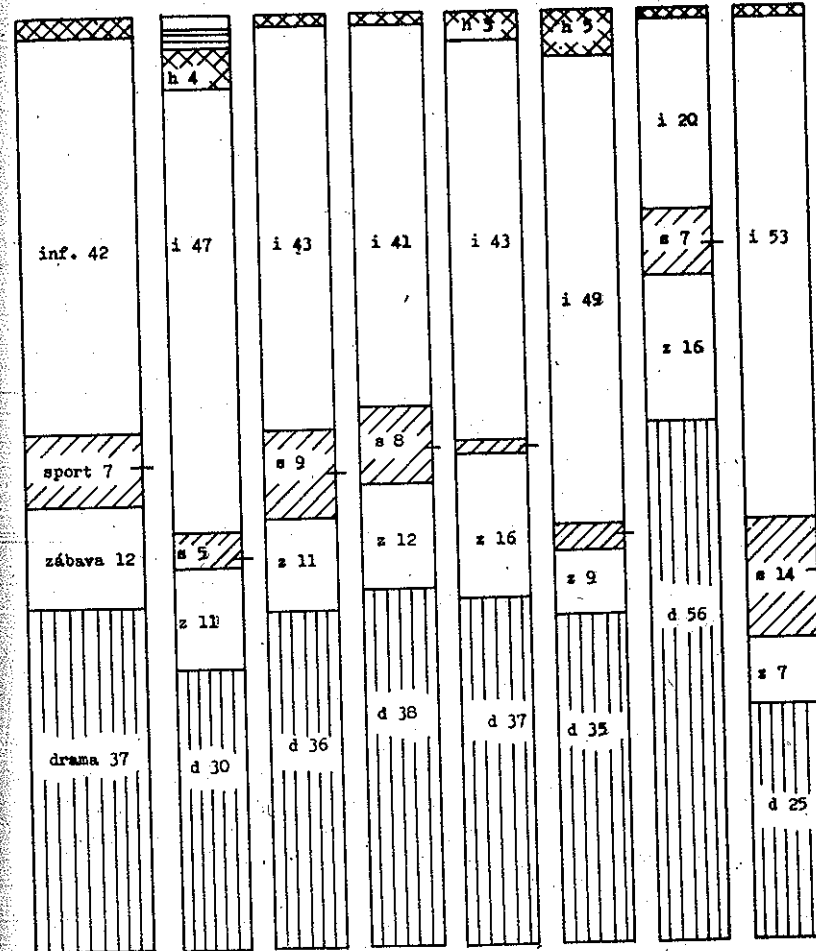
U večerního programu - všude nepochybně přitahujícího mnohonásobně více diváků než před začátkem večera nebo v době pozdější a tudíž vystaveného největšímu tlaku požadavků konzumenta (počopitelně nejčastěji směrem na větší zastoupení pořadů masově přitažlivých) - bychom čekali, že celková atraktivnost bude vysoce nadprůměrná, a to u všech televizí. Docela tak tomu ale není. V průměru všech srovnávaných televizí je ve večerní době sice možno konstatovat vysoký podíl dramatických pořadů a úplné odpadnutí pořadů vzdělávacích, podíl pestré zábavy je však jen na výši týdenního průměru, u informativní složky je tomu podobně a sportovních přenosů je večer méně. I v době masové přitažlivosti je plocha věnovaná informaci větší než pořadům dramatickým.

Tomuto celkovému průměru odpovídá skladba všech tří televizí zemí socialistických. Zvláště podobny jsou si zde PTV a DFF, zatímco ČST má proti nim večer více I a H na úkor DR. Večerní skladba DFF a PTV se také silně blíží struktuře ARD i ZDF až na to, že oba programy NSR téměř vylučují z večerní doby sportovní přenosy.

Naproti tomu oba programy BBC nejsou srovnatelné ani mezi sebou, ani s kterýmkoli jiným. BBC-1 má večerní náplň skutečně blízkou snům běžného diváka: hodně dramatických pořadů (podíl skoro dvojnásobný proti ČST !!) a pestré zábavy, i večer určitá dávka sportu, naproti tomu jen pětinu času zabírá informace, k tomu nepatrná dávka hudby. V ostrém kontrastu je u BBC-2 z více než poloviny publicistický program, zbytek je však atraktivní.

Tabulka 44:
Večerní program celkem

Cel. prům.	ČST	PTV	DFF	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
prům. vys. čas denní minut 188	167	177	197	195	189	190	200

5.3.21. Noční program celkem (tab. 45)

Více než srovnávání samotné skladby nočního programu jednotlivých televizí nám ukáží přesuny, jež se jeví uvnitř každé televize mezi programem večerním a pozdějším.

Obecným rysem je po 22 hod. pokles pořadů dramatických a zábavných, přibývá naopak především vzdělávacích, částečně též sportovních. Podíl informativní složky, poněkud vzrůstá a blíží se polovině.

ČST : podíly jednotlivých druhů jsou vyrovnanější než jinde. Zvláštností je pokles I oproti večeru. Hodně času je věnováno hudbě a vzdělání.

PTV : skladba malé atraktivity. Polovinu tvoří VV, proti večeru prudce klesá zastoupení všech atraktivních druhů.

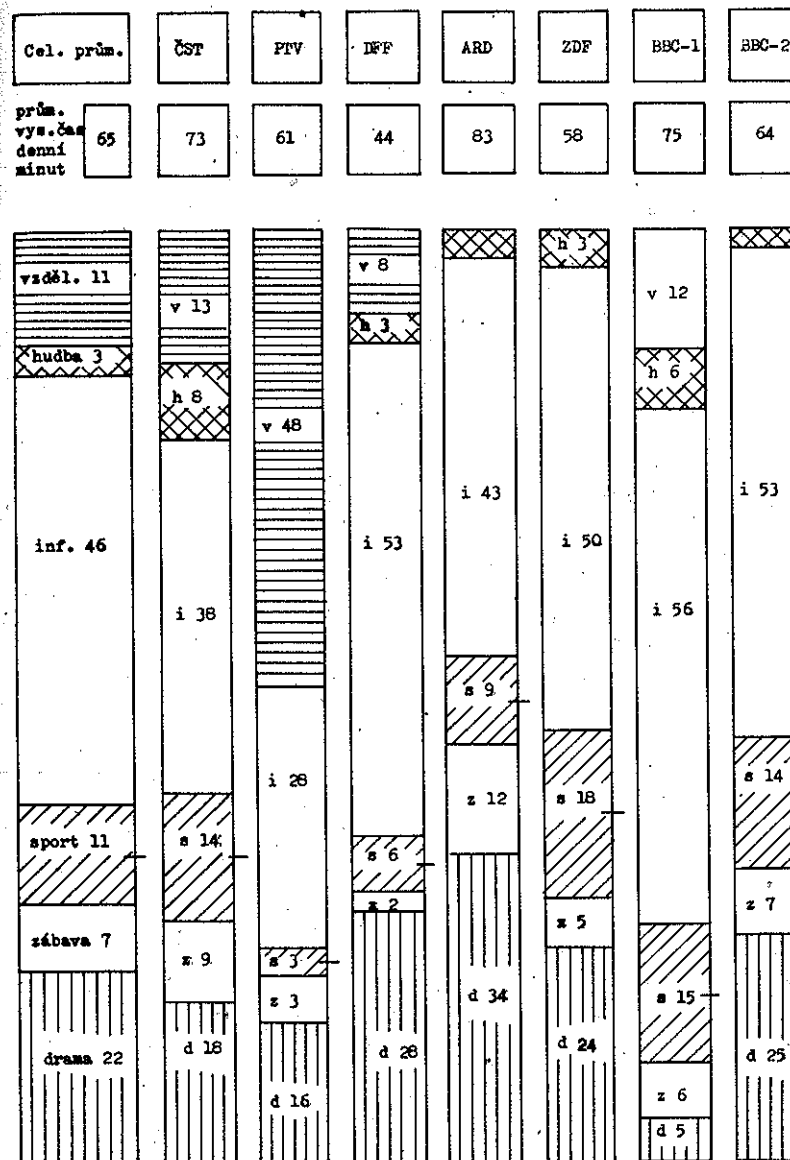
DFP : podíl informace prudce stoupá a přesáhne polovinu. DR zůstává i po poklesu na úrovni, odpovídající u ČST večernímu programu. SP ještě o něco méně než večer.

ARD : zajímavou zvláštností je, že struktura nočního programu je stejná jako večerního, až na malý přesun z PZ na SP.

ZDF : stejně jako večer připadá polovina na informativní složku. U zbytku ubývá DR a PZ ve prospěch SP. Sportovních přenosů začínajících po 22 hodině je značné množství, jejich podíl v tuto dobu je devítinásobkem týdenního průměru ZDF.

BBC-1 : Skladba se liší od večerní diametrálně. Podíl DR se v noční době snižuje o 90 %, přes polovinu zaujímají informace. Hodně je v noční době SP, VV, H; skladba je pestrá s celkově málo atraktivním profilem, zvláště na první program BBC.

Tabulka 45:
Noční program celkem

BBC-2 : Shoduje se s prvním programem ve velké míře publicistiky, přičemž však u druhého programu nejde o změnu proti době večerní. Skladba nočního a večerního programu je totiž u BBC-2 navlas stejná.

5.4. Tabulky k části 5

Z číselných údajů, které byly základem rozboru, přikládáme pro ev. zájemce alespoň tyto :

- průměrný počet pořadů za čtvrtletí
- průměrné vysílací časy (v minutách) týdně

U počtu pořadů zvoleno období čtvrtletní, protože by u některých programových druhů při kratší době vycházela necelá čísla; naproti tomu u vysílacích časů údaje v minutách umožňují použít dobu jednoho týdne, na kterou jsme při srovnávání tohoto druhu zvyklejší.

Tabulky - pro každý program zvláštní stránka - obsahují vodorovně členění na hlavní programové druhy, svisle na dny v týdnu a jejich úseky (o = odpoledne, p = podvečer, v = večer, n = noc).

TABULKA 46 a :
Průměrný počet pořadů za čtvrtletí - Č S T

Drama	Slov. umění	Zpravo- dajství	Sport. přenos	Publ., dok.	Vzděl., vých.	Hudební drama	Hudební umění	Pestrá zábava	
1 11	1	15 16 12	1 1 1	1 19 18 3	1 5		3	1 1 1	po o p v n
12	1	43	3	41	14		3	3	pondělí
5 1		1 4 16 10	1 1 1	2 6 15 5	3 10 2 7		2 2	8 2	ú o p v n
6		31	3	28	22		4	10	úterý
1 10	1	1 1 14 12	4 2 2 1	1 5 13 6	3 11 1 6	1	1 3 1	1	st o p v n
11	1	28	9	25	21	1	5	1	středa
5 1	1 2	1 2 15 12	2 3 1 2	3 13 26 5	2 2 6	1 1	2 1	2 3 1	čt o p v n
6	3	30	8	47	10	2	4	6	čtvrtek
7 7 14		1 12 19 14 46	3 2 1 1 8	2 15 17 5 39	3 11 1	1 1 2	1 2 3	1 5 4 10	pá o p v n pátek
3 5 7 8		2 1 14 18	9 4 1 2	5 4 21 1		1	1 3	1 9 4	so o p v n
23		35	16	31	1		4	15	sobota
2 2 12 1	7	1 2 25 21	1 4 1 1	11 8 10 2	1 2	1 1	1 2 4	1 2 2	ne o p v n
17 5 9 57 18	7 10 2	49 7 37 119 99	17 30 16 8 8	26 22 68 120 27	3 13 42 4 27	2 3 1 4 2	7 7 14 13	5 3 7 26 15	neděle týd. o p v n
89	12	262	62	237	86	7	30	51	týden

TABULKA 46 b:

Průměrný počet pořadů za čtvrtletí - P T V

Drama	Slov. umění	Zpravo- dajství	Sport. přenos	Publ., dok.	Vzděl., vých.	Hudební drama	Hudební umění	Pestrá zábava	
3		9	1		16			2	po o
2		3		50				1	p v
14		17		12				1	n
		8		4	16				
19		37	1	66	32			3	pondělí
		11	2	1	25			7	út o
		1	1	47		1		9	p v
11		15	2	13				1	n
		11	1	1	14				
11		37	6	62	39	1		17	úterý
1		9	1	4	18			2	st o
	1	3	4	46		1	2	3	p v
15	1	14	4	18		3		2	n
		11		2	16				
17	2	37	9	70	34	4	2	7	středa
		12			18			3	čt o
3	3	13	1	39		2		6	p v
11		13	1	24				1	n
		13		4	15				
14	3	38	2	67	33	2	2	10	čtvrtek
		12	1		18				pá o
1		1		44			1	9	p v
12		15	1	26				7	n
		11		10	18				
13		39	2	80	36		1	16	pátek
		9	4	5	10			4	so o
		4	4	23				8	p v
5		26	2	12				11	n
9		8	1					2	
14		47	11	40	10			25	sobota
9	2	1	6	35			2	9	ne o
6	2		2	19			1	3	p v
10	1	19	1	4				9	n
		6		2				1	
25	5	26	9	60			3	22	neděle
13	2	63	15	45	105		2	18	týd. o
12	6	11	11	268		4	6	38	p v
78	2	119	11	108		3		39	n
10		68	3	23	79			5	
113	10	261	40	445	184	7	7	100	týden

TABULKA 46 c:

Průměrný počet pořadů za čtvrtletí - D F F

Drama	Slov. umění	Zpravo- dajství	Sport. přenos	Publ., dok.	Vzděl., vých.	Hudební drama	Hudební umění	Pestrá zábava	
1		2		11	24			1	po o
10		12	1	8				2	p v
13		36	1	26				2	n
		13		7	3				
24		63	2	52	27			4	pondělí
1		1	1	4	13		1	5	út o
1		12		4	11			9	p v
17		38	1	14			1	7	n
		9		2	2				
19		60	2	24	26		2	21	úterý
		2	1	20	13			3	st o
10		20	1	5				1	p v
11		26	3	18				11	n
1		13	1	2					
22		61	6	45	13			15	středa
		2		21	32			1	čt o
2		11	1	4	19			1	p v
12		39	2	28				6	n
		12		7		1			
14		69	3	53	58	1		8	čtvrtek
1		1	1	7	13			5	pá o
11		12		4		1			p v
14		38	2	18				5	n
9		10	1	1					
35		61	4	30	13	1		10	pátek
		14	4	17	8		1	12	so o
3		12	8	3					p v
11		36	1	6				10	n
5		16		1					
19		78	13	27	8		1	22	sobota
		23	3	22	2		2	13	ne o
10		13	10	2				2	p v
		26	1	7			3	1	n
13				1					
23		79	14	32	2		5	16	neděle
16		45	10	103	104		4	42	týd. o
34		93	20	28	30	1		14	p v
91		239	12	117		1	4	40	n
16		91	3	14	13	1	1	2	
157	1	468	45	262	147	3	9	98	týden

TABULKA 46 d:

Průměrný počet pořadů za čtvrtletí - A R D

Drama	Slov. umění	Zpravo- dajství	Sport. přenos	Publ., dok.	Vsděl., výoh.	Hudební drama	Hudební umění	Pestrá zábava	
1		12	1	12		1			po o
5		26	1	11	2				p v
11		27	1	24				11	n
4		21		7			1		
21		86	3	54	2	1	1	11	pondělí
		12		1				3	út o
		25		15					p v
23		24		6				10	n
		16	2	2				4	
23		77	2	24				17	úterý
1		13		8				6	st o
12		24		23				3	p v
1		26		15		1	1	13	n
1		18	5	6		1	1	4	
14		81	5	52		2	2	26	středa
2		13	4	2					št o
21		23	1	13					p v
		26	2	11				3	n
		17	2	5				1	
23		79	9	31				4	čtvrtek
		12	2	14	1				pá o
4		23		21	2			1	p v
23		34	1	13				1	n
12		23							
39		92	3	48	3			2	pátek
3		20	1	36	7			9	so o
12		14		15				1	p v
11		32				2		13	n
12		20						2	
38		86	1	51	7	2		25	sobota
14			4	36	6				ne o
4		11	1	4					p v
9		37	1	8		1	2	3	n
		14	2	6			1	2	
27		62	8	54	6	1	3	5	neděle
19		82	12	109	14	1		18	týd. o
27		146	3	102	4			5	p v
110		206	5	77		4	3	54	n
29		129	11	26		1	3	13	
185		563	31	314	18	6	6	90	týden

TABULKA 46 e:

Průměrný počet pořadů za čtvrtletí - Z D F

Drama	Slov. umění	Zpravo- dajství	Sport. přenos	Publ., dok.	Vsděl. výoh.	Hudební drama	Hudební umění	Pestrá zábava	
2		1		16				5	po o
17		13		24					p v
15		41		1					n
1		13	2	1				5	pondělí
35		68	2	43					
25		13	1	13		1		1	út o
14		36	1	35			1	1	p v
	1	12	1	2					n
39	1	61	2	50		1	1	2	úterý
24		13	2	12					st o
18		38		8				5	p v
		12		5					n
42		63	2	25				5	středa
24		17	1	15					čt o
4		37	1	12		3		6	p v
		17	1	1					n
28		71	3	28		3		6	čtvrtek
13		29	1	13			1	2	pá o
9		38	1	18				6	p v
1		14	1	7				2	n
23		81	3	39			1	10	pátek
13		12	3	25			1	11	so o
6		14		22				17	p v
13		40		23					n
12		13				1			
44		79	3	70		1	1	28	sobota
26		13	6	34			2	1	ne o
13		14		14					p v
6		42	2	21		3	4	5	n
		13	1	5					
45		82	9	74		3	6	6	neděle
41		26	9	60		1	3	12	týd. o
122		113	5	105			6	25	p v
79		272	4	141		6	5	22	n
14	1	94	6	23		1	1	3	
256	1	505	24	329		8	9	62	týden

TABULKA 47 a:

Průměrné týdenní vysílací časy (v minutách) - Č S T

Drama	Slov. umění	Zpravodajství	Sport. přenos	Publ. dok.	Vzděl. vých.	Hudební drama	Hudební umění	Pestrá zábava	
3		2	9	2	3		1	2	po o
68		16	2	41	13		5	3	p
3		39	7	51	1	3	5	3	v
		19	7	7	21		1	3	n
74		76	25	100	38	3	8	8	pondělí
1		2	4	4	6				úť o
1		10	9	18	26				p
26		35	12	38	11		6	41	v
3	0,2	15	9	12	16	2	5	6	n
31	0,2	62	34	72	59	2	11	47	úterý
4		0,5	30	3	6		2		st o
5	1	4	14	10	31	1	1	2	p
64	0,2	37	21	33	3	8	3	2	v
3		18	9	16	13	1	3	2	n
72	1	59	74	62	53	10	9	6	středa
1		3	18	6	8	0,5	1	1	čt o
		6	17	33	6		1	6	p
28	1	35	7	66	1	4	5	11	v
4	1	20	13	11	15	1	2	4	n
33	2	64	55	116	30	5	9	22	čtvrtek
		3	22	6	6			1	pá o
		10	12	34	24			1	p
41		42	4	49	4		0,5	20	v
27		18	10	12	1	3	5	17	n
68		73	48	101	35	3	5	39	pátek
12		1	66	16	0,3		1	2	so o
13		4	25	13	1	1		2	p
33	0,2	38	8	33		4	2	47	v
47		17	16	4			9	13	n
105	0,2	60	115	66	1	5	12	64	sobota
10		3	74	28	2		2	3	ne o
10		5	26	17	6	2	1	5	p
88	3	48	4	15		5	6	1	v
4	0,4	21	6	5	1	1	8	4	n
112	3	77	110	65	9	8	17	13	neděle
24		14	223	65	31	0,5	7	7	týd.o
32	1	55	105	166	107	4	4	18	p
348	4	274	64	285	20	24	27	125	v
91	2	128	70	66	67	8	33	49	n
495	7	471	461	582	225	36	71	199	týden

TABULKA 47 b:

Průměrné týdenní vysílací časy (v minutách) - P T V

Drama	Slov. umění	Zpravodajství	Sport. přenos	Publ. dok.	Vzděl. vých.	Hudební drama	Hudební umění	Pestrá zábava	
16		3	5		42				po o
7		3		101					p
87		38		27				3	v
		9		8	43			1	n
110		52	5	136	85			4	pondělí
		7	13	3	64				úť o
		5	6	92		2		25	p
62		47	21	30				25	v
		13	5	1	36			3	n
62		72	45	126	100	2		53	úterý
4		5	8	12	47			7	st o
	4	3	21	51		2	7	8	p
61	3	35	31	52		10		7	v
6		13		3	41				n
71	7	56	60	117	88	12	7	22	středa
		6		74	48			14	čt o
11	8			52		6	5	25	p
61		34	6	8	41			7	v
		15	2						n
72	8	55	8	134	89	6	5	46	čtvrtek
		7	3		45				pá o
				82			2	27	p
2		36	5	49				15	v
70		13		15	45				n
72		56	8	146	90		2	42	pátek
		10	17	4	28			19	so o
		5	23	56				31	p
33		53	23	30				42	v
62		8	4					7	n
95		75	67	90	28			99	sobota
40	6	1	36	81			7	49	ne o
26	5		14	48			2	11	p
72	2	46	24	7				45	v
		9		5				3	n
138	13	56	75	141			9	108	neděle
60	6	37	82	100	274		7	90	týd.o
46	17	15	65	503		10	16	130	p
446	4	289	110	247		10		134	v
68		81	11	40	206			20	n
620	27	422	268	890	480	20	23	374	týden

TABULKA 47 c:

Průměrné týdenní vysílací časy (v minutách) - D F F

Drama	Slov. umění	Zpravo- dajství	Sport. přenos	Publ., dok.	Vzděl., vých.	Hudební drama	Hudební umění	Pestrá zábava	
6		1	6	26	34		1	6	po o
59	2	5	5	14		2		3	p v
86		42	4	52				4	v n
		19	2	16	6				
151	2	67	17	106	40	2	1	13	pondělí
5			8	12	10		3	34	út o
4		5	2	10	22		1	42	p v
89		45	10	37		1	2	16	v n
3		14	1	6	6	1	1	1	
101		64	21	65	38	2	7	93	úterý
2		1	7	46	11			9	st o
59		8	5	12				3	p v
31		38	32	47		1		57	v n
4		19	6	5					
96		66	50	110	11	1		69	středa
2	2	1	6	42	55			3	čt o
12		5	3	9	38			2	p v
62		45	16	67		1		14	v n
		17		1	14	4		2	
76	2	68	25	119	107	4		21	čtvrtek
4		1	8	31	13			23	pá o
62		5	3	8		3	0,3	1	p v
76		44	15	44		2		19	v n
50		14	7	4				0,5	
192		64	33	87	13	5	0,3	43	pátek
11		5	33	50	18		3	40	so o
		7	43	9				2	p v
71		42	18	13				61	v n
28		26	2	3		2		1	
110		80	96	75	18	2	3	104	sobota
60		22	24	64	8		5	58	ne o
		9	53	5				5	p v
90	2	39	13	19			9	3	v n
2		14		3			3	1	
152	2	84	90	91	8		17	67	neděle
91	2	31	91	272	149		12	173	týd. o
197	2	42	117	66	59	5	2	58	p v
504	2	296	106	279	1	5	11	174	v n
87		124	18	38	26	6	3	5	
879	6	493	332	655	235	16	28	410	týden

TABULKA 47 d:

Průměrné týdenní vysílací časy (v minutách)

Drama	Slov. umění	Zpravo- dajství	Sport. přenos	Publ., dok.	Vzděl., vých.	Hudební drama	Hudební umění	Pestrá zábava	
6		5	6	29		12			po o
11		38	3	28	5				p v
35		43	3	84				40	v n
28		32		21			6		
80		118	12	162	5	12	6	40	pondělí
		5		3				12	út o
		19		43					p v
117		35		19				35	v n
		23	9	6				30	
117		82	9	71				77	úterý
3		5		13				25	st o
		18		59				7	p v
38		39		53		3	7	56	v n
3		28	24	17		2	2	12	
42		90	24	142		5	9	100	středa
		5	26	8					čt o
6		15	3	34					p v
104		39	8	41				8	v n
		26	9	12				5	
110		85	46	95				13	čtvrtek
		5	18	35	3				pá o
9		21		57	5			1	p v
75		47	3	43				16	v n
83		27							
167		100	21	135	8			17	pátek
12		22	3	88	8			30	so o
28		47		36				1	p v
65		41				12		54	v n
84		27						13	
189		137	3	124	8	12		98	sobota
65			30	136	7				ne o
18		33	5	18					p v
71		68	5	32		7	6	10	v n
		15	9	21			2	9	
154		116	49	207	7	7	7	19	neděle
85		46	83	312	17	12		66	týd. o
71		193	10	275	9			9	p v
505		311	20	273				220	v n
188		178	51	76		2	10	69	
859		728	164	936	26	35	22	364	týden

TABULKA 47 e:

Průměrné týdenní vysílací časy (v minutách)

Drama	Slov. umění	Zpravo- dajství	Sport. přenos	Publ., dok.	Vzděl., vých.	Hudební drama	Hudební umění	Pestrá zábava	
10		8						15	po o
45		6		33				8	p v
105		37		60					n
7		20	17	6					
167		71	17	99				23	pondělí
67		5	5	26		10		2	úť o
57		33		85					p v
		26	7	5			6	12	n
124	3	64	11	116		10	6	14	úť o
70		5	6	24					st o
100		35		22				21	p v
		27		17					n
170		67	6	63				21	středa
65		9	3	30					st o
25		36	8	38		20		50	p v
		27	19	3					n
90		72	30	71		20		50	čtvrtek
36		49	2	8				5	p o
53		37	4	25				21	p v
2		22	16	20			2	7	n
91		108	22	104			2	33	pátek
36		2	20	56			3	28	so o
19		7		51				44	p v
93		35		83					n
83		7				9			
231		51	20	190		9	3	72	sobota
93		5	28	90			2		ne o
50		16		31					p v
32		44	15	47		19	20	24	n
		12	14	10					
175		77	57	178		19	22	24	neděle
138		15	49	154		10	4	30	týd. o
351		96	15	219				67	p v
466		259	26	386		39	23	122	n
91		140	71	62		9	6	18	
1048	3	510	163	621		58	33	237	týden

TABULKA 47 f:

Průměrné týdenní vysílací časy (v minutách) - B B C 1

Drama	Slov. umění	Zpravo- dajství	Sport. přenos	Publ., dok.	Vzděl., vých.	Hudební drama	Hudební umění	Pestrá zábava	
4		7	25	6	46		0,5	29	po o
85		28	7	11				25	p v
2		15	6	13	20		4	11	n
91		79	45	82	66		8	66	pondělí
4		7	27	5	38		0,5	2	úť o
7		28	5	28			1		p v
96		32	23	16			3	23	n
2	0,2	14	2	32	12		14	3	
109	0,2	81	57	82	49		18	28	úť o
6		8	32	10	31			8	st o
10		28	6	36				10	p v
130		16	18	8			1	25	n
1		27	10	10	3	1	5	1	
147		79	65	72	34	1	6	44	středa
2		8	38	1	14			23	st o
5		25	9	14	0,5		0,5	22	p v
74		29	19	40	1		1	31	n
6		19	12	13	24		1	5	
87		80	77	68	39		3	81	čtvrtek
28		7	52	6	15			28	p o
102		27	6	29				11	p v
12		33	8	2		1	4	30	n
		21	6	24	4		1	1	
142		88	72	61	19	1	6	70	pátek
25		0,2	240						so o
113		10	6					49	p v
1		2	5	3			2	50	n
		13	43	21			2	10	
139		25	294	24			4	109	sobota
81		1	20	13	45		5	8	ne o
22	2	10		41		1	26	3	p v
137		8	11	2		3	0,5	27	n
3	1	7	1	56			3	3	
243	3	26	32	112	45	5	35	41	neděle
93		38	435	41	189		6	71	týd. o
103	2	156	37	159	0,5	1	28	121	p v
736		149	91	123	1	4	16	211	n
26	1	113	79	178	62	1	30	33	
958	3	456	642	501	253	6	80	439	týden

TABULKA 47 g:

Průměrné týdenní vysílací časy (v minutách) - B B C 2

Drama	Slov. umění	Zpravodajství	Sport. přenos	Publ. dok.	Vzděl. vých.	Hudební drama	Hudební umění	Pestrá zábava	
77	1	29 5	17 4 6 12	41 22	19	10	2 1	14 10	po o p v n
77	1	34	39	63	19	10	3	24	pondělí
3			18 3		6 1			1	ú o p v n
71 3		29 5	17 7	62 26	24		6 0,5	14	
77		34	45	88	31		6 2	15	ú t e r ý
2 108 2		29 5	2 7 8	2 42 21	21	3	2	1,5 1,5	ú t e r ý
112		34	30	65	21	3	4	3	středa
2 78 6		30 5	24 5 3 9	1 2 65 24	12	2	2	13	st e r e d a
86		35	41	92	12	2	2	13	č t v r t e k
1			27 2	2					pá o p v n
42 9	4	30 5	23 8	34 36	13		1 2	36 2	
52 15	4	35	60	72 4	13		3	38	pá t e k
55 92	1	11 5	27 8	60 51	1	1		26 3	so o p v n
162	1	16	70	115	1	1	1	29	so b o t a
			100 4					2	ne o p v n
			24 5	65 21		6	36 3	63 18	
			29	114	86	6	39	83	ne d ě l e
18 4			225 29	6 4	6 2		2	2 1	týd. o p v n
433 111	5 1	183 34	82 62	369 202	90	22	49 7	168 34	
566	6	217	398	581	98	22	58	205	týden

6. MASOVÁ ATRAKTIVNOST PROGRAMU

=====

Přístupme nyní k dalšímu velkému zjednodušení získaných údajů způsobem popsaným již v závěru části 5.3., tj. budeme považovat součet (procentních) podílů dramatických pořadů, pestré zábavy a polovinou sportovní přenosy za ukazatel vyjadřující, jak velká část programu má charakter přitažlivý pro široké masy diváků. Jak již bylo dříve řečeno, je to ovšem ukazatel velmi hrubý, má však výhodu jednoduchosti a není vykonstruován nijak násilně.

Všechna zkoumání oblíbenosti různých druhů pořadů u nás i jinde totiž svorně ukazují, že největší oblibě u největší části televizních diváků se těší dramatické pořady (zvláště, jde-li o hraný film; oblíbeny jsou však i televizní hry a divadlo v televizi). Stálý hlad je též po pořadech zábavných. Pokud jde o sport, mínění se velmi různí, přičemž hlavní dělící čarou je pohlaví; nemůže však být sporu, že pro velkou část publika je sportovní přenos velice atraktivní částí programu a že i z ostatních diváků se s některými druhy sportu na obrazovce mnoho lidí přinejmenším smíruje, zvláště nezasahuje-li tento druh programu příliš do večerní doby. Naproti tomu ostatní programové druhy jsou spíše věcí oblíbenosti menšin. Může se ovšem stát, že určité konkrétní pořady či cykly z těchto ostatních oblastí se setkají s velkou odezvou mas, x) a stejně tak je jisté, že celá řada filmů, her, ba i

x) Dlužno též podotknout, že o masové oblibě možno hovořit i u hlavních zpravodajských relací (u mas TN v 19 hod., v NDR Aktuelle Kamera. Nejde zde ovšem o zaujaté fandění takové části programu, ale spíš postoj znamenající, že zprávy - a v tuto dobu - většina považuje za neodmyslitelnou součást programu.

některé zábavné pořady masovou oblibu nenajdou nebo ji ani nehledají. V obou případech však jde spíše o výjimky, byť zdaleka ne ojedinělé.

Je tedy možno říci, že členění provedené s větší jemností na programové druhy z hlediska masové atraktivnosti (prakticky v tomto rozsahu neproveditelné) by vlivem zmíněných výjimek dopadlo jinak: televize zařazující hodně informativní složky by se ve srovnání s jinými jevíly poněkud atraktivnější pro masu než jak tomu je při našem postupu. Bude dobře, když při další četbě budeme mít tyto výhrady na mysli, aniž bychom pro ně zcela zavrhnli cenu dále prováděných hrubých srovnání. x)

x) Uveďme z diváckých průzkumů ČST aspoň několik dokladů toho, že v myslích diváků skutečně existují základní postoje, opravňující námi zvolené vyjádření "masové atraktivnosti":

- Anketa v časopise ČST k sobotnímu a nedělnímu večernímu programu (14 tisíc odpovědí se slušnou reprezentativností) ukázala, že 89 % očekává od televize především pobevení (jen 3 % především informaci a 3,8 % především umělecký zážitek).

V oblasti hudby jasně zvítězily druhy lehké (jazz, pop, taneční 56 % - symfonická a komorní jen 3 %).

Polovina dotázaných považovala rozsah sportovních přenosů za vyhovující. 31 % chtělo více, 17 % méně (muži 41% více, 44 % stejně, 14 % méně; ženy 16 % více, 61 % stejně, 23 % méně).

Z deseti programových druhů nabídnutých na sobotní večer (volba z celkově vyslovené zábavných možností) zvítězily na celé čáře detektivky, následovány veselohrami, humornými scénkami, estrádami; tedy vesměs DR a PZ. U vážnější alternativy pro nedělní podobně jasně vyhrály hrané filmy před dalšími typy DR; jejich oblibě se přiblížily jen operety - muzikály jako jediný zástupce typů spadajících v našem zkoumání do programových druhů nezapočítávaných mezi atraktivní (zkres-

x) pokračování poznámky pod čarou ze str. 160

lení tím vznikající není velké - operet neuvádí žádná televize do roka příliš mnoho).

- Ještě více nám řekne pozdější panelový průzkum, zjišťující oblibu (a známost) úplné šíře u nás vysílaných pořadových druhů - celkem 111 druhů resp. přímo konkrétních seriálů, cyklů nebo rubrik.

Stanovisko bylo možno vyjádřit u každého typu v seznamu zaškrtnutím jedné ze tří eventualit:

- + = sleduji, kdykoli mohu a chci i nadále sledovat
- = nesleduji a vypuštění tohoto typu bych oželel
- 0 = indiferentní postoj (resp. neznalost)

Zjištěním rozvrstvení odpovědí ke každému programovému typu a saldováním odpovědí typu plus a minus vzniklo toto pořadí na špičce (v závorce pro přehled doplňujeme, do které kategorie druhu programu v naší studii příslušný typ spadá):

1. (DR)	Celovečerní film	92 bodů (ze 100 možných)
2. (PD)	Království divočiny	91
3. (DR)	Svědék (detektivky)	86
4. (DR)	Pův. tv. inscenace	83
5. (PZ)	Desetkrát odpověz	82
6. (DR)	Seriál komediální	79
7. (PZ)	Estráda	78
8. (ZP)	TN v 19 hodin	76
9. (PD)	Kamera na cestách	75
10. (PZ)	Album Supraphonu	74
11. (PZ)	Písničky kolem nás	74
12. (PZ)	Kabaret	73

Na špičku se tedy dostaly mezi samé pořady dramatické a zábavné jen dva cykly dokumentární (příroda, cestování) a první večerní TN.

Sportovní přenosy s 51 body (63 % +, 12 % -, 25 % 0) byly na 26. místě, s průměrem obliby asi jako opereta.

Pořady z hudebního umění se umístily až v závěru žebříčku o 111 místech (jen Setkání s L. Bernsteinem dopadlo lépe - 29. místo), podobně jako pořady vzdělávací. Až na zmíněné tři výjimky se nedostávaly výše než do středu tabulky pořady ze sféry informativně publi-

6.1. Celková atraktivnost programu jednotlivých televizí

V pořadí podle popsaného ukazatele masové atraktivnosti zaujímá ČST spolu s PTV až poslední místo :

BBC-1	51
ZDF a DFF	47
BBC-2	45
ARD	41
ČST a PTV	36
průměr	46

Jak je vidět na umístění DFF, nedá se říci, že by televize v socialistických zemích vždy usilovaly o přízeň diváků méně než ve státech kapitalistických. Čísla též odrážejí, proč se u nás často s tak velkým zájmem setkávají pořady (dramatické), zakoupené v NDR. Máme prostě příliš málo pořadů dramatických a pestře zábavných. Když uvážíme, že tento nedostatek z hlediska celkové atraktivnosti částečně vyvažujeme značným rozsahem sportovních přenosů, možno klidně říci, že u diváka nezajímajícího se o sport (zjednodušeně řečeno : u žen) bychom se umístili ze sedmi porovnávaných televizních programů na místě jasně posledním.

x) pokračování poznámky pod čarou ze str.161

cistické; z publicistiky nejlépe dopadl cyklus Obžalována je lhotejnost (24. místo), za ním následující Ostravské vteřiny byly až 45. Ze známějších zpravodajských relací Tváří v tvář zaujal 42. místo, K mezinárodním událostem 47. místo.

6.2. Změny v průběhu týdne (tab. 48 a 49)

Násled. tabulka 48 vykazuje procento atraktivnosti v průběhu celého týdne. Vysvětá z ní, že ČST má nejméně atraktivní pořad ze srovnávaných televizí sice jen ve čtyřech z 28 časových úseků (pondělí podvečer, čtvrtek večer, pátek podvečer a večer), že však v neméně než 21 úseků zaostává za průměrem všech sedmi televizí.

Podle denní doby se jeví největší diskrepance u programu podvečerního. Zatímco v době odpolední a noční odpovídá masová atraktivnost našeho programu průměru, zaostáváme za ním silně (s BBC-2) v době večerní (tedy největšího, masového zájmu) a velice silně (spolu s ARD) v podvečerech. Čísla též ukazují rozdílnou praxi v umístování přitažlivých pořadů do různých denní doby :

- BBC-1 naprosto jednoznačně vytváří masově atraktivní večery, v ostatních časech myslí na minority a příznivce sportu
- z ostatních televizí je tento trend podobný, ale slabší u PTV a ČST
- u DFF je sférou atraktivního programu celek podvečer plus večer, u ARD večer plus noc
- ZDF uvádí to nejatraktivnější ihned po zahájení každodenního programu, tj. v podvečer
- u BBC-2, zahajující denně až kolem 19 hodiny, nelze pozorovat rozdíly v atraktivnosti večera a noci.

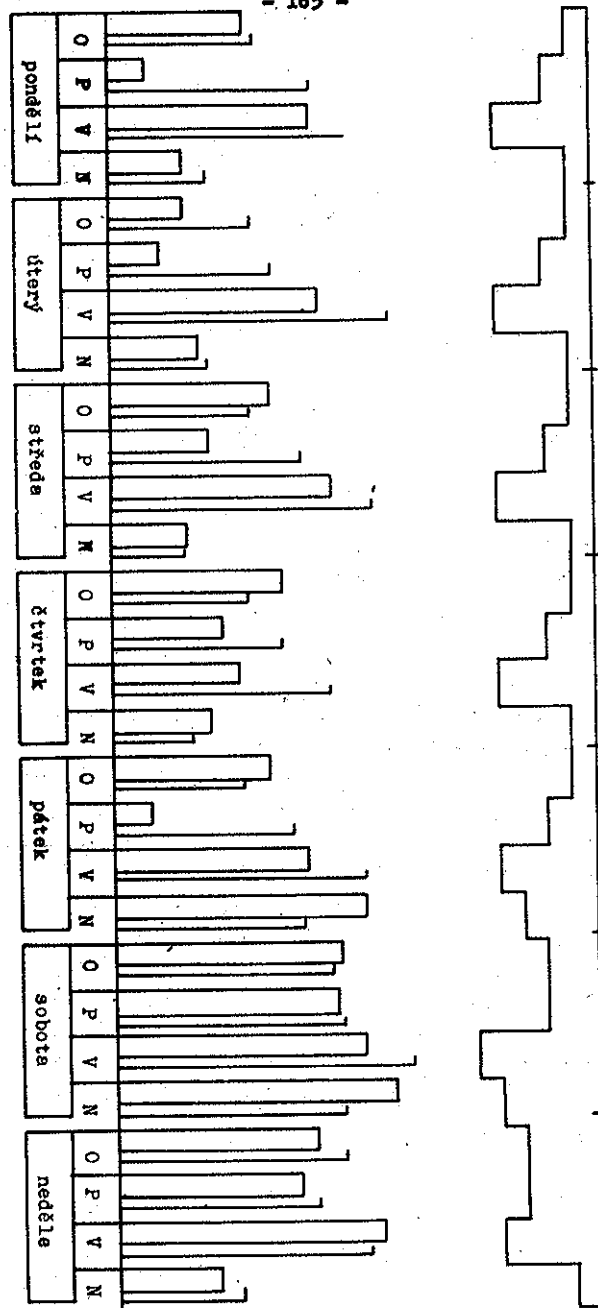
Pro televize s celkově nízkou atraktivností je charakteristické koncentrování přitažlivějších pořadů na konec týdne (a tím opomíjení jeho předchozí částí) :

TABULKA 48:

Atraktivnost programu podle úseků týdne
(vyjádřená procentem progr. druhů masově přitažlivých)

Den	Doba	Cel. prům.	ČST	FTV	DFP	ARD	ZDF	HBC-1	HBC-2
pondělí	odpoledne	30	28	29	18	15	54	15	50
	podvečer	42	8	8	72	15	94	47	50
	večer	50	42	58	48	37	82	58	47
	noc	20	15	0	1	39	31	23	30
	celkem	39	28	29	43	28	55	41	45
úterý	odpoledne	29	15	7	59	57	0	23	42
	podvečer	34	10	22	55	0	90	13	48
	večer	58	43	53	54	73	71	67	42
	noc	20	18	9	11	51	26	6	16
	celkem	41	29	29	52	55	42	39	38
středa	odpoledne	29	33	19	18	61	0	32	43
	podvečer	39	20	19	74	9	69	25	55
	večer	54	45	42	49	48	56	82	53
	noc	15	15	10	21	30	0	9	20
	celkem	43	32	29	47	38	60	50	48
čtvrtek	odpoledne	28	35	21	6	33	0	52	47
	podvečer	35	22	28	23	11	62	42	57
	večer	45	26	42	42	58	45	59	44
	noc	17	20	11	5	18	19	21	23
	celkem	37	25	31	27	42	46	48	42
pátek	odpoledne	27	32	2	29	15	0	50	51
	podvečer	37	8	23	79	41	36	41	31
	večer	52	40	50	51	50	48	75	49
	noc	39	52	0	71	75	27	23	24
	celkem	43	34	28	57	41	37	45	44
sobota	odpoledne	45	47	35	42	26	51	50	62
	podvečer	47	46	38	38	26	52	86	43
	večer	61	51	47	69	70	44	94	52
	noc	47	58	88	47	33	38	36	62
	celkem	54	52	50	53	50	54	66	57
neděle	odpoledne	47	41	52	54	33	49	57	51
	podvečer	42	38	46	43	28	52	27	50
	večer	52	55	61	58	43	31	90	22
	noc	27	21	17	12	24	28	56	34
	celkem	46	44	55	52	35	42	56	39
týden	odpoledne	39	38	30	37	31	48	43	51
	podvečer	37	20	28	57	15	57	37	49
	večer	52	43	51	54	53	45	75	39
	noc	34	34	22	33	50	38	18	39
	celkem	46	36	36	47	41	47	51	45

sloupek : atraktivnost u ČST
úseky : atraktivnost u všech televizí v průměru
plocha nahoře : míra zájmu o sledování televize v dané době týdne

Tab. 49 : Atraktivnost programu ČST ve srovnání s ostatními televizemi v průběhu týdne

průměrná atraktivnost za :
pondělí-pátek   sobotu-neděli

ČST	29	48
PTV	30	52
DFP	45	52
ARD	40	42
ZDF	47	48
BBC-1	46	61
BBC-2	44	48
průměr	40	50

Zatímco průměrně tedy stoupá atraktivnost v závěru týdne o 10 %, činí vzrůst u ČST 19 % a u PTV 22 %. Tím se masová přitažlivost jejich programu v této době přibližně vyrovnává se všemi ostatními - až na BBC-1; sledující stejnou programovou taktiku. Ochuzení ve zbývajících pěti dnech je pak ovšem zcela očividné.

Uzavřeme tuto stať ještě grafem, který znázorňuje srovnání atraktivnosti programu ČST s průměrem všech porovnávaných televizí v průběhu týdne (silné sloupky = ČST, úsečky vpravo od sloupků = průměr všech televizí). Plochy nahoře znázorňují hlavní rysy masového zájmu o sledování televize (největší zájem: sobota večer, velký zájem: ostatní večery a sobota noc, značný zájem: neděle odpoledne i podvečer, pátek noc, menší zájem: všechny podvečery kromě neděle, malý zájem: po 22 hod. před pracovním dnem a všední odpoledne). Čím více se tedy sbližují zdola sloupky (úsečky) s horní plochou zájmu o program, tím více je (v hrubých rysech) vyhověno zvykům a potřebám většiny diváků. Tabulka spíše dokresluje, co již bylo řečeno, než aby vyžadovala sama komentáře.

7. SEZÓNÍ VÝKYVY

=====

Při sběru podkladů byly údaje zachycovány odděleně podle čtvrtletí. To umožňuje získat obraz alespoň o hlavních rysech výkyvů v celkovém rozsahu vysílání (přičemž slovo "celkový" nutno opět chápat ve smyslu vymezení zdůrazněného úvodem), v rozsahu času věnovaného jednotlivým programovým druhům a tím i o eventuelních změnách ve skladbě programu podle ročních období.

7.1. Výkyvy v celkovém rozsahu vysílání (tab. 50)

Z vlastní praxe (i jako diváci) jsme si dobře vědomi, že rozsah vysílaného programu není v ČST po celý rok stejný. Klesá dosti podstatně ve 3. čtvrtletí (přesněji: v červenci a srpnu) a naproti tomu stoupá ve čtvrtletí posledním (hlavně kolem Vánoc). Jak vidno z tabulky 50, projevují se tyto výkyvy nejen u nás. Rozsah vysílání v průběhu 3. čtvrtletí je nejnižší u ČST, PTV, DFP, ARD a BBC-1. Jen u ZDF (kde jsou však výkyvy mezi čtvrtletími nepatrné) je 3. čtvrtletí náopak o něco silnější než ostatní tři, u BBC-2 je nejslabší 1. čtvrtletí (vlivem sportu - ze zimních sportů se v Anglii přenáší jen velice málo, nejsou populární). V nadprůměru u posledního čtvrtletí se s námi však shoduje jen DFP.

Celkově se jasně jeví, že výkyvy mezi čtvrtletími jsou u ČST podstatně větší než jinde. Kvantifikujeme-li v ukazatel "průměrná čtvrtletní odchylka" (která je součtem odchylek - bez ohledu na znaménko - od 25,0 % u každého čtvrtle-

TABULKA 50:

Sezonní výkyvy v celkovém rozsahu vysílání
(podle čtvrtletí na celém roku v procentech)

	Cel. prům.	ČST	PTV	DFP	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
1. čtvrtletí	24,9	25,4	26,6	24,7	25,8	24,8	24,8	22,3
2. čtvrtletí	25,8	25,8	25,6	24,9	25,9	24,8	25,8	27,7
3. čtvrtletí	23,5	21,-	21,9	24,6	23,9	25,5	23,7	23,9
4. čtvrtletí	25,8	27,8	25,9	25,8	24,4	24,9	25,7	26,1
celkem	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-
průměrná čtvrtletní odchylka	1,1	1,-	1,5	0,4	0,8	0,25	0,7	1,4
zimní pololetí (1. a 4. čtvrtletí)	50,7	53,2	52,5	50,5	50,2	49,7	50,5	48,4
letní pololetí (2. a 3. čtvrtletí)	49,3	46,8	47,5	49,5	49,8	50,3	49,5	51,6
celkem	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-
pololetní odchylka	1,3	3,2	2,5	0,5	0,2	0,3	0,5	1,6

tí, děleným čtyřmi), vidíme, že sezónnost podle čtvrtletí je u nás dvojnásobek průměru. Z ostatních televizí se nám dosti blíží PTV a BBC-2; ZDF a DFP naopak nevykazují téměř žádné kolísání.

Podobně se od sebe odlišují jednotlivé televize, když si rozdělíme rok na polovinu zimní (1. a 4. čtvrtletí) a letní (2. a 3. čtvrtletí). Při tomto rozčlenění vidíme, že se projevuje určitá tendence přizpůsobit se podle roční doby proměnlivému způsobu trávení volného času lidí, že však tato tendence je celkem nevýrazná, všude menší než u nás a dva programy - BBC-2 a ZDF - mají dokonce větší rozsah vysílání v letním pololetí. U BBC-2 a částečně i u ZDF to opět vyvěrá ze sezónnosti oblíbených sportů.

7.2. Výkyvy v rozsahu vysílání jednotlivých programových druhů (tab. 51)

Vypočteme-li obdobně jako u celkového programu průměrné odchylky (čtvrtletní i pololetní) u jednotlivých programových druhů zjistíme:

- velice podstatné výkyvy u :
  - slovesného umění
  - hudebního dramatu
  - hudebního umění
- značné výkyvy u :
  - vzdělávacích pořadů
  - sportovních přenosů
- nepatrné výkyvy u :
  - pestré zábavy
  - dramatických pořadů
  - publicistiky a dokumenteristiky
  - zpravodajství

TABULKA 51:

Průměrné čtvrtletní a pololetní odchylky v rozsahu vysílání jednotlivých programových druhů

druh programu	Cel. prům.	ČST	PTV	DFP	ARD	ZDF	BBC-1	BBC-2
a) průměrná odchylka čtvrtletní :								
slovesné umění	16,-	10,5	13,4	12,7		34,5	15,-	6,9
hudebně dramatický	13,5	9,-	12,7	7,8	17,2	22,5	11,1	12,5
hudební umění	10,2	4,-	13,4	7,9	28,4	6,9	5,5	4,4
vzdělání a výchova	9,3	10,2	8,2	4,8	16,3		8,3	7,6
sportovní přenosy	7,2	3,8	8,7	8,3	8,4	8,1	4,6	8,2
pestrá zábava	2,7	6,9	3,1	0,5	3,4	1,6	0,8	2,1
dramatický	1,8	3,5	1,8	1,9	1,5	1,3	1,-	1,4
publ. a dokument.	1,3	2,5	0,9	1,4	1,-	1,2	1,-	0,8
zpravodajský	0,9	1,4	0,9	0,25	1,1	1,9	0,4	0,7
b) průměrná odchylka pololetní :								
slovesné umění	14,1	3,1	8,6	19,6		50,-	3,3	13,8
hudebně dramatický	13,6	9,4	14,2	0,9	8,4	20,9	16,1	25,-
hudební umění	13,4	3,7	18,9	8,9	36,-	6,5	11,1	8,9
vzdělání a výchova	10,4	18,-	6,2	6,5	6,5		16,7	8,7
sportovní přenosy	12,7	5,8	17,4	17,2	16,9	13,9	4,4	13,6
pestrá zábava	4,1	9,3	6,3	1,1	6,3	1,4	1,6	2,7
dramatický	2,3	6,7	0,4	3,8	2,4	2,4	0,1	0,5
publ. a dokument.	1,6	2,2	1,1	2,9	2,1	1,7	0,9	0,3
zpravodajský	1,2	1,3	1,3	0,3	0,5	3,8	0,9	0,5

První tři druhy můžeme z dalšího podrobnějšího zkoumání vypustit, ačkoli právě u nich se vyskytují výkyvy největší. Jsou totiž působeny spíše malým celkovým počtem pořadů příslušného druhu, než vlivy sezónními. Nanejvýše ještě u hudebního umění zjišťujeme určitou tendenci uvádět pořadů toho druhu nejvíce ve 4. čtvrtletí (kolem vánoc).

Přiliš se nemusíme zabývat ani čtyřmi druhy s nepatrnými výkyvy. Postačí, když si povšimneme jen několika výraznějších nepravidelností :

- PZ u ČST na 3. čtvrtletí připadlo 30,5 % z celoroční dávky pestré zábavy. Je to způsobeno kumulací několika zábavných soutěží, z nichž jedna měla zcela neobvyklou délku ("Volá meziměstská")

- ZP, PD a DR u ČST : rozložení do čtvrtletí bylo toto

	I	II	III	IV
zpravodajství	24,4	22,8	25,9	26,9
publ. a dokument.	24,-	29,6	22,6	23,8
drama	26,-	21,8	21,5	30,7

Tyto výkyvy pramení především z politického vývoje u nás během roku 1968. Po I. čtvrtletí, kdy podíly celkem odpovídají alikvotním částem, byla ve II. čtvrtletí uvolněna daleko větší plocha publicistice na úkor dramatických pořadů. Ve druhém pololetí začala vzrůstat délka zpravodajských relací (i jejich počet), závěrem roku se opět dostalo více příležitostí dramatické tvorbě.

Zvláštní pozornost z hlediska sezónnosti si zasluhují dva zbývající druhy programu - vzdělávací pořady a sportovní přenosy.

Vzdělávací a výchovné pořady (budiž zdůrazněno, že zde nejsou zahrnuty pořady pro školy - při jejich započtení by byly výkyvy ještě daleko větší) naše televize kumulovala značně na začátek roku a téměř od nich upouštěla v létě.

Rozdělení do čtvrtletí vypadá takto :

	I	II	III	IV
ČST	38,8	22,4	9,6	29,2
pro srovnání :				
průměr všech sedmi televizí	36,8	26,9	12,6	23,7

Jen malé zařazování vzdělávacích pořadů do 3. čtvrtletí je jevem všeobecným, příslušný kvartální podíl se všude pohybuje mezi 8 % (PTV) až 15 % (BBC-1). Různí se však doba, kdy je tento podprůměr vyrovnáván. U nás, v BBC-1, u DFF a u ARD (kde je však rozsah VV velmi malý) se tak děje hlavně v 1. čtvrtletí, u PTV ve druhém, u BBC-2 dosti rovnoměrně ve všech třech zbývajících. Naprosto obecným jevem však je, že vzdělávacích pořadů je podstatně více v pololetí zimním než letním (s největším výkyvem u nás a u BBC-1, v obou případech je podíl zima + léto 3 : 2).

Sezónnost sportovních přenosů je věc zákonitá, daná již faktory stojícími mimo řídicí programovou činnost televizních společností. Podívejme se, jak u jednotlivých televizí vypadá rozdělení do čtvrtletí :

	I	II	III	IV
cel. průměr	23,6	26,3	24,9	25,2
ČST	25,-	26,3	17,9	30,8
PTV	27,3	16,5	16,1	40,1
DFF	32,1	16,3	16,5	35,1
ARD	25,6	28,3	38,6	7,5
ZDF	25,5	23,2	40,7	10,6
BBC-1	18,7	32,4	22,-	26,9
BBC-2	10,6	41,2	22,4	25,8

Čísla věrně odrážejí rozdílné objektivní faktory v jednotlivých zemích. ČST - která ve všech ostatních programových druzích má sezónní výkyvy největší - má u sportovních přenosů sezónnost nejmenší. To proto, že u nás je obliba letních i zimních sportů zhruba vyrovnaná. Jestliže sportovní přenosy vysílané v zimním pololetí mají převahu, přispívá k tomu faktor, že u často přenášovaných odvětví (hokej, krasobruslení, skoky na lyžích) bývá průběh události a tím i délka přenosu podstatně delší než u běžnějších přenosů letních. Dále nesmíme zapomenout, že v roce 1968 probíhaly zimní Olympijské hry, které si vyžádaly hodně vysílacího času.

Zmíněné dva důvody jistě ovlivňují velkou převahu "zimních" přenosů u PTV (zima 67,4 %, léto 32,6 %) i u DFF (67,2 : 32,8 %). Důvody této převahy jsou zvláště jasně u NDR, kde je velice populární celá řada zimních sportů (krasobruslení a hokej - špičkové mezinárodní události se přenášejí zhruba ve stejné míře jako u nás). Kromě toho čím menší je celkový rozsah času věnovaného sportu, tím více rozdělení ovlivní konání ZOH, jimž věnovaly hodně prostoru i televize jinak na sport skoupé.

To ovšem platí i pro oba programy NSR, přesto se však jeví z hlediska našeho zkoumání jako převážně "letní": u ARD je poměr zima - léto 33,1 : 66,9, u ZDF 36,1 : 63,9. V NSR ovšem hokej hraje roli spíše podružnou a sportem číslo jedna je beze sporu kopaná, následovaná lehkou atletikou.

I oba programy BBC mají "letní" charakter. Je dosti kuriózní, že televize socialistických zemí nám vycházejí vesměs s charakteristikou "zimní" a z kapitalistických "letní", je to však skutečně jen náhodná shoda. V Anglii je zájem o zimní sporty nesrovnatelně menší. Kopaná se sice hraje prakticky po celý rok, podobně je tomu u dostihového sportu, a však u některých sportů televizí hojně přenášovaných se krátká vrcholná sezóna koncentruje na konec jara (kriket z hřiště Lord's, tenis z Wimbledonu). To ovlivňuje zvláště silně roz-

dělení u BBC-2, vysílající velkou měrou právě tyto sporty, zatímco BBC-1 se spíše věnuje druhům masovějším, rozloženým do větší části roku.

Za zdůraznění ještě stojí, že jedině u ČST konstatujeme prudký pokles vysílacího času věnovaného sportu ve třetím čtvrtletí. Taková okurková sezóna jinde neexistuje až na NSR, kde oba programy nenašly téměř nic vhodného k přenášení v posledním čtvrtletí roku.

7.3. Vliv sezónnosti na skladbu programu (tab. 52)

Jak ukazuje vedlejší tab. 52, nejsou výkyvy podle čtvrtletí takového rozsahu, aby významněji změnily celou skladbu programu. Přitom však nejsou zcela zanedbatelné a projevuje se zejména jedna obecná tendence, totiž pokles podílu vzdělávacích pořadů v průběhu 3. čtvrtletí (zajímavé je, že tento pokles vyrovnává většinou vzestup dramatických pořadů, jejichž procentní zastoupení je ve 3. čtvrtletí nejvyšší u pěti ze sedmi srovnávaných televizí) vede k tomu, že toto letní čtvrtletí se jeví skoro všude jako masově nejatraktivnější (u ČST naopak nejméně atraktivní - z tohoto hlediska měl u nás primát 1. Q., stejně jako u ZDF), a většinou pak i celé letní pololetí.

TABULKA 52:

Skladba programu (procentní podíl programových druhů) podle jednotlivých čtvrtletí

TV	Q	Drama a slov. um.	Zpravodajství	Sport. přenos	Publ. a dok.	Vzděl. a vých.	Hudba	Pestrá zábava
ČST	1	21	22	15	20	13	3	6
	2	17	20	16	24	8	4	11
	3	21	28	13	22	4	4	8
	4	23	23	17	19	9	4	5
PTV	1	22	13	9	28	17	1	10
	2	20	13	5	26	21	1	14
	3	24	15	6	34	6	1	14
	4	17	14	13	28	16	2	10
DFP	1	26	17	14	20	9	1	13
	2	29	16	7	23	9	2	14
	3	33	16	7	23	5	2	14
	4	28	16	15	20	8	1	12
ARD	1	26	23	5	30	2	1	13
	2	25	23	6	31	1	3	11
	3	36	19	9	26	0	1	9
	4	31	23	2	28	0	3	13
ZDF	1	39	18	6	28	0	1	8
	2	32	19	5	29	0	7	8
	3	36	19	9	26	0	1	9
	4	39	15	2	32	2	2	8
BBC-1	1	28	13	15	16	12	2	14
	2	26	13	24	15	6	3	13
	3	32	15	18	15	5	2	13
	4	29	13	20	14	9	2	13
BBC-2	1	28	11	9	32	6	4	10
	2	22	9	28	26	5	3	7
	3	28	11	18	27	2	4	10
	4	28	9	18	27	5	3	10

O B S A H

1. ÚVOD	str. 3
---------------	--------

Č Á S T P R V N Í

2. PŘEDMĚT A ZPŮSOB ZKOUMÁNÍ	7
2.1. Které období zkoumáno	7
2.2. Které televize srovnávány	11
2.3. Které pořady zkoumání zahrnuje	11
2.4. Použité podklady a způsob zpracování	13
3. CELKOVÝ ROZSAH VYSÍLÁNÍ	19
3.1. Podle vysílacího času	19
3.2. Podle počtu pořadů	21
3.3. Průměrná délka pořadů	21
3.4. Významnost jednotlivých programových druhů	23
4. JEDNOTLIVÉ PROGRAMOVÉ DRUHY	25
4.1. Program dramatický	25
4.1.1. Celkový vysílací čas	25
4.1.2. Rozvržení v průběhu týdne	27
4.1.3. Průměrná délka a počet pořadů	31
4.2. Program publicistický a dokumentární	32
4.2.1. Celkový vysílací čas	32
4.2.2. Rozvržení v průběhu týdne	34
4.2.3. Průměrná délka a počet pořadů	37
4.2.4. Délky pořadů	38
4.3. Program zpravodajský	41
4.3.1. Celkový vysílací čas	41
4.3.2. Celkový počet pořadů	42
4.3.3. Průměrná délka pořadů	43
4.3.4. Rozvrstvení pořadů podle délky	43
4.3.5. Rozvržení v průběhu dne	45
4.3.5.1. Zpravodajství odpolední	46
4.3.5.2. Zpravodajství v podvečerní době	48
4.3.5.3. Zpravodajství večerní	50
4.3.5.4. Zpravodajství noční	53
4.3.5.5. Rozsah zpravodajství v jednotlivých dnech týdne	55
4.4. Sportovní přenosy	57
4.4.1. Celkový vysílací čas	58
4.4.2. Rozvržení v průběhu týdne	59
4.4.2.1. Odpolední přenosy	61
4.4.2.2. Podvečerní přenosy	64
4.4.2.3. Přenosy začínající po 19. hodině	65

	str.
4.4.3. Průměrná délka a počet přenosů	66
4.4.4. Délky přenosů	67
4.5. Pestrá zábava	69
4.5.1. Celkový vysílací čas	69
4.5.2. Rozvržení v průběhu týdne	70
4.5.3. Celkový počet pořadů a jejich délka	73
4.6. Program vzdělávací a výchovný	75
4.6.1. Celkový vysílací čas	76
4.6.2. Rozvržení v průběhu týdne	77
4.6.3. Celkový počet pořadů a jejich délka	80
4.7. Hudební umění	82
4.7.1. Celkový vysílací čas	82
4.7.2. Rozvržení v průběhu týdne	84
4.7.3. Celkový počet pořadů a jejich délka	84
4.8. Hudebně-dramatické pořady	87
4.8.1. Celkový vysílací čas	88
4.8.2. Počet pořadů a jejich délka	88
4.8.3. Rozvržení v průběhu týdne	91
4.9. Slovesné umění	91
5. SKLADBA PROGRAMU PODLE HLAVNÍCH PROGRAMOVÝCH DRUHŮ	93
5.1. Skladba týdne podle počtu pořadů	93
5.2. Skladba týdne podle vysílací doby	95
5.3. Skladba v jednotlivých úsecích týdne	99
5.3.1. Všechní dny odpoledne	103
5.3.2. Všechní dny podvečer	105
5.3.3. Všechní dny večer	107
5.3.4. Noc před pracovním dnem	109
5.3.5. Noc v pátek	111
5.3.6. Průměrný všední den celkem	113
5.3.7. Odlišnosti ve skladbě jednotlivých všedních dní	115
5.3.8. Sobotní odpoledne	117
5.3.9. Sobotní podvečer	119
5.3.10. Sobotní večer	121
5.3.11. Sobotní noc	123
5.3.12. Sobota celkem	125
5.3.13. Nedělní odpoledne	127
5.3.14. Nedělní podvečer	129
5.3.15. Nedělní večer	131
5.3.16. Noc v neděli	133
5.3.17. Neděle celkem	133
5.3.18. Odpolední program celkem	135
5.3.19. Podvečerní program celkem	136
5.3.20. Večerní program celkem	140
5.3.21. Noční program celkem	142
5.4. Tabulky k části 5	144

	str.
6. MASOVÁ ATRAKTIVNOST PROGRAMU	159
6.1. Celková atraktivnost programu jednotlivých televizí	162
6.2. Změny v průběhu týdne	163
7. SEZÓNÍ VÝKRY	167
7.1. Výkry v celkovém rozsahu vysílání	167
7.2. Výkry v rozsahu vysílání jednotlivých programových druhů	169
7.3. Vliv sezónnosti na skladbu programu	174

SEZNAM TABULEK

Základna zkoumání:

1	Vývoj rozsahu a skladby programu ČST 1968-1970	8
1	Doba pojetá do zkoumání	14
2	Počet zachycených pořadů	15
3	Souhrn zachyceného vysílacího času	16
4	Průměrná délka jednoho pořadu	22

Dramatické pořady:

5	Průměrná týdenní vysílací doba	28
---	--------------------------------	----

Publicistické a dokumentární pořady:

6	Průměrná týdenní vysílací doba	35
7	Rozvrstvení podle délky	39

Zpravodajské pořady:

8	Rozvrstvení podle délky	44
9	Odpolední zpravodajství - týdenní průměry	47
10	Podvečerní zpravodajství - týdenní průměry	49
11	Večerní zpravodajství - týdenní průměry	51
12	Noční zpravodajství - týdenní průměry	54
13	Průměrná týdenní vysílací doba	56

Sportovní přenosy:

14	Průměrná týdenní vysílací doba	60
15	Rozvrstvení podle délky	68

Pestrá zábava:

16	Průměrná týdenní vysílací doba	71
17	Rozvrstvení podle délky	74

Vzdělávací a výchovné pořady:

18	Průměrná týdenní vysílací doba	78
19	Rozvrstvení podle délky	81

Hudební umění:

20	Rozvrstvení podle délky	85
----	-------------------------	----

Hudebně dramatické pořady:

21	Rozvrstvení podle délky	89
----	-------------------------	----

Skladba programu:

22	Průměrná skladba týdne podle počtu pořadů	94
23	Průměrná skladba týdne podle vysílací doby - v hodinách	96
24	Průměrná skladba týdne podle vysílací doby - v procentech	98

Skladba týdne v grafickém znázornění:

25	Týden celkem	102
26	Všední den odpoledne	104
27	Všední den podvečer	106
28	Všední den večer	108
29	Noc před pracovním dnem	110
30	Noc v pátek	112
31	Průměrný všední den celkem	114
32	Skladba jednotlivých všedních dnů jako celku	116
33	Sobotní odpoledne	118
34	Sobotní podvečer	120
35	Sobotní večer	122
36	Sobotní noc	124
37	Sobota celkem	126
38	Nedělní odpoledne	128
39	Nedělní podvečer	130
40	Nedělní večer	132
41	Neděle celkem	134
42	Odpolední program celkem	136
43	Podvečerní program celkem	139
44	Večerní program celkem	141
45	Noční program celkem	143

Průměrný počet pořadů za čtvrtletí:

46a	ČST	145
46b	PTV	146
46c	DFP	147
46d	ARD	148
46e	ZDF	149
46f	BBC-1	150
46g	BBC-2	151

Průměrné týdenní vysílací časy v minutách:

47a	ČST	152
47b	PTV	153
47c	DFP	154
47d	ARD	155
47e	ZDF	156
47f	BBC-1	157
47g	BBC-2	158

str.

str.

Masová atraktivnost programu:

48	Atraktivnost programu podle úseků týdne	164
49	Atraktivnost programu ČST ve srovnání s ostatními televizemi v průběhu týdne	165

Sezónnost:

50	Sezónní výkyvy v celkovém rozsahu vysílání	168
51	Průměrné čtvrtletní a pololetní odchylky v rozsahu vysílání jednotlivých programových druhů	170
52	Skladba programu podle jednotlivých čtvrtletí	175

Miloš Řehák

SKLADBA PROGRAMU U NÁS A JINDE - I

Skladba prvního programu Čs. televize v roce 1968 ve srovnání se šesti
zahraničními programy

EDICE ČS. TELEVIZE řada I., svazek 46

Vydal studijní odbor Čs. televize

Určeno pro vnitřní potřebu

Šéfredaktor: PhDr. Jaroslav Bílek

Redaktorka: Jana Jandová

Odevzdáno do výroby v srpnu 1972

Tisk: ST 17-2960-72